

ILMAILULAITOS
LENTOTURVALLISUUSHALLINTO

Yhteiseurooppalaiset ilmailuvaatimukset

JAR-FCL 2 Ohjaamomiehistön lupakirjat (Helikopterit)

Muutos 1
1. joulukuuta 2000

SISÄLLYSLUETTELO

JAR-FCL 2

OHJAAMOMIEHISTÖN LUPAKIRJAT (HELIKOPTERIT)

<i>Kohta</i>		<i>Sivu</i>
OSA 1 - VAATIMUKSET		
Yleistä ja julkaisuasu		1-0-1
LUKU A - YLEISET VAATIMUKSET		
JAR-FCL 2.001	Määritelmät ja lyhenteet	1-A-1
JAR-FCL 2.005	Soveltaminen	1-A-2
JAR-FCL 2.010	Oikeus toimia ohjaamomiehistöön jäsenenä	1-A-3
JAR-FCL 2.015	Lupakirjojen, kelpuutusten, valtuutusten, hyväksyntöjen ja todistusten hyväksyminen	1-A-4
[JAR-FCL 2.016	JAA:n ulkopuolisen valtion myöntämän lupakirjan haltijalle annettava hyvitys	1-A-5]
[JAR-FCL 2.017	Eryityskelpuutukset ja -valtuutukset	1-A-5]
JAR-FCL 2.020	Sotilaspalveluksen hyvittäminen	1-A-5
JAR-FCL 2.025	Lupakirjojen ja kelpuutusten voimassaolo	1-A-5
[JAR-FCL 2.026	Viimeaikainen kokemus: muut kuin JAR-OPS 3:n mukaisesti toimivat ohjaajat	1-A-5]
JAR-FCL 2.030	Lentokokeiden ja tarkastuslentojen järjestäminen	1-A-6
JAR-FCL 2.035	Lääketieteellinen kelpoisuus	1-A-6
JAR-FCL 2.040	Lääketieteellisen kelpoisuuden heikkeneminen	1-A-7
JAR-FCL 2.045	Eryitystapaukset	1-A-7
JAR-FCL 2.050	Lentoajan ja teoriatietojen hyväksi laskeminen	1-A-8
JAR-FCL 2.055	Koulutusorganisaatiot ja rekisteröidyt kouluttajat	1-A-8
JAR-FCL 2.060	60 vuotta täyttäneen lupakirjanhaltijan oikeuksien rajoittaminen	1-A-9
[(CZ)JAR-FCL 2.060	60 vuotta täyttäneen lupakirjanhaltijan oikeuksien rajoittaminen (Tšekin tasavalta)	1-A-9]
[(F)JAR-FCL 2.060	60 vuotta täyttäneen lupakirjanhaltijan oikeuksien rajoittaminen (Ranska)	1-A-9]
JAR-FCL 2.065	Lupakirjan myöntäjävaltio	1-A-9
JAR-FCL 2.070	Vakituinen asuinpaikka	1-A-10
JAR-FCL 2.075	Ohjaamomiehistöön lupakirjojen rakenne ja sisältö	1-A-10
[JAR-FCL 2.080	Lentopäiväkirjan pitäminen	1-A-10]
JAR-FCL 2.005, liite 1	Vähimmäisvaatimukset JAR-FCL-lupakirjan tai valtuutuksen myöntämiseksi JAA:n jäsenvaltion myöntämän kansallisen lupakirjan tai valtuutuksen perusteella	1-A-13
JAR-FCL 2.015, liite 1	Vähimmäisvaatimukset JAA:n ulkopuolisten valtioiden myöntämien lupakirjojen hyväksymiseksi	1-A-16
[JAR-FCL 2.050, liite 1	Teoriakoulutuksen hyvittäminen - Siirtymäkoulutus ja kokeet	1-A-17]
JAR-FCL 2.055, liite 1a	Lentokoulutusorganisaatiot, jotka antavat koulutusta lupakirjoja ja kelpuutuksia varten	1-A-19

<i>Kohta</i>	<i>Sivu</i>
[JAR-FCL 2.055, liite 1b Koulutus osittain JAA:n jäsenvaltioiden ulkopuolella	1-A-25]
JAR-FCL 2.055, liite 2 Tyypikoulutusorganisaatiot, jotka antavat koulutusta ainoastaan lupakirjan haltijoille tyypikelpuutuksia varten	1-A-26
JAR-FCL 2.075, liite 1 Ohjaamomiehistön lupakirjoja koskevat yksityiskohtaiset vaatimukset	1-A-30

LUKU B - LENTO-OPPILAS

JAR-FCL 2.085	Vaatimukset	1-B-1
JAR-FCL 2.090	Vähimmäisikä	1-B-1
JAR-FCL 2.095	Lääketieteellinen kelpoisuus	1-B-1

LUKU C - HELIKOPTERIYKSITYISLENTÄJÄN LUPAKIRJA - PPL(H)

JAR-FCL 2.100	Vähimmäisikä	1-C-1
JAR-FCL 2.105	Lääketieteellinen kelpoisuus	1-C-1
JAR-FCL 2.110	Oikeudet ja ehdot	1-C-1
JAR-FCL 2.115	<i>Tyhjä</i>	1-C-1
JAR-FCL 2.120	Lentokokemus ja lentoajan hyväksi laskeminen	1-C-1
JAR-FCL 2.125	Kurssi	1-C-1
JAR-FCL 2.130	Teoriakoe	1-C-2
JAR-FCL 2.135	Taidot	1-C-2
JAR-FCL 2.125, liite 1	Helikopteryksityislentäjäkurssi - Yhteenveto	1-C-3
JAR-FCL 2.125, liite 2	Kouluttajien rekisteröiminen vain yksityislentäjäkoulutusta varten	1-C-6
JAR-FCL 2.125, liite 3	Rekisteröintihakemuslomakkeessa annettavat tiedot	1-C-7
[JAR-FCL 2.125, liite 4	Helikopteryksityislentäjän yölentokoulutus	1-C-8]
JAR-FCL 2.130 & 2.135, liite 1	Teoria- ja lentokoe helikopteryksityislentäjän lupakirjaa (PPL(H)) varten	1-C-10
JAR-FCL 2.135, liite 2	Helikopteryksityislentäjän lupakirjaa (PPL(H)) varten vaadittavan lentokokeen sisältö	1-C-13

LUKU D - HELIKOPTERIANSIOLENTÄJÄN LUPAKIRJA - CPL(H)

JAR-FCL 2.140	Vähimmäisikä	1-D-1
JAR-FCL 2.145	Lääketieteellinen kelpoisuus	1-D-1
JAR-FCL 2.150	Oikeudet ja ehdot	1-D-1
JAR-FCL 2.155	Lentokokemus ja lentoajan hyväksi laskeminen	1-D-1
JAR-FCL 2.160	Teoriatiedot	1-D-2
JAR-FCL 2.165	Lentokoulutus	1-D-2
JAR-FCL 2.170	Taidot	1-D-3

<i>Kohta</i>		<i>Sivu</i>
JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(1), liite 1	Yhdistetty helikopteriliikennelentäjän (ATP(H)) kurssi	1-D-4
JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(2), liite 1	Yhdistetty kurssi helikopteriansiolentäjän lupakirjaa varten	1-D-7
JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(3), liite 1	Ositettu kurssi helikopteriansiolentäjän lupakirjaa varten	1-D-9
JAR-FCL 2.170, liite 1	Lentokoe helikopteriansiolentäjän lupakirjaa (CPL(H)) varten	1-D-11
JAR-FCL 2.170, liite 2	Helikopteriansiolentäjän lupakirjaa (CPL(H)) varten vaadittavan lentokokeen sisältö	1-D-13

LUKU E - MITTARILENTOKELPUUTUS - IR(H)

JAR-FCL 2.175	Milloin mittarilentokelpuutus vaaditaan	1-E-1
JAR-FCL 2.180	Oikeudet ja ehdot	1-E-1
JAR-FCL 2.185	Voimassaoloaika, voimassaolon jatkaminen ja kelpuutuksen uusiminen	1-E-1
JAR-FCL 2.190	Kokemus	1-E-1
JAR-FCL 2.195	Teoriatiedot	1-E-2
JAR-FCL 2.200	Englannin kielen käyttö	1-E-2
JAR-FCL 2.205	Lentokoulutus	1-E-2
JAR-FCL 2.210	Taidot	1-E-2
JAR-FCL 2.200, liite 1	Mittarilentokelpuutus (IR(H)) - Englannin kielen käyttö	1-E-3
JAR-FCL 2.205, liite 1	Mittarilentokelpuutus (IR(H)) - Ositettu kurssi	1-E-4
JAR-FCL 2.210, liite 1	Mittarilentokelpuutus (IR(H)) - Lentokoe ja tarkastuslento	1-E-6
JAR-FCL 2.210, liite 2	Mittarilentokelpuutusta (IR(H)) varten vaadittavan lentokokeen / tarkastuslennon sisältö	1-E-8

LUKU F - TYYPIKELPUUTUKSET (Helikopterit)

JAR-FCL 2.215	<i>Tyhjä</i>	1-F-1
JAR-FCL 2.220	Tyypikelpuutukset	1-F-1
JAR-FCL 2.225	Milloin tyypikelpuutus vaaditaan	1-F-1
JAR-FCL 2.230	Erytisluvat	1-F-1
JAR-FCL 2.235	Tyypikelpuutukset - Oikeudet, lukumäärä ja helikopteriversiot	1-F-1
JAR-FCL 2.240	Tyypikelpuutukset - Vaatimukset	1-F-2
JAR-FCL 2.245	Tyypikelpuutukset - Voimassaoloaika, voimassaolon jatkaminen ja kelpuutusten uusiminen	1-F-2
JAR-FCL 2.250	Usean ohjaajan helikopterin tyypikelpuutus - Ehdot	1-F-3
JAR-FCL 2.255	Yhden ohjaajan helikopterin tyypikelpuutus - Ehdot	1-F-3
JAR-FCL 2.260	<i>Tyhjä</i>	1-F-3
JAR-FCL 2.261	Tyypikelpuutukset - Tietopuolinen opetus ja lentokoulutus	1-F-4
JAR-FCL 2.262	Tyypikelpuutukset - Taidot	1-F-4

<i>Kohta</i>		<i>Sivu</i>
[JAR-FCL 2.220, liite 1	Helikopterityyppien luettelo	1-F-6]
JAR-FCL 2.240 & 2.295, liite 1	Lentokoe ja tarkastuslento helikopterien tyyppikelpuutuksia ja liikennelentäjän lupakirjaa varten	1-F-12
JAR-FCL 2.240 & 2.295, liite 2	Liikennelentäjän lupakirjaa tai tyyppikelpuutusta varten vaadittavan koulutuksen, lentokokeen ja tarkastuslennon sisältö usean ohjaajan helikoptereilla	1-F-15
JAR-FCL 2.240, liite 3	Tyyppikelpuutusta varten vaadittavan koulutuksen, lentokokeen ja tarkastuslennon sisältö yksi- ja monimoottorisilla yhden ohjaajan helikoptereilla	1-F-22
[JAR-FCL 2.245(b)(3), liite 1	Muilla helikoptereilla suoritettujen tarkastuslentojen hyvittäminen tyyppikelpuutusten voimassaolon jatkamista varten	1-F-28]
JAR-FCL 2.261(a), liite 1	Tyyppikelpuutuksia varten vaadittaviin lentokokeisiin ja tarkastuslentoihin liittyvät teoriakoulutusvaatimukset	1-F-29

LUKU G - HELIKOPTERILIIKENNELENTÄJÄN LUPAKIRJA - ATPL(H)

JAR-FCL 2.265	Vähimmäisikä	1-G-1
JAR-FCL 2.270	Lääketieteellinen kelpoisuus	1-G-1
JAR-FCL 2.275	Oikeudet ja ehdot	1-G-1
JAR-FCL 2.280	Lentokokemus ja lentoajan hyväksi laskeminen	1-G-1
JAR-FCL 2.285	Teoriatiedot	1-G-1
JAR-FCL 2.290	Lentokoulutus	1-G-2
JAR-FCL 2.295	Taidot	1-G-2
JAR-FCL 2.285, liite 1	Ositettu teoriakurssi helikopteriliikennelentäjän lupakirjaa varten	1-G-3

LUKU H - OPETTAJAKELPUUTUKSET (Helikopterit)

JAR-FCL 2.300	Koulutus - Yleistä	1-H-1
JAR-FCL 2.305	Opettajakelpuutukset ja valtuutus - Jaottelu	1-H-1
JAR-FCL 2.310	Opettajakelpuutukset - Yleistä	1-H-1
JAR-FCL 2.315	Opettajakelpuutukset - Voimassaoloaika	1-H-1
JAR-FCL 2.320	Lennonopettajakelpuutus (FI(H)) - Vähimmäisikä	1-H-1
JAR-FCL 2.325	FI(H) - Rajoitetut oikeudet	1-H-2
JAR-FCL 2.330	FI(H) - Oikeudet ja vaatimukset	1-H-2
JAR-FCL 2.335	FI(H) - Pääsyvaatimukset	1-H-3
JAR-FCL 2.340	FI(H) - Kurssi	1-H-3
JAR-FCL 2.345	FI(H) - Taidot	1-H-3
JAR-FCL 2.350	FI(H) - Kelpuutuksen myöntäminen	1-H-3
JAR-FCL 2.355	FI(H) - Voimassaolon jatkaminen ja uusiminen	1-H-3
JAR-FCL 2.360	Tyyppikouluttajan kelpuutus (TRI(H)) - Oikeudet	1-H-4
JAR-FCL 2.365	TRI(H) - Vaatimukset	1-H-4
JAR-FCL 2.370	TRI(H) - Voimassaolon jatkaminen ja uusiminen	1-H-4
JAR-FCL 2.375	<i>Tyhjä</i>	1-H-5
JAR-FCL 2.380	<i>Tyhjä</i>	1-H-5
JAR-FCL 2.385	<i>Tyhjä</i>	1-H-5

<i>Kohta</i>		<i>Sivu</i>
JAR-FCL 2.390	Mittarilentokouluttajan kelpuus (IRI(H)) - Oikeudet	1-H-5
JAR-FCL 2.395	IRI(H) - Vaatimukset	1-H-5
JAR-FCL 2.400	IRI(H) - Voimassaolon jatkaminen ja uusiminen	1-H-5
JAR-FCL 2.405	Simulaattorikouluttajan valtuutus (SFI(H)) - Oikeudet	1-H-5
JAR-FCL 2.410	SFI(H) - Vaatimukset	1-H-6
JAR-FCL 2.415	SFI(H) - Voimassaolon jatkaminen ja uusiminen	1-H-6
[JAR-FCL 2.300, liite 1	Vaatimukset, joiden mukaan opettajalle, jolla ei ole JAR-FCL-lupakirjaa, voidaan antaa erityislupa opettaa lento- tai tyyppi-koulutusorganisaatiossa JAA:n jäsenvaltioiden ulkopuolella	1-H-7]
JAR-FCL 2.330 & 2.345, liite 1	Lentokokeen, tarkastuslennon ja suullisen teoriakuulustelun järjestäminen lennonopettajakelpuutusta (FI(H)) varten	1-H-9
JAR-FCL 2.330 & 2.345, liite 2	Lennonopettajan kelpuutusta (FI(H)) varten vaadittavan lentokokeen, suullisen teoriakuulustelun ja tarkastuslennon sisältö	1-H-11

LUKU I - TARKASTUSLENTÄJÄT (Helikopterit)

JAR-FCL 2.420	Tarkastuslentäjät - Jaottelu	1-I-1
JAR-FCL 2.425	Tarkastuslentäjät - Yleistä	1-I-1
JAR-FCL 2.430	Tarkastuslentäjät - Valtuutuksen voimassaolo	1-I-1
JAR-FCL 2.435	Tarkastuslentäjä (FE(H)) - Oikeudet ja vaatimukset	1-I-1
JAR-FCL 2.440	Tyypitarkastuslentäjä (TRE(H)) - Oikeudet ja vaatimukset	1-I-2
JAR-FCL 2.445	<i>Tyhjä</i>	1-I-2
JAR-FCL 2.450	Mittaritarkastuslentäjä (IRE(H)) - Oikeudet ja vaatimukset	1-I-2
JAR-FCL 2.455	Simulaattoritarkastuslentäjä (SFE(H)) - Oikeudet ja vaatimukset	1-I-2
JAR-FCL 2.460	Lennonopettajien tarkastuslentäjä (FIE(H)) - Oikeudet ja vaatimukset	1-I-2

LUKU J - TEORIAKOULUTUSVAATIMUKSET JA TEORIAKOEIDEN JÄRJESTÄMINEN AMMATTILENTÄJÄN LUPAKIRJOJA JA MITTARILENTOKELPUUTUKSIA VARTEN

JAR-FCL 2.465	Vaatimukset	1-J-1
JAR-FCL 2.470	Teoriakokeiden sisältö	1-J-1
JAR-FCL 2.475	Kysymykset	1-J-1
JAR-FCL 2.480	Kokeiden järjestäminen	1-J-1
JAR-FCL 2.485	Hakijan velvollisuudet	1-J-2
JAR-FCL 2.490	Hyväksytyt suorituksen kriteerit	1-J-2
JAR-FCL 2.495	Hyväksytyt suorituksen voimassaolo	1-J-2

ALKUSANAT

- 1 Euroopan ilmailujärjestelmät ovat aikojen kuluessa kehittyneet rakenteeltaan ja yksityiskohdiltaan hyvin erilaisiksi. Sen vuoksi katsottiin tarpeelliseksi laatia uudet, yhtenäiset vaatimukset.

Eräiden Euroopan maiden ilmailuviranomaiset ovat sopineet yhteisistä, kattavista ja yksityiskohtaisista ilmailuvaatimuksista, joita kutsutaan nimellä *Joint Aviation Requirements (JAR)*. Niiden tarkoituksena on vähentää yhteishankkeisiin liittyviä tyyppihyväksyntäongelmia, helpottaa ilmailutuotteiden vientiä ja tuontia, tehdä eri valtioissa suoritettua huollon hyväksymisen helpommaksi toisen Euroopan valtion ilmailuviranomaiselle ja säännellä kaupallista ilmakuljetustoimintaa sekä ohjaajan lupakirjojen myöntämistä ja voimassaoloa.

Ohjaamomiehistöön lupakirjoja koskevia yhteiseurooppalaisia ilmailuvaatimuksia (JAR-FCL) on valmisteilla kaikkia lupakirjaluokkia varten, jotta lupakirjoja ja kelpuutuksia voitaisiin käyttää ilman eri muodollisuuksia kaikissa JAA:n jäsenvaltioissa. [ ]

- 2 Lupakirjoja koskeva JAR (JAR-FCL) perustuu rakenteeltaan pääosin ICAO Annex 1:een, mutta jaotteluita on tarpeen mukaan lisätty. Vaatimuksissa on käytetty Annex 1:n sisältöä, jota on tarvittaessa täydennetty olemassa olevista eurooppalaisista määräyksistä saadulla soveltuvalla materiaalilla.

- [3] JAR-FCL julkaistiin aluksi ilman kansallisia varaumia. Kohtaan JAR-FCL 2.060 on myöhemmin ilmoitettu kaksi kansallista varaumaa, jotka sisältyvät tähän muutokseen 1.

JAR-FCL ei ehkä sisällä kaikkia eräiden ilmailuviranomaisten ja alan järjestöjen toivomia yksityiskohtaisia ohjeita vaatimusten täyttämistä ja tulkinnasta. On kuitenkin sovittu, että JAR-FCL:ää sovelletaan ensin käytäntöön ja näin saatu kokemus otetaan huomioon sen myöhemmissä muutoksissa. JAA:han kuuluvat ilmailuviranomaiset ovat valmiita kokemusten perusteella pianikin muuttamaan näitä vaatimuksia. Jotkut muutokset todettiin tarpeellisiksi jo tekstin hyväksymisen ja lopullisen täytäntöönpanon välisenä siirtymäaikana, ja kehitysprosessin ensimmäiset tulokset ovat nähtävissä tässä Muutos 1 -versiossa. Tämä JAR-FCL-versio sisältää NPA-FCL-6:n, 8:n ja 12:n hyväksytyt tekstit.]

- 4 Uudet JAR-FCL-vaatimukset valmistellaan ja kohdassa 3 tarkoitettut muutokset toteutetaan JAA:n lausuntokierrosmenettelyn (Notice of Proposed Amendment, NPA) mukaisesti. [ ]

- 5 Ilmailuviranomaiset ovat sopineet, etteivät ne yksipuolisesti ryhdy muuttamaan kansallisia vaatimuksiaan ilman, että ne ovat ensin ehdottaneet JAR-FCL:n muuttamista sovitun menettelyn mukaisesti.

- 6 Sellaisten JAR-FCL:ssä käytettävien termien, joilla on yleisempää merkitystä, määritelmät ja lyhenteet ovat julkaisussa JAR-1, Definitions and Abbreviations. Vain JAR-FCL:ään liittyvien termien määritelmät ja lyhenteet löytyvät kohdista JAR-FCL 2.001, IEM FCL 2.001 ja IEM FCL 2.475(b).

- 7 [JAR-FCL:n tekstiin tehdyt muutokset julkaistaan muutossivuina, jotka sisältävät lausuntokierroksen jälkeen hyväksytyt ja muutettuja kohtia.]

- 8 Uusi, muutettu ja korjattu teksti on lihavoiduissa hakasulkeissa, kunnes seuraava muutos [Amendment] julkaistaan.

- 9 JAR-FCL 1 sisältää lentokoneen ohjaajien lupakirjavaatimukset.
JAR-FCL 2 sisältää helikopterin ohjaajien lupakirjavaatimukset.
JAR-FCL 3 sisältää lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset.
[JAR-FCL 4 sisältää lentomekaanikkojen lupakirjavaatimukset.]
- 10 Tässä asiakirjassa noudatetaan seuraavaa käytäntöä:
- (a) Imperatiivimuotoa ('on tehtävä') käytetään ilmaisemaan pakollista vaatimusta. Se voi esiintyä varsinaisissa JAR-vaatimuksissa.
  - (b) Konditionaalimuotoa ('olisi tehtävä') käytetään ilmaisemaan suositusta. Se esiintyy yleensä AMC- ja IEM-teksteissä.
  - (c) 'Voida' -verbiä käytetään ilmaisemaan, että asia kuuluu tapauksesta riippuen viranomaisen, toimialan tai hakijan harkintavaltaan.
  - (d) Indikatiivimuoto ('tehdään') ilmaisee pakollista vaatimusta. Sitä käytetään ilmoittamaan, että kyseessä on viranomaiselle kuuluva velvollisuus.
- 11 Kun JAR-FCL:ssä viitataan 'kaupalliseen ilmakuljetukseen', asiaa koskevat vaatimukset sisältyvät JAR-OPS 1:een ja 3:een.
- [12 Kun JAR-FCL 2:ssa viitataan muihin JAR-vaatimuksiin, jotka eivät vielä ole tulleet voimaan, kyseisen JAR-vaatimuksen voimaantuloon asti sovelletaan vastaavia kansallisia määräyksiä.
- 13 Muutetun kohdan jälkeen on hakasulkeisiin merkitty ne muutosjulkaisut, joilla kyseistä kohtaa on muutettu. Nämä merkinnät eivät ole varsinaista vaatimustekstiä.]

JOHDANTO

JAR-FCL 2

Julkaistu 14.2.1997

JAR-FCL 2:een kuuluu 10 lukua. Ne sisältävät vaatimukset, jotka on täytettävä helikopterilentäjän lupakirjan ja kelpuutusten saamiseksi ja voimassa pitämiseksi, sekä koulutusorganisaatioita, hyväksytyjä kursseja ja tarkastuslentäjän valtuutuksia koskevat vaatimukset.

Muutos OP FCL 2/99/1 26.3.1999

Muutos OP FCL 2/99/2 31.12.1999

Muutos 1 1.12.2000

Tämä 1.12.2000 julkaistu muutos sisältää ne vaatimustekstit, jotka on aiemmin julkaistu [englanninkielisinä] Orange Paper -muutoksina FCL 2/99/1 (NPA-FCL-6) ja FCL 2/99/2 (NPA-FCL-8). Tämä muutos korvaa edellä mainitut julkaisut ja sisältää lisäksi lausuntokierroksen jälkeen hyväksytyt muutokset asiakirjasta NPA-FCL-12. Näistä johtuvat muutokset ja lisäykset olisi pantava täytäntöön mahdollisimman pian julkaisemisen jälkeen.

Edellä lueteltujen NPA-muutosten lisäksi JAR-FCL 2:n tekstiin on tehty esitystapaan ja kieliasuun liittyviä korjauksia, jotka eivät vaikuta itse vaatimusten sisältöön.

OSA 1Luku A

- (a) Muutettu kohtaa JAR-FCL 2.005 lisäämällä uusi alakohta (a)(3), jolloin entinen alakohta (a)(3) on muuttunut alakohdaksi (a)(4) ja entinen alakohta (a)(4) vastaavasti alakohdaksi (a)(5), NPA-FCL-12.
- (b) Lisätty JAR-FCL 2.016, NPA-FCL-12.
- (c) Lisätty JAR-FCL 2.017, NPA-FCL-12.
- (d) Lisätty JAR-FCL 2.026, NPA-FCL-8.
- (e) Muutettu JAR-FCL 2.030:n kohtaa (c) ja lisätty uusi kohta (d), jolloin entinen kohta (d) on muuttunut kohdaksi (e), NPA-FCL-8.
- (f) Muutettu JAR-FCL 2.035:n kohtaa (c), NPA-FCL-6.
- (g) Muutettu JAR-FCL 2.040:n kohtien numerointia ja lisätty uusi kohta (b), NPA-FCL-8.
- (h) Muutettu JAR-FCL 2.050:n alakohtaa (b)(2), NPA-FCL-12.
- (i) Lisätty JAR-FCL 2.050:een alakohdat (b)(3) ja (b)(4), NPA-FCL-8.
- (j) Muutettu kohtaa JAR-FCL 2.055 ja numeroitu uudelleen kohdat (a), (b) ja (c), NPA-FCL-12.

- (k) Lisätty (CZ)JAR-FCL 2.060, Tsekin tasavallan kansallinen varauma, NPA-FCL-8, ja (F)JAR-FCL 2.060, Ranskan kansallinen varauma, NPA-FCL-6.
- (l) Lisätty JAR-FCL 2.080, NPA-FCL-6.
- (m) Muutettu JAR-FCL 2.005:n liitteen 1 kohtien (a), (b) ja (d) rivejä (g), (l) ja (m), NPA-FCL-6.
- (n) Muutettu JAR-FCL 2.005:n liitteen 1 kohdan (d) rivejä (a), (b), (c), (d), (e), (f), (h), (l), (j) ja (k), NPA-FCL-8.
- (o) Muutettu JAR-FCL 2.005:n liitteen 1 kohtaa 3, NPA-FCL-6.
- (p) Lisätty JAR-FCL 2.050:n liite 1, NPA-FCL-8. Liitettä muutettu edelleen NPA-FCL-12:lla.
- (q) Muutettu JAR-FCL 2.055:n liitteen 1 kohtia 2, 3 ja 9 sekä vaihdettu liitteen numero siten, että JAR-FCL 2.055:n liite 1 on muuttunut JAR-FCL 2.055:n liitteeksi 1a, NPA-FCL-12.
- (r) Muutettu JAR-FCL 2.055:n liitteen 1 kohtia 18 ja 25, NPA-FCL-6.
- (s) Muutettu JAR-FCL 2.055:n liitteen 1 kohtia 18, 32, 33 ja 34, NPA-FCL-8.
- (t) Lisätty JAR-FCL 2.055:n liite 1b, NPA-FCL-12.
- (u) Muutettu JAR-FCL 2.055:n liitteen 2 kohtia 2, 3 ja 8, NPA-FCL-12.
- (v) Muutettu JAR-FCL 2.055:n liitteen 2 kohtia 8, 15, 21 ja 22, NPA-FCL-6.
- (w) Muutettu JAR-FCL 2.055:n liitteen 2 kohtia 15, 25, 26 ja 27, NPA-FCL-8.
- (x) Muutettu JAR-FCL 2.075:n liitteen 1 kohtia 1 ja 3, NPA-FCL-8.
- (y) Muutettu JAR-FCL 2.075:n liitteessä 1 olevan "JAA:n lupakirjan mallin" kohtaa "Kansilehti", NPA-FCL-12.

Luku C

- (a) Poistettu JAR-FCL 2.110:n alakohta (b)(3), NPA-FCL-8.
- (b) Poistettu JAR-FCL 2.115, jossa nyt on merkintä "Tyhjä", NPA-FCL-12.
- (c) Muutettu JAR-FCL 2.125:n liitteen 1 kohtaa 4, NPA-FCL-6.
- (d) Muutettu JAR-FCL 2.125:n liitteen 2 kohtia 1 ja 3 sekä otsikkoa, NPA-FCL-8.
- (e) Lisätty JAR-FCL 2.125:n liite 4, NPA-FCL-12.
- (f) Muutettu JAR-FCL 2.130 & 2.135:n liitteen 1 kohtaa 15, NPA-FCL-8.
- (g) Muutettu JAR-FCL 2.130 & 2.135:n liitteen 1 kohtia 1, 2, 4, 8, 14, 18 ja 19, NPA-FCL-12.
- (h) Muutettu JAR-FCL 2.135:n liitettä 2 (lentokoelomake), NPA-FCL-12.

Luku D

- (a) Poistettu JAR-FCL 2.155:n kohta (d), NPA-FCL-6.
- (b) Muutettu JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(1):n liitteen 1 kohtaa 4, NPA-FCL-6, ja kohtaa 14, NPA-FCL-12.
- (c) Muutettu JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(2):n liitteen 1 kohtaa 4, NPA-FCL-6, ja kohtaa 13, NPA-FCL-12.
- (d) Muutettu JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(3):n liitteen 1 kohtaa 12, NPA-FCL-12.
- (e) Muutettu JAR-FCL 2.170:n liitteen 1 kohtia 3, 9, 13 ja 14, NPA-FCL-12.
- (f) Muutettu JAR-FCL 2.170:n liitettä 2 (lentokoelomake), NPA-FCL-12.

Luku E

- (a) Muutettu kohtaa JAR-FCL 2.175, NPA-FCL-8.
- (b) Muutettu JAR-FCL 2.180:n kohtaa (a), NPA-FCL-8.
- (c) Muutettu JAR-FCL 2.185:n kohtaa (a), NPA-FCL-8.
- (d) Muutettu kohtaa JAR-FCL 2.185 lisäämällä uusi kohta (c), jolloin entinen kohta (c) on muuttunut kohdaksi (d), NPA-FCL-12.
- (e) Muutettu JAR-FCL 2.205:n liitteen 1 kohtia 11, 12 ja 13, NPA-FCL-8.
- (f) Muutettu JAR-FCL 2.210:n liitteen 1 kohtaa 11, NPA-FCL-8, ja kohtaa 9, NPA-FCL-12.

Luku F

- (a) Muutettu JAR-FCL 2.220:n kohtia (a) ja (c), NPA-FCL-8.
- (b) Muutettu JAR-FCL 2.220:n kohtaa (d), NPA-FCL-12.
- (c) Muutettu JAR-FCL 2.235:n kohtaa (c), NPA-FCL-6.
- (d) Muutettu JAR-FCL 2.235:n kohtia (a) ja (c), NPA-FCL-8.
- (e) Muutettu JAR-FCL 2.240:n alakohtia (a)(3) ja (a)(4), NPA-FCL-8.
- (f) Lisätty JAR-FCL 2.240:een uusi alakohta (a)(5), NPA-FCL-12.
- (g) Muutettu JAR-FCL 2.245:n alakohtaa (b)(3), NPA-FCL-8 ja NPA-FCL-12.
- (h) Lisätty JAR-FCL 2.245:een uudet kohdat (c) ja (d), jolloin myös vanhojen kohtien tunnuksot ovat muuttuneet vastaavasti, NPA-FCL-12.
- (i) Muutettu JAR-FCL 2.261:n otsikon alla ja alakohdassa (c)(2) olevaa viitettä, NPA-FCL-12.
- (j) Muutettu JAR-FCL 2.261:n alakohtia (c)(2) ja (d)(2), NPA-FCL-6.

- (k) Lisätty JAR-FCL 2.220:n liite 1, NPA-FCL-12.
- (l) Muutettu JAR-FCL 2.240 & 2.295:n liitteen 1 kohtia 8 ja 12, NPA-FCL-8.
- (m) Muutettu JAR-FCL 2.240:n liitettä 3; viittaukset muuhun koulutuslaitteeseen (OTD) poistettu, NPA-FCL-12.
- (n) Lisätty JAR-FCL 2.245(b)(3):n liite 1, NPA-FCL-12.
- (o) Muutettu JAR-FCL 2.261(a):n liitteen 1 kohtaa 3, NPA-FCL-12.

Luku H

- (a) Muutettu JAR-FCL 2.300:n alakohtaa (a)(2)(iii), NPA-FCL-12.
- (b) Lisätty kohtaan JAR-FCL 2.315 uusi kohta (b), NPA-FCL-8.
- (c) Muutettu JAR-FCL 2.315:n kohtaa (b), NPA-FCL-12.
- (d) Muutettu JAR-FCL 2.330:n ensimmäistä kappaletta, NPA-FCL-12.
- (e) Muutettu JAR-FCL 2.355:n alakohtaa (a)(1), NPA-FCL-8.
- (f) Muutettu JAR-FCL 2.355:n alakohtaa (a)(2), NPA-FCL-6.
- (g) Muutettu JAR-FCL 2.365:n kohtaa (a), NPA-FCL-8.
- (h) Muutettu JAR-FCL 2.365:n alakohtaa (f)(1), NPA-FCL-6.
- (i) Muutettu JAR-FCL 2.395:n kohtia (a) ja (b), NPA-FCL-8.
- (j) Muutettu JAR-FCL 2.410:n alakohtaa (a)(2), NPA-FCL-8.
- (k) Muutettu JAR-FCL 2.415:n alakohtaa (a)(2), NPA-FCL-8.
- (l) Lisätty JAR-FCL 2.300:n liite 1, NPA-FCL-12.
- (m) Muutettu JAR-FCL 2.330 & 2.345:n liitteen 1 kohtaa 12, NPA-FCL-12.

Luku I

- (a) Muutettu JAR-FCL 2.435:n kohtia (a) ja (b), NPA-FCL-6.

Luku J

- (a) Muutettu JAR-FCL 2.480:n kohtaa (f), NPA-FCL-6.
- (b) Muutettu JAR-FCL 2.485:n kohtaa (b), NPA-FCL-8.
- (c) Muutettu JAR-FCL 2.490:n kohtaa (d), NPA-FCL-12.
- (d) Muutettu JAR-FCL 2.495:n kohtia (a) ja (b), NPA-FCL-8.

I L M A I L U L A I T O S
LENTOTURVALLISUUSHALLINTO

KANSALLISET MUUTOSSIVUT

Koska JAR-FCL-komitea päättää kokouksissaan muutoksista, jotka tulevat voimaan päätöksentekohetkellä, eivätkä siten voi sisältyä julkaistuihin, voimassaoleviin JAR-FCL 2-vaatimukseen, Lentoturvallisuushallinto saattaa voimaan ko. muutokset julkaisemillaan kansallisilla JAR-FCL 2:n muutos-sivuilla.

Luettelo voimassa olevista kansallisista lisäsivuista:

Muutettu kohta	Kansallinen muutossivu	Muutoksen voimaantulopvm
2.015 (b)(2)	1-A-4-1	15.10.01
2.025 (b)	1-A-5-1	15.10.01
2.030 (d)	1-A-6-1	15.10.01
2.055 liite 1(a), (15)(d)	1-A-24-1	15.10.01
2.250 (a) (3)	1-F-3-1	15.10.01
2.261 (d)(1)(ii) ja (d)(2)	1-F-4-1	15.10.01
2.355 (a)(1)	1-H-4-1	15.10.01
2.490 (b), (c), (d), (e)	1-J-2-1	15.10.01
2.495 (a)	1-J-3-1	15.10.01

OSA 1 - VAATIMUKSET**1 YLEISTÄ**

Tämä osa sisältää helikopterin ohjaamomiehistön lupakirjavaatimukset. Se noudattaa mahdollisuuksien mukaan JAR-FCL 1:n (Ohjaamomiehistön lupakirjat - Lentokoneet) sisältöä, mutta on silti helikopterilentäjiä koskeva itsenäinen asiakirja.

2 JULKAISUASU

2.1 Jokaisella sivulla on julkaisupäivä tai muutosnumero, jolla kyseistä sivua on muutettu tai se on julkaistu uudelleen.

2.2 Alaotsikot on kursivoitu.

2.3 Uusi, muutettu ja korjattu teksti merkitään lihavoiduin hakasulkein, kunnes seuraava muutos julkaistaan.

LUKU A - YLEISET VAATIMUKSET

JAR-FCL 2.001 Määritelmät ja lyhenteet
(Katso IEM FCL 2.001)

Ilma-alusryhmä (Category of aircraft):

Ilma-aluksen ryhmittely tiettyjen perusominaisuuksien mukaan, esim. lentokone, helikopteri, purjelentokone, ilmapallo.

Lupakirjan muuntaminen (Conversion of a licence):

JAR-FCL-lupakirjan myöntäminen JAA:n ulkopuolisen valtion myöntämän lupakirjan perusteella.

Koululentoaika (Dual instruction time):

Lentoaika tai mittariaika maassa, jona henkilö saa lentokoulutusta asianmukaisesti hyväksytyltä kouluttajalta.

Lentoaika (Flight time):

Aika siitä hetkestä, jolloin ilma-alus lähtee ensimmäisen kerran omalla tai ulkopuolisella voimalla liikkeelle lentoonlähtöä varten, siihen hetkeen, kun se lennon päätyttyä lopullisesti pysähtyy.

Mittariaika (Instrument time):

Mittarilentoaika tai mittariaika maassa.

Mittarilentoaika (Instrument flight time):

Aika, jona ohjaaja ohjaa ilma-alusta pelkästään mittarien avulla.

Mittariaika maassa (Instrument ground time):

Aika, jona ohjaaja saa mittarilentokoulutusta synteettisessä koulutuslaitteessa (STD).

Miehistöyhteistyö (Multi-crew co-operation):

Ohjaamomiehistön toiminta päällikön johtamana yhteistyötä tekevien miehistön jäsenten ryhmänä.

Usean ohjaajan helikopterit (Multi-pilot helicopters):

Helikopterit, joiden käyttöön hyväksyntä edellyttää vähimmäismiehistöön kuuluvan vähintään kaksi ohjaajaa tai joihin JAR-OPS:n mukaan vaaditaan vähintään kahden ohjaajan miehistö.

Yö (Night):

Aika iltahämärän päättymisestä aamuhämärän alkamiseen tai muu auringonlaskun ja auringonnousun välinen aika, jonka asianomainen viranomainen on määritellyt.

Muut koulutuslaitteet (Other training devices):

Muut koulutukseen käytettävät laitteet kuin lentosimulaattorit, lentokoulutuslaitteet ja lento- ja suunnistusmenetelmien koulutuslaitteet (FNPT), jotka soveltuvat koulutukseen, jossa täydellinen ohjaamoympäristö ei ole välttämätön.

Yksityislentäjä (Private pilot):

Ohjaaja, jonka lupakirja ei oikeuta toimimaan ilma-aluksen ohjaajana korvausta vastaan harjoitettavassa lentotoiminnassa.

Ammattilentäjä (Professional pilot):

Ohjaaja, jonka lupakirja oikeuttaa toimimaan ilma-aluksen ohjaajana korvausta vastaan harjoitettavassa lentotoiminnassa.

Tarkastuslento (Proficiency check):

Taidonnäyte, joka annetaan kelpuutuksen voimassaolon jatkamista tai uusimista varten, sekä tarkastuslentäjän mahdollisesti vaatima suullinen kuulustelu.

Kelpuutus (Rating):

Lupakirjaan tehty merkintä, joka määrittää kyseistä lupakirjaa koskevat erityiset ehdot, oikeudet tai rajoitukset.

Kelpuutuksen tai hyväksynnän uusiminen (Renewal of e.g. a rating or approval):

Kelpuutuksen tai hyväksynnän vanhentua tehtävä hallinnollinen toimenpide, jolla tiettyjen vaatimusten täyttämisen jälkeen uusitaan kelpuutuksen tai hyväksynnän oikeudet määrätyn ajaksi.

Kelpuutuksen tai hyväksynnän voimassaolon jatkaminen (Revalidation of e.g. a rating or approval):

Kelpuutuksen tai hyväksynnän voimassa ollessa tehtävä hallinnollinen toimenpide, jolla lupakirjan haltijan sallitaan tiettyjen vaatimusten täyttämisen jälkeen käyttää kelpuutuksen tai hyväksynnän mukaisia oikeuksia määrätyn lisäajan.

Yhden ohjaajan helikopterit (Single-pilot helicopters):

Helikopterit, jotka on hyväksytty lennettäväksi yhden ohjaajan miehistöllä.

Lentokoe (Skill test):

Taidonnäyte, joka annetaan lupakirjan tai kelpuutuksen myöntämistä varten, sekä tarkastuslentäjän mahdollisesti vaatima suullinen kuulustelu.

Yksinlentoaika (Solo flight time):

Lentoaika, jona lento-oppilas on yksin ilma-aluksessa.

[Lentoaika päällikköoppilana (Flight time as student pilot-in-command, SPIC):

Lentoaika, jona lennonopettaja ei vaikuta lennon suoritukseen tai ohjaa ilma-alusta, vaan ainoastaan tarkkailee oppilasta tämän toimiessa ilma-aluksen päällikön tehtävissä.]

TMG-moottoripurjelentokone (Touring Motor Glider, TMG):

Moottoripurjelentokone, jossa on kiinteästi asennettu moottori ja potkuri, joita ei voi vetää sisään, ja jolla on JAA:n jäsenvaltion myöntämä tai hyväksymä lentokelpoisuustodistus. Sen on lentokäsikirjansa mukaan voi-

tava lähteä lentoon ja nousta omalla moottorivoimallaan.

Ilma-alustyyppi (Type of aircraft):

Samaan tyyppiin kuuluvat kaikki ilma-alukset, joilla on sama perusrakenne, mukaan lukien sellaiset muutokset, jotka eivät vaikuta ilma-aluksen käsittely- tai lento-ominaisuuksiin eikä ohjaamomiehistön kokoonpanoon.

Lyhenteiden selitykset ovat kohdassa IEM FCL 2.001.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.005 Soveltaminen
(Katso JAR-FCL 2.005, liite 1)
(Katso AMC FCL 2.005 ja 2.015)

(a) *Yleistä*

(1) JAR-FCL:n vaatimuksia on sovellettava kaikkiin koulutus- ja koejärjestelyihin sekä viranomaiselle jätettyihin lupakirja-, kelpuutus-, valtuutus-, hyväksymis- ja todistushakemuksiin 1. tammikuuta 2000 alkaen.

(2) Aina, kun JAR-FCL:ssä mainitaan lupakirja, kelpuutus, valtuutus, hyväksyntä tai todistus, sillä tarkoitetaan JAR-FCL:n mukaisesti annettua lupakirjaa, kelpuutusta, valtuutusta, hyväksyntää tai todistusta. Kaikissa muissa tapauksissa määritellään tarkemmin, mitä asiakirjaa (esim. ICAOn tai kansallinen lupakirja) tarkoitetaan.

[(3) Aina, kun JAR-FCL:ssä lupakirjojen, kelpuutusten, valtuutusten, hyväksymisten tai todistusten vastavuoroisen tunnustamisen yhteydessä viitataan JAA:n jäsenvaltioon, sillä tarkoitetaan JAA:n täysjäsenvaltiota.]

[(4) Kaikkien JAR-FCL:ssä mainittujen synteettisten koulutuslaitteiden, joita käytetään koulutuksessa ilma-aluksen sijasta, on oltava [JAR-STD(H):n mukaisesti hyväksyttyjä ja käyttäjällä on oltava JAR-FCL:n mukainen hyväksyntä niiden käyttöön kyseisiä harjoituksia varten.]

[(5) Näissä vaatimuksissa lentokoneisiin ei lueta kansallisen määritelmän mukaisia ultrakevyitä lentokoneita, ellei erikseen toisin mainita.

(b) *Siirtymäkauden järjestelyt*

(1) Aiemmin kuin 1. tammikuuta 2000 aloitetun kansallisten määräysten mukaisen koulutuksen perusteella voidaan myöntää lupakirjoja ja kelpuutuksia kansallisten määräysten mukaisesti edellyttäen, että kyseiseen lupakirjaan tai kelpuutukseen vaadittava koulutus päättyy ja kokeet suoritetaan ennen joulukuun 31. päivää 2002.

(2) Ne lupakirjat, kelpuutukset, valtuutukset, hyväksynnät ja lääketieteelliset kelpoisuustodistukset, jotka JAA:n jäsenvaltiot ovat myöntäneet kansallisten määräystensä mukaisesti aiemmin kuin 1. tammikuuta 2000, tai jotka on myönnetty edellä olevan (1) alakohdan mukaisesti, pysyvät voimassa entisin oikeuksin, kelpuutuksin ja mahdollisin rajoituksin. Kaikkien vaatimusten, joita noudetaan tällaisten lupakirjojen, kelpuutusten, valtuutusten, hyväksymisten ja lääketieteellisten kelpoisuustodistusten uusimisessa tai voimassaolon jatkamisessa 1. heinäkuuta 2000 jälkeen, on kuitenkin oltava JAR-FCL:n mukaisia, ellei (4) alakohdasta muuta johdu.

(3) JAA:n jäsenvaltion kansallisten määräystensä mukaisesti ennen 1. tammikuuta 2000 myöntämän tai edellä olevan (b)(1) alakohdan mukaisesti myönnetyn lupakirjan haltija voi hakea lupakirjan myöntäjävaltiolta vastaavaa JAR-FCL:n mukaista lupakirjaa, joka laajentaa oikeudet muihin valtioihin kuten kohdassa JAR-FCL 2.015(a)(1) määrätään. Tällaisen lupakirjan saadakseen hakijan on täytettävä JAR-FCL 2.005:n liitteessä 1 luetellut vaatimukset.

(4) JAA:n jäsenvaltion kansallisten määräysten mukaisesti myönnetyn lupakirjan haltijan, joka ei täysin täytä JAR-FCL 3:n (Lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset) osan 1 vaatimuksia, on sallittava jatkaa kyseisen kansallisen lupakirjan mukaisten oikeuksien käyttämistä.

(c) *Tarkastuslentäjien kansallisten valtuutusten voimassaolon jatkuminen.* Ennen JAR-FCL:n voimaantulopäivää kansallisen valtuutuksen saaneet tarkastuslentäjät voidaan valtuuttaa JAR-FCL-tarkastuslentäjiksi edellyttäen, että he osoittavat viranomaiselle JAR-FCL:n ja JAR-OPS:n tuntemuksen. Valtuutus on voimassa enintään 3 vuotta. Tämän jälkeen valtuutus voidaan uusida vain, jos kohti-

en JAR-FCL 2.425(a) ja (b) vaatimukset täyttyvät.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.010 Oikeus toimia ohjaamomiestön jäsenenä(a) *Lupakirja ja kelpuutus*

(1) Kukaan ei saa toimia JAA:n jäsenvaltiossa rekisteröidyn siviilihelikopterin ohjaamomiestön jäsenenä ilman voimassa olevaa, JAR-FCL:n vaatimusten mukaista ja hoidettavien tehtävien edellyttämää lupakirjaa ja kelpuutusta tai kohdissa JAR-FCL 2.085 ja/tai 2.230 tarkoitettua lupaa. Lupakirjan on oltava:

(i) JAA:n jäsenvaltion myöntämä; tai

(ii) muun ICAOn sopimusvaltion myöntämä ja hyväksytty käytettäväksi JAR-FCL 2.015(b):n tai (c):n mukaisesti.

(2) Ohjaajat, joilla on kansallinen moottoripurjelentäjän lupakirja, kelpuutus tai erityislupa, saavat lentää myös TMG-moottoripurjelentokoneita kansallisten määräysten mukaisesti.

(3) Ohjaajat, joilla on rajoitettu kansallinen yksityislentäjän lupakirja, saavat lentää lupakirjan myöntäjävaltiossa rekisteröityjä helikoptereita tämän valtion ilmatilassa kansallisten määräysten mukaisesti.

(b) *Oikeuksien käyttäminen.* Lupakirjan, kelpuutuksen [tai luvan] haltijan on toimittava kyseiseen lupakirjaan, kelpuutukseen [tai lupaan] kuuluvien oikeuksien rajoissa.

(c) *Oikeuksien rajoitukset ja peruutukset*

(1) JAA:n jäsenvaltio voi milloin tahansa kansallisia menettelyjään noudattaen peruuttaa JAR-FCL:n mukaisesti myöntämänsä lupakirjan, kelpuutuksen, valtuutuksen, hyväksynnän tai todistuksen kokonaan tai määrääjäksi taikka rajoittaa sen antamia oikeuksia, jos on todettu, ettei hakija tai lupakirjan haltija ole täyttänyt tai ei enää täytä JAR-FCL:n tai lupakirjan myöntäjävaltion kansallisen lainsäädännön vaatimuksia.

(2) Jos JAA:n jäsenvaltio toteaa, että toisen JAA:n jäsenvaltion JAR-FCL-lupakirjan hakija tai haltija ei ole täyttänyt tai ei enää täytä JAR-FCL:n tai sen valtion kansallisen lainsäädännön vaatimuksia, jossa ilma-aluksella lennetään, kyseisen JAA:n jäsenvaltion on ilmoitettava asiasta lupakirjan myöntäjävaltiolle ja JAA:n pääkonttorin lupakirjaosastolle (Licensing Division). JAA:n jäsenvaltio voi kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti määrätä, että lupakirjan hakija tai haltija, joka on edellä mainitusta syystä asianmukaisesti ilmoitettu lupakirjan myöntäjävaltiolle ja JAA:lle, ei saa turvallisuussyistä toimia ohjaajana kyseisessä valtiossa rekisteröidyssä ilma-aluksessa tai missään ilma-aluksessa tämän valtion ilmatilassa.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.015 Lupakirjojen, kelpuutusten, valtuutusten, hyväksyntöjen ja todistusten hyväksyminen
(Katso JAR-FCL 2.015, liite 1)
(Katso AMC FCL 2.005 ja 2.015)

(a) JAA:n jäsenvaltioiden myöntämät lupakirjat, kelpuutukset, valtuutukset, hyväksynät ja todistukset

(1) Jos henkilöllä, organisaatiolla tai toiminnolla on JAA:n jäsenvaltion viranomaisen antama, JAR-FCL:n vaatimusten ja siinä määrättyjen menettelyjen mukaisesti myönnetty lupakirja, kelpuus, valtuutus, hyväksyntä tai todistus, on muiden JAA:n jäsenvaltioiden hyväksyttävä tällaiset lupakirjat, kelpuutukset, valtuutukset, hyväksynät ja todistukset ilman muodollisuuksia.

(2) Koulutus, joka on annettu JAR-FCL:n vaatimusten ja siinä määrättyjen menettelyjen mukaisesti 19. kesäkuuta 1997 jälkeen, on hyväksyttävä JAR-FCL-lupakirjojen ja kelpuutusten myöntämistä varten. JAR-FCL:n mukaisia lupakirjoja ei kuitenkaan myönnetä aiemmin kuin 31. joulukuuta 1999.

(b) JAA:n ulkopuolisten valtioiden myöntämät lupakirjat

(1) JAA:n jäsenvaltion viranomaisen voi harkintansa mukaan hyväksyä JAA:n ulkopuolisen valtion myöntämän lupakirjan käytettäväksi kyseisessä JAA-valtiossa rekiste-

röidyssä ilma-aluksessa. Ammattilentäjän lupakirjan haltijoiden, jotka haluavat käyttää ansiolentotoimintaan tarvittavia oikeuksia, on täytettävä JAR-FCL 2.015:n liitteen 1 vaatimukset.

(2) Ammattilentäjän lupakirja voidaan hyväksyä enintään yhdeksi vuodeksi hyväksymispäivästä edellyttäen, että alkuperäinen lupakirja pysyy voimassa. Lupakirjan hyväksyminen edelleen tämän jälkeen käytettäväksi JAA:n jäsenvaltiossa rekisteröidyssä ilma-aluksessa edellyttää JAA-valtioiden suostumusta sekä JAA:n sopiviksi katsomien ehtojen täyttämistä. JAA:n jäsenvaltion hyväksymän lupakirjan käyttäjän on noudatettava JAR-FCL:n vaatimuksia.

(3) Edellä olevien alakohtien (1) ja (2) vaatimukset eivät ole voimassa silloin, kun JAA:n jäsenvaltiossa rekisteröity ilma-alus on vuokrattu JAA:n ulkopuoliselle lentotoiminnan harjoittajalle, mikäli lentotoiminnan harjoittajan valtio on ottanut vuokrauksen ajaksi vastuulleen JAR-OPS 3.165:ssä tarkoitettua teknistä ja/tai operatiivista valvontaa. Asianomaisen JAA-valtion viranomaisen voi hyväksyä JAA:n ulkopuolisessa valtiossa toimivan lentotoiminnan harjoittajan ohjaamomiehistön lupakirjat harkintansa mukaan edellyttäen, että hyväksynnän antamat oikeudet rajoitetaan koskemaan vain vuokrausaikaa, nimettyjä ilma-aluksia ja tiettyä lentotoimintaa, johon JAA-valtion lentotoiminnan harjoittaja ei suoraan tai välillisesti osallistu miehistöineen vuokrauksen tai muun kaupallisen järjestelyn kautta.

(c) JAA:n ulkopuolisen valtion myöntämän lupakirjan muuntaminen. JAA:n ulkopuolisen valtion myöntämä lupakirja voidaan muuntaa JAR-FCL-lupakirjaksi edellyttäen, että asiasta on olemassa JAA:n ulkopuolisen valtion ja JAA:n [jäsenvaltion] välinen sopimus. Sopimuksen on perustuttava lupakirjojen vastavuoroiseen hyväksymiseen ja varmistettava, että JAA:n ulkopuolisen valtion ja JAA:n koulutus- ja koevaatimusten turvallisuustasot vastaavat toisiaan. Sopimusta on tarkistettava määräajoin siten kuin JAA:n ulkopuolinen valtio ja JAA keskenään sopivat. Sopimuksen mukaisesti muunnetussa lupakirjassa on oltava merkintä siitä JAA:n ulkopuolisesta valtiosta, jonka lupakirjaan muunnettu lupakirja perustuu. Muut jäsenvaltiot eivät ole velvollisia hyväksymään tällaista lupakirjaa.

I L M A I L U L A I T O S
LENTOTURVALLISUUSHALLINTO

KANSALLINEN MUUTOSSIVU JAR-FCL 2: EEN

**JAR-FCL-komitea on kokouksessaan 3/2000 muuttanut JAR-FCL-vaatimusten
kohdan 2.015 (b)(2) tekstin kuulumaan seuraavasti:**

(2) lupakirja voidaan hyväksyä enintään yhdeksi vuodeksi hyväksymispäivästä. Tämän jälkeen hyväksyntää on mahdollista jatkaa enintään 30.6.2002 asti edellyttäen, että JAR-FCL-komitea hyväksyy jäsenmaan tekemän jatkoaikaa koskevan esityksen.

30.6.2002 jälkeen lupakirja voidaan hyväksyä enintään yhden vuoden ajaksi. Tämä vaatimus koskee kaikkia JAA:n jäsenvaltioita riippumatta siitä onko lupakirjan hyväksynyt valtio implementoinut JAR-FCL:n vai ei.

Kaikissa tapauksissa lupakirjan hyväksyminen edellyttää, että alkuperäinen lupakirja pysyy voimassa.

[JAR-FCL 2.016 JAA:n ulkopuolisen valtion myöntämän lupakirjan haltijalle annettava hyvitys

Jos JAR-FCL-lupakirjan ja mahdollisen mittarilentokelpuutuksen hakijalla jo on vähintään vastaavan tasoinen lupakirja, jonka JAA:n ulkopuolinen valtio on myöntänyt ICAO Annex 1:n mukaisesti, hänen on täytettävä kaikki JAR-FCL:n vaatimukset. Kurssin kesto, oppituntien määrä ja tiettyyn koulutukseen käytettävää tuntimäärää koskevia vaatimuksia voidaan kuitenkin lieventää. Viranomaisen voi päättää annettavasta hyvityksestä asianmukaisen koulutusorganisaation suositusten perusteella.]

[Muutos 1, 01.12.00]

[JAR-FCL 2.017 Erityiskelpuutukset ja -valtuutukset

Viranomaisen voi kansallisten vaatimustensa mukaisesti myöntää lupakirjaan liittyviä erityiskelpuutuksia ja -valtuutuksia (esim. IMC-kelpuus, maatalouslennot, vuoristolentäminen, palonsammutus), jotka on tarkoitettu käytettäväksi vain kyseisen JAA:n jäsenvaltion ilmatilassa. Tällaisen kelpuutuksen tai valtuutuksen käyttöön muun JAA-valtion ilmatilassa on hankittava etukäteen asianomaisen valtion suostumus, ellei asiasta ole tehty kahdenvälistä sopimusta.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.020 Sotilaspalveluksen hyvittäminen
(Katso JAR-FCL 2.005, liite 1)

Hyvityksen hakeminen:

Sellaisten henkilöiden, jotka toimivat tai ovat aiemmin toimineet ohjaamomiehistön jäseninä sotilaspalveluksessa ja hakevat JAR-FCL:n mukaista lupakirjaa tai kelpuutusta, on osoitettava hakemuksensa sen valtion viranomaiselle, jossa he palvelevat tai ovat palvelleet. Viranomaisen voi harkintansa mukaan ottaa huomioon sotilaspalveluksessa hankitun tiedon, kokemuksen ja taidon määrittäessään JAR-FCL-lupakirjan tai kelpuutuksen vaatimusten täyttymistä. Hyvityksen myöntämisperusteet on ilmoitettava JAA:lle. Tällaisten lupakirjojen oikeudet on rajoitettava lupakirjan myöntävävaltiossa rekisteröity-

hin ilma-aluksiin, kunnes JAR-FCL 2.005:n liitteessä 1 luetellut vaatimukset on täytetty.

JAR-FCL 2.025 Lupakirjojen ja kelpuutusten voimassaolo
(Katso IEM FCL 2.025)

(a) Lupakirjan haltija ei saa käyttää JAA:n jäsenvaltion myöntämän lupakirjan tai kelpuutuksen mukaisia oikeuksia, ellei hän ylläpidä kelpoisuutta JAR-FCL:n vaatimusten mukaan.

(b) Lupakirjan voimassaolo määräytyy siinä olevien kelpuutusten ja lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaolon perusteella (katso IEM FCL 2.025).

(c) Lupakirja myönnetään enintään viideksi vuodeksi. Tämän viiden vuoden jakson kuluessa viranomaisen kirjoittaa lupakirjan uudelleen:

(1) kun kelpuus on myönnetty tai uusittu;

(2) kun lupakirjan kohta XII on täynnä eikä tyhjiä rivejä ole jäljellä;

(3) hallinnollisista syistä; tai

(4) viranomaisen harkinnan mukaan, kun kelpuutuksen voimassaoloa jatketaan.

Viranomaisen siirtää voimassaolevat kelpuutukset uuteen lupakirjaan.

Lupakirjan haltijan on haettava lupakirjan uudelleen kirjoittamista viranomaiselta.

Hakemukseen on liitettävä tarvittavat asiakirjat.

[JAR-FCL 2.026 Viimeaikainen kokemus: muut kuin JAR-OPS 3:n mukaisesti toimivat ohjaajat

(a) Ohjaaja ei saa toimia ilma-aluksen päällikkönä sellaisessa helikopterissa, jolla kuljetetaan matkustajia, ellei hän ole viimeksi kuluneiden 90 päivän aikana lentänyt samalla helikopterityypillä tai saman helikopterityypin lentosimulaattorilla ohjaavana oh-

ILMAILULAITOS
LENTOTURVALLISUUSHALLINTO

KANSALLINEN MUUTOSSIVU JAR-FCL 2:EEN

JAR-FCL-komitea on kokouksessaan 1/2001 muuttanut JAR-FCL-vaatimusten kohdan 2.025 (b) tekstin kuulumaan seuraavasti:

(b) Viranomainen voi kelpuutuksen uudistamisen tai voimassaolon jatkamisen yhteydessä siirtää voimassaolon päättymispäivämäärän kyseisen kuukauden loppuun. Tämä päivämäärä säilyy voimassaolon päättymispäivämääränä mikäli voimassaolon jatkamisen edellytykset jatkossa täyttyvät.

jaajana vähintään kolmea laskukierrosta, mukaan lukien lentoonlähdöt ja laskut.

(b) Perämies ei saa lentoonlähdön eikä laskun aikana ohjata sellaista helikopteria, jolla kuljetetaan matkustajia, ellei hän ole viimeksi kuluneiden 90 päivän aikana toiminut ohjaavana ohjaajana samassa helikopterityypissä tai saman helikopterityypin lentosimulaattorissa lentoonlähdön ja laskun aikana.

(c) Jos ohjaajalla ei ole voimassa olevaa mittarilentokelpuutusta helikoptereita varten, hän ei saa toimia yöllä ilma-aluksen päällikönä sellaisessa helikopterissa, jolla kuljetetaan matkustajia, ellei hän ole täyttänyt kohdan JAR-FCL 2.026(a) vaatimusta yöllä viimeksi kuluneiden 90 vuorokauden aikana.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.030 Lentokokeiden ja tarkastuslentojen järjestäminen

(a) *Tarkastuslentäjien valtuuttaminen.* Viranomainen nimeää ja valtuuttaa tarkastuslentäjiksi luotettavia henkilöitä, joilla on tarvittava pätevyys. Heidän tehtävänä on ottaa viranomaisen puolesta vastaan lentokokeita ja tarkastuslentoja. Tarkastuslentäjien minimipätevyysvaatimukset määritellään JAR-FCL 2:n luvussa I. Viranomainen ilmoittaa jokaiselle tarkastuslentäjälle kirjallisesti hänen tehtävänsä ja oikeutensa.

(b) *Tarkastuslentäjien lukumäärä.* Viranomainen päättää tarvitsemiensa tarkastuslentäjien lukumäärästä ottaen huomioon ohjaajien määrän ja maantieteellisen sijoittumisen.

(c) *Tarkastuslentäjien ilmoittaminen lentokoulutusorganisaatioille ja rekisteröidyille kouluttajille.* Viranomainen ilmoittaa jokaiselle hyväksytylle lentokoulutusorganisaatiolle tai rekisteröidylle kouluttajalle tarkastuslentäjät, jotka se on nimennyt ottamaan vastaan lentokokeita yksityis-, ansio- ja liikennelentäjän lupakirjoja sekä mittarilentokelpuutuksia varten kyseisessä lentokoulutusorganisaatiossa.

[(d)] Tarkastuslentäjä ei saa ottaa vastaan sellaisen hakijan lentokoetta, jolle hän on antanut lennonopetusta kyseistä lupakirjaa tai

kelpuutusta varten, ellei viranomainen ole erikseen antanut siihen suostumustaan kirjallisesti.

[(e)] *Lentokokeeseen osallistumisen edellytykset.* Ennen kuin hakija osallistuu lupakirjaa tai kelpuutusta varten vaadittavaan lentokokeeseen, hänen on oltava hyväksytysti suorittanut siihen liittyvä teoriakoe. Viranomainen voi kuitenkin myöntää poikkeuksia tästä vaatimuksesta niille hakijoille, jotka osallistuvat yhdistetylle lentokoulutuskurssille. Teoriakoetta varten annettava koulutus on aina oltava suoritettu loppuun ennen lentokokeeseen osallistumista. Hakija voi osallistua lentokokeeseen vasta, kun koulutuksesta vastaava organisaatio tai henkilö on suositellut häntä siihen; tämä ei kuitenkaan koske liikennelentäjän lupakirjaa varten vaadittavaa lentokoetta.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.035 Lääketieteellinen kelpoisuus [ ]

(a) *Terveystila.* Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen haltijan on oltava henkisesti ja fyysisesti kykenevä käyttämään lupakirjansa mukaisia oikeuksia turvallisesti.

(b) *Lääketieteellinen kelpoisuustodistus.* Voidakseen hakea lupakirjaa tai käyttää sen mukaisia oikeuksia lupakirjan hakijalla tai haltijalla on oltava JAR-FCL 3:n (Lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset) mukaisesti annettu lääketieteellinen kelpoisuustodistus, joka kyseiseen lupakirjaan vaaditaan.

(c) *Ilmailulääketieteellisen kelpoisuuden toteaminen.* Tutkimuksen jälkeen hakijalle on ilmoitettava, onko hänet hyväksytty vai hylätty, vai onko hakijan kelpoisuus jätetty viranomaisen ratkaistavaksi. Valtuutetun ilmailulääkärin on kerrottava hakijalle hänen kelpoisuuteensa liittyvistä lääketieteellisistä, toiminnallisista tai muista seikoista, jotka saattavat rajoittaa lentokoulutusta tai lupakirjan oikeuksia. [ ]

[Muutos 1, 01.12.00]

I L M A I L U L A I T O S
LENTOTURVALLISUUSHALLINTO

KANSALLINEN MUUTOSSIVU JAR-FCL 2:EEN

**JAR-FCL-komitea on kokouksessaan 1/2001 muuttanut JAR-FCL-vaatimusten
kohdan 2.030 (d) tekstin kuulumaan seuraavasti:**

(d) Tarkastuslentäjä ei saa ottaa vastaan sellaisen hakijan lentokoetta, jolle hän on antanut lennonopetusta kyseistä lupakirjaa tai kelpuutusta varten. Koulutusorganisaatiossa toimiva tarkastuslentäjän valtuutuksen omaava koulutuspäällikkö tai päälennonopettaja ei saa lentää lentokokeita oman koulutusorganisaationsa oppilaille riippumatta siitä onko hän osallistunut hakijan koulutukseen vai ei.

JAR-FCL 2.040 Lääketieteellisen kelpoisuuden heikkeneminen
 [(Katso IEM FCL 3.040)]

(a) [Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen haltija] ei saa käyttää lupakirjan eikä siihen liittyvän kelpuutuksen tai valtuutuksen mukaisia oikeuksia silloin, kun hän tietää lääketieteellisen kelpoisuutensa heikentyneen niin, että se saattaisi estää häntä käyttämästä näitä oikeuksia turvallisesti. [ ]

[(b) Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen haltija ei saa käyttää resepti- tai käsi-kauppalääkkeitä eikä saada muuta hoitoa, ellei hän ole täysin varma siitä, että kyseinen lääke tai muu hoito ei heikennä hänen kykyään suorittaa tehtävänsä turvallisesti. Jos asiasta on epävarmuutta, on kysyttävä neuvoa ilmailulääketieteen jaokselta, ilmailulääketieteelliseltä keskukselta tai valtuutetulta ilmailulääkäriltä. Tarkempia ohjeita on JAR-FCL 3:ssa (IEM FCL 3.040).]

[(c) Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen haltijan] on ilman tarpeetonta viivytystä pyydettävä ohjeet [ilmailulääketieteen jaokselta, ilmailulääketieteelliseltä keskukselta] tai valtuutetulta ilmailulääkäriltä, jos hän saa tietää:

(1) joutuvansa yli 12 tuntia kestävään sairaala- tai poliklinikkahoitoon;

(2) joutuvansa leikkaukseen tai muihin invasiiviseen (elimistön sisälle ulottuvaan) toimenpiteeseen;

(3) joutuvansa käyttämään säännöllisesti lääkkeitä; tai

(4) tarvitsevansa säännöllisesti silmälasia.

[(d) Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen haltijan, joka:]

(1) loukkaantuu siten, ettei hän kykene toimimaan ohjaamomiehistön jäsenenä; tai

(2) sairastuu siten, että hän on 21 päivän ajan tai sitä pidempään estynyt toimimasta ohjaamomiehistön jäsenenä; tai

(3) on raskaana,

on ilmoitettava viranomaiselle kirjallisesti vammasta tai raskaudesta; sairaudesta on ilmoitettava silloin, kun se on kestänyt yli 21 päivää. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaolon katsotaan väliaikaisesti päättyvän, kun vamma on saatu, raskaus todettu tai sairaus kestänyt edellä mainitun ajan.

(4) Vamman tai sairauden ollessa kyseessä lääketieteellinen kelpoisuustodistus tulee taas voimaan, kun haltija on käynyt lääkärintarkastuksessa viranomaisen määräämällä tavalla ja todettu kelpaavaksi toimimaan ohjaamomiehistön jäsenenä, tai kun viranomaisen on riittäviksi katsominsa perusteiden vapauttanut haltijan lääkärintarkastuksen vaatimuksesta.

(5) Raskauden ollessa kyseessä viranomaisen voi palauttaa lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimaan sellaiseksi ajaksi ja sellaisin perusteiden, jotka se katsoo riittäviksi. Todistus tulee joka tapauksessa uudelleen voimaan sen jälkeen, kun haltija on raskauden päätyttyä käynyt lääkärintarkastuksessa viranomaisen määräämällä tavalla ja todettu kelpaavaksi jatkamaan toimintaa ohjaamomiehistön jäsenenä.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.045 Erityistapaukset

(a) JAR-FCL:n vaatimukset eivät kata kaikkia mahdollisia tilanteita. Jos JAR-FCL:n soveltamisesta olisi vaatimusten tarkoituksen vastaisia seurauksia tai on kehitetty uusia koulutus- tai koejärjestelyitä, jotka poikkeavat vaadituista, hakija voi pyytää asianomaiselta viranomaiselta poikkeuslupaa. Poikkeuslupa voidaan myöntää vain, jos voidaan osoittaa, että poikkeava menettely varmistaa vähintään saman turvallisuustason tai johtaa siihen.

(b) Poikkeusluvut jaetaan lyhytaikaisiin ja pitkäaikaisiin (yli 6 kuukautta). Pitkäaikainen poikkeuslupa voidaan myöntää vain JAA:n FCL-komitean suostumuksella.

JAR-FCL 2.050 Lentoajan ja teoriatietojen hyväksi laskeminen
 [(Katso JAR-FCL 2.050, liite 1)]

(a) *Lentoajan hyväksi laskeminen*

(1) Ellei JAR-FCL:ssä toisin määrätä, lupakirjan tai kelpuutuksen myöntämiseen vaadittava lentoaika on oltava lennetty samaan ryhmään kuuluvalla ilma-aluksella kuin se, jota varten lupakirjaa tai kelpuutusta haetaan.

(2) *Ilma-aluksen päällikkö tai päällikköoppilas*

(i) Lupakirjan tai kelpuutuksen hakija saa laskea yksin, koululenkoilla ja päällikkönä lennetyn lentoajan hyväkseen täysimääräisenä lupakirjan tai kelpuutuksen myöntämiseen vaadittavaksi kokonaislentoajaksi.

(ii) Liikennelentäjän yhdistetyn lentokoulutuskurssin suorittanut saa laskea hyväkseen enintään 50 tuntia päällikköoppilana hankitusta lentoajasta liikennelentäjän lupakirjan, [ansiolentäjän lupakirjan] ja monimoottorityyppikelpuutuksen myöntämiseen vaadittavaksi päällikkönä lennetyksi lentoajaksi.

(3) *Perämies*

(i) Ohjaajan lupakirjan haltija, joka toimii perämiehenä, saa laskea hyväkseen perämiehenä suorittamiensa lentojen [lentoajan täysimääräisenä] korkeamman luokan lupakirjan myöntämiseen vaadittavaksi kokonaislentoajaksi.

(ii) Ohjaajan lupakirjan haltija, joka perämiehenä toimiessaan hoitaa ilma-aluksen päällikön valvonnassa päällikön tehtäviä, saa laskea hyväkseen tämän lentoajan korkeamman luokan lupakirjan myöntämiseen vaadittavaksi kokonaislentoajaksi täysimääräisenä, mikäli valvontamenetelmästä sovitaan viranomaisen kanssa.

(b) *Teoriakoulutuksen hyvittäminen*

(1) Jos hakijalla on lentokoneiden mittarilentokelpuus, hänen ei tarvitse suorittaa

helikopterien mittarilentokelpuutukseen vaadittavaa teoriakoulutusta ja -kokeita.

(2) Seuraavien lupakirjojen haltijoiden ei tarvitse suorittaa teoriakoulutusta ja -kokeita edellyttäen, että he saavat tarvittavan siirtymäkoulutuksen ja läpäisevät [kokeen (katso JAR-FCL 2.050, liite 1:)]

(i) lentokoneen ohjaajan lupakirjan haltija, joka hakee helikopteriyksityislentäjän lupakirjaa; tai

(ii) liikennelentäjän lupakirjan (ATPL(A)) haltija, joka hakee helikopteriansiolentäjän tai -liikennelentäjän lupakirjaa; tai

(iii) ansiolentäjän lupakirjan (CPL(A)) haltija, joka on saanut lentokoneen liikennelentäjän teoriakoulutuksen ja hakee helikopteriliikennelentäjän lupakirjaa.

[(3) Jos hakija on suorittanut helikopteriliikennelentäjän teoriakokeen, hänet vapautetaan helikopteriyksityislentäjän, helikopteriansiolentäjän ja helikopterin mittarilentokelpuutuksen teoriakoulutusvaatimuksista.]

(4) Jos hakija on suorittanut helikopteriansiolentäjän teoriakokeen, hänet vapautetaan helikopteriyksityislentäjän teoriakoulutusvaatimuksista.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.055 Koulutusorganisaatiot ja rekisteröidyt kouluttajat
 [(Katso JAR-FCL 2.055, liitteet 1a, 1b ja 2)]
 (Katso JAR-FCL 2.125, liite 2)

[(a) (1) Lentokoulutusorganisaatiot, jotka haluavat tarjota koulutusta lupakirjoja ja kelpuutuksia varten ja joiden päätoimipaikka ja pääkonttori sijaitsevat JAA:n jäsenvaltiossa, saavat hyväksynnän sijaintivaltioltaan, kun organisaation on todettu täyttävän JAR-FCL:n vaatimukset. Lentokoulutusorganisaatioiden hyväksymistä koskevat vaatimukset ovat JAR-FCL 2.055:n liitteessä 1a. Osan koulutuksesta voi suorittaa JAA:n jäsenvaltioiden ulkopuolella (katso myös JAR-FCL 2.055, liite 1b).

(2) Lisätään myöhemmin

(b) (1) JAA:n jäsenvaltioissa sijaitsevat tyyppikoulutusorganisaatiot, jotka haluavat tarjota koulutusta tyyppikelpuuksia varten, saavat hyväksynnän sijaintivaltioltaan, kun organisaation on todettu täyttävän JAR-FCL:n vaatimukset. Tyyppikoulutusorganisaatioiden hyväksymistä koskevat vaatimukset ovat JAR-FCL 2.055:n liitteessä 2.

(2) JAA:n jäsenvaltioiden ulkopuolella sijaitsevat tyyppikoulutusorganisaatiot saavat hyväksynnän siltä valtiolta, jolle hakemus esitetään, kun organisaation on todettu täyttävän JAR-FCL:n vaatimukset. Tyyppikoulutusorganisaatioiden hyväksymistä koskevat vaatimukset ovat JAR-FCL 2.055:n liitteessä 2.

(c) JAA:n jäsenvaltioissa sijaitsevien lentokoulujen, jotka haluavat tarjota koulutusta vain yksityislentäjän lupakirjaa varten, on ilmoitauduttava viranomaisen rekisteriin (katso JAR-FCL 2.125).

(d) JAA:n jäsenvaltioissa sijaitsevat lentokoulutusorganisaatiot, jotka ovat erikoistuneet teoriakoulutukseen, saavat hyväksynnän viranomaiselta edellyttäen, että organisaatio täyttää JAR-FCL 2.055:n liitteen 1 vaatimukset siltä osin kuin ne koskevat sen antamaa teoriakoulutusta.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.060 60 vuotta täyttäneen lupakirjanhaltijan oikeuksien rajoittaminen

(a) *Ikä 60 - 64 vuotta.* 60 vuotta täyttänyt lupakirjanhaltija ei saa toimia ilma-aluksen ohjaajana kaupallisen ilmakuljetuksen aikana, paitsi:

(1) usean ohjaajan miehistön jäsenenä edellyttäen, että

(2) tällainen lupakirjanhaltija on ainoa 60 vuotta täyttänyt ohjaamomiehistön jäsen.

(b) *Ikä 65 vuotta.* 65 vuotta täyttänyt lupakirjanhaltija ei saa toimia ilma-aluksen ohjaajana kaupallisen ilmakuljetuksen aikana.

[(CZ)JAR-FCL 2.060 60 vuotta täyttäneen lupakirjanhaltijan oikeuksien rajoittaminen (Tšekin tasavalta)

62 vuotta täyttänyt lupakirjanhaltija ei saa toimia ilma-aluksen ohjaajana kaupallisen ilmakuljetuksen aikana.]

[Muutos 1, 01.12.00]

[(F)JAR-FCL 2.060 60 vuotta täyttäneen lupakirjanhaltijan oikeuksien rajoittaminen (Ranska)]

60 vuotta täyttänyt lupakirjanhaltija ei saa toimia ilma-aluksen ohjaajana kaupallisen ilmakuljetuksen aikana.]

JAR-FCL 2.065 Lupakirjan myöntäjävaltio

(a) Hakijan on osoitettava kaikkien lupakirjan myöntämistä koskevien vaatimusten täyttyminen sen valtion viranomaiselle, jonka valvonnassa hän on saanut koulutuksen ja suorittanut kokeet lupakirjaa varten. Lupakirjan myöntämisen jälkeen tästä valtiosta käytetään nimitystä "lupakirjan myöntäjävaltio" [katso JAR-FCL 2.010(c)].

(b) Lisäkelpuuksia voidaan hankkia JAR-FCL:n vaatimusten mukaisesti missä tahansa JAA:n jäsenvaltiossa, ja lupakirjan myöntäjävaltio merkitsee ne lupakirjaan.

(c) Hallinnollisten toimenpiteiden, kuten voimassaolon jatkamisen, helpottamiseksi lupakirjan haltija voi myöhemmin siirtää lupakirjan toiseen JAA:n jäsenvaltioon, jos hänen työpaikkansa tai vakituinen asuinpaikkansa on tässä valtiossa (katso JAR-FCL 2.070). Kyseisestä valtiosta tulee tämän jälkeen lupakirjan myöntäjävaltio, jolle siirtyy vastuu edellä (a) kohdassa tarkoitettua lupakirjan myöntämisestä.

[(d)] Hakijalla voi samanaikaisesti olla vain yksi helikopterin ohjaajan JAR-FCL-lupakirja.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.070 Vakituinen asuinpaikka

Vakituisella asuinpaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa henkilö yleensä asuu kunkin kalenterivuoden aikana vähintään 185 päivää henkilökohtaisten ja työhön liittyvien siteiden vuoksi, tai jos henkilöllä ei ole työhön liittyviä siteitä, sellaisten henkilökohtaisten siteiden vuoksi, jotka osoittavat läheisen yhteyden kyseisen henkilön ja hänen asuinpaikkansa välillä.

JAR-FCL 2.075 Ohjaamomiehistön lupakirjojen rakenne ja sisältö
(Katso JAR-FCL 2.075, liite 1)

JAA:n jäsenvaltiossa JAR-FCL:n mukaisesti myönnetyn ohjaamomiehistön lupakirjan rakenne on seuraava:

(a) *Sisältö.* Kohdan numero painetaan aina kohdan otsikon yhteyteen. JAA:n lupakirjan vakiomalli esitetään JAR-FCL 2.075:n liitteessä 1. Kohdat I - XI ovat "pysyviä" kohtia ja kohdat XII - XIV "muuttuvia", jotka voivat olla lupakirjalomakkeesta erillisessä tai irrotettavassa osassa. Kaikki erilliset tai irrotettavat osat on voitava selvästi tunnistaa kyseisen lupakirjan osiksi.

(1) Pysyvät kohdat

- (I) Lupakirjan myöntäjävaltio.
- (II) Lupakirjan nimi.
- (III) Sarjanumero, jonka alussa on lupakirjan myöntäjävaltion postitunnus ja sen jälkeen arabialaisista numeroista ja/tai latinalaisista kirjaimista koostuva tunnus.
- (IV) Lupakirjan haltijan nimi (latinalaisin aakkosin, jos maan kielessä käytetään muuta kirjaimistoa).
- (V) Haltijan osoite.
- (VI) Haltijan kansallisuus.
- (VII) Haltijan nimikirjoitus.
- [(VIII) Lupakirjan myöntänyt viranomainen ja mahdolliset ehdot, joilla lupakirja on myönnetty.]

(IX) Voimassaoloaika ja lupakirjan antamat oikeudet.

(X) Lupakirjan antaneen virkailijan allekirjoitus ja myöntämispäivämäärä.

(XI) Viranomaisen sinetti tai leima.

(2) Muuttuvat kohdat

(XII) Kelpuutukset (luokka, tyyppi, opettaja jne.) ja niiden voimassaolon päättämispäivät. Radiopuhelimenhoitajan kelpuus voidaan merkitä lupakirjalomakkeelle tai erillisen todistukseen.

(XIII) Huomautukset (rajoituksiin liittyvät erityismerkinnät ja merkinnät oikeuksista).

(XIV) Viranomaisen mahdollisesti vaativat lisätiedot.

(b) *Valmistusmateriaali.* Paperin tai muun käytettävän materiaalin on oltava sellaista, joka estää tietojen muuttamisen ja poistamisen tai jossa muutokset ja poistot näkyvät helposti. Kaikkien lupakirjaan tehtyjen merkintöjen ja poistojen on selvästi oltava viranomaisen hyväksymiä.

(c) *Väri.* JAR-FCL:n mukaisesti myönnettävissä lentolupakirjoissa on käytettävä valkoista materiaalia.

(d) *Kieli.* Lupakirjan tekstien on oltava asianomaisen maan kielellä ja englanniksi sekä niillä muilla kielillä, jotka viranomainen katsoo tarpeellisiksi.

[Muutos 1, 01.12.00]

[JAR-FCL 2.080 Lentopäiväkirjan pitäminen

(a) Kaikista lennoista, joilla lupakirjan haltija on toiminut ohjaajana, on tallennettava tiedot päiväkirjaan luotettavasti ja viranomaista tyydyttävässä muodossa (katso IEM FCL 2.080). JAR-OPS 3:n mukaisten lentojen tiedot voidaan kuitenkin tallentaa viranomaista tyydyttävään tietokonerekisteriin, jota lentotoiminnan harjoittaja ylläpitää. Tällaisessa tapauksessa lentotoiminnan harjoittajan on pyynnöstä annettava asianomaiselle ohjaamomiehistön jäsenelle tiedot kaikista len-

noista, joilla hän on toiminut ohjaajana, mukaan lukien eroavuus- ja perehdyttämiskoulutus.

(b) Lentopäiväkirjassa tai rekisterissä on oltava seuraavat tiedot:

- (1) Henkilötiedot:
  - Lupakirjan haltijan nimi ja osoite
- (2) Jokaisesta lennosta:
  - (i) ilma-aluksen päällikön nimi
  - (ii) lennon päivämäärä (päivä, kuukausi, vuosi)
  - (iii) lähtöpaikka ja -aika, saapumipaikka ja -aika (liikkeellelähdistä pysähtymiseen UTC-aikoina)
  - (iv) helikopterin tyyppi (merkki, malli ja versio) ja rekisteritunnus
  - (v) monimoottorinen / yksimoottorinen helikopteri
  - (vi) kokonaislentoaika
  - (vii) ohjaajalle kertynyt yhteenlaskettu lentoaika.
- (3) Jokaisesta simulaattori- tai FNPT-harjoituksesta:
  - (i) koulutuslaitteen tyyppi ja hyväksyntänumero
  - (ii) synteettisessä koulutuslaitteessa annettu koulutus
  - (iii) päivämäärä (päivä/kk/vuosi)
  - (iv) harjoituksen kestoaika
  - (v) ohjaajalle kertynyt yhteenlaskettu harjoitusaika.
- (4) Ohjaajan tehtävä:
  - (i) ilma-aluksen päällikkö (myös yksinlentoaika ja lentoaika päällikköoppilana tai valvonnan alaisena ilma-aluksen päällikkönä)

- (ii) perämies
- (iii) lento-oppilas
- (iv) lennonopettaja / tarkastuslentäjä
- (v) huomautussarake, johon merkitään tarkemmat tiedot tehtävästä, esim. päällikköoppilas (SPIC), valvonnan alainen ilma-aluksen päällikkö (PICUS), mittarilentoaika*.

* Ohjaaja saa merkitä mittarilentoajaksi vain sen ajan, jolloin hän ohjaa helikopteria pelkästään mittarien avulla todellisissa tai jäljitellyissä mittarilento-olosuhteissa.

(5) Toimintaolosuhteet:

- (i) yö
- (ii) IFR.

(c) *Lentoajan merkitseminen*

(1) Lentoaika ilma-aluksen päällikkönä

(i) Lupakirjan haltija saa merkitä ilma-aluksen päällikkönä suoritetuksi lentoajaksi koko sen lentoajan, jolloin hän on ollut ilma-aluksen päällikkö.

(ii) Lupakirjan hakija tai haltija saa merkitä ilma-aluksen päällikkönä suoritetuksi lentoajaksi yksinlentoajan ja sen lentoajan, jolloin hän on toiminut päällikköoppilana. Lennonopettajan on vahvistettava päällikköoppilana lennetty aika nimikirjoituksellaan.

(iii) Lennonopettajakelpuutuksen haltija saa merkitä ilma-aluksen päällikkönä suoritetuksi lentoajaksi koko sen lentoajan, jolloin hän on toiminut opettajana helikopterissa.

(iv) Tarkastuslentäjän valtuutuksen haltija saa merkitä ilma-aluksen päällikkönä suoritetuksi lentoajaksi koko sen lentoajan, jolloin hän on toiminut tarkastuslentäjänä helikopterissa ohjaajan istuimella.

(v) Perämies, joka toimii ilma-aluksen päällikön valvonnassa sellaisen helikopterin päällikkönä, johon tyyppihyväksynnän tai JAR-OPS-vaatimusten mukaan vaadi-

taan enemmän kuin yksi ohjaaja, saa merkitä tällaisen ajan valvonnan alaisena ilma-aluksen päällikkönä suoritetuksi lentoajaksi kokonaisuudessaan, mikäli ilma-aluksen päällikkö vahvistaa tämän ajan nimikirjoituksellaan [katso kohta (c)(5)].

(vi) Jos lupakirjan haltija suorittaa saman päivän aikana useita lentoja, joilta hän palaa aina samaan lähtöpaikkaan ja joiden välinen aika on enintään 30 minuuttia, tällainen lentosarja merkitään päiväkirjaan yhtenä lentona.

(2) Lentoaika perämiehenä

Ohjaajan lupakirjan haltija, joka toimii ohjaajan istuimella perämiehenä, saa merkitä koko lentoajan perämiehenä suoritetuksi lentoajaksi, jos helikopterin tyyppihyväksyntä tai lentotoiminnalliset vaatimukset edellyttävät useampaa kuin yhtä ohjaajaa.

(3) *Tyhjä*

(4) Koululentoaika

Kokonaisaika, jonka lupakirjan tai kelpuutuksen hakija on merkinnyt koululentoiksi, mittarikoululentoiksi, mittariajaksi maassa tms., on vahvistettava sen lennonopettajan nimikirjoituksella, jolta koulutus on saatu. Lennonopettajalla on oltava tehtävään vaadittava kelpuus ja/tai valtuutus.

(5) Valvonnan alaisena toimiva ilma-aluksen päällikkö (PICUS)

Jos valvontamenetelmä on viranomaista tyydyttävä, ilma-aluksen päällikkönä valvonnan alaisena toiminut perämies saa merkitä kyseisen ajan päällikkönä suoritetuksi lentoajaksi, mikäli hän on hoitanut kaikki ilma-aluksen päällikön tehtävät niin, ettei päällikön ole tarvinnut turvallisuussyistä puuttua lentoon.

(d) *Lentopäiväkirjan esittäminen*

(1) Lupakirjan haltijan tai lentoppilaan on ilman tarpeetonta viivytystä esitettävä lentopäiväkirjansa tarkastettavaksi, kun viranomaisen valtuutettu edustaja sitä pyytää.

(2) Lento-oppilaan on pidettävä lentopäiväkirjansa mukana kaikilla yksin lentämillään matkalennoilla todisteena siitä, että hänellä on vaaditut opettajan luvat yksinlennoille.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.005, liite 1

Vähimmäisvaatimukset JAR-FCL-lupakirjan tai valtuutuksen myöntämiseksi JAA:n jäsenvaltion myöntämän kansallisen lupakirjan tai valtuutuksen perusteella

[Katso JAR-FCL 2.005(b)(3)]

(Katso AMC FCL 2.005 ja 2.015)

1 Ohjaajan lupakirjat

Ohjaajan lupakirja, jonka JAA:n jäsenvaltio on myöntänyt kansallisten vaatimustensa mukaisesti, voidaan korvata JAR-FCL-lupakirjalla tietyin ehdoin. Lupakirjan korvaamiseksi haltijan on:

[(a) osoitettava tarkastuslennolla täyttävänsä kohdassa JAR-FCL 2.245(b) mainitut tyyppi- ja tarvittaessa mittarilentokelpuutuksen voimassaolon jatkamista koskevat vaatimukset kyseessä olevan lupakirjan oikeuksien mukaan;

(b) (i) helikopteriliikennelentäjän tai -ansiolentäjän lupakirjaa varten osoitettava viranomaista tyydyttävällä tavalla tuntevansa JAR-OPS 3:n ja JAR-FCL:n asiaankuuluvat osat (katso AMC FCL 2.005 ja 2.015);

(ii) vain helikopteryksityislentäjän lupakirjaa varten osoitettava viranomaista tyydyttävällä tavalla tuntevansa JAA-vaatimusten asiaankuuluvat osat (katso AMC FCL 2.125);]

(c) osoitettava JAR-FCL 2.200:n mukainen englannin kielen taito, jos lupakirjassa on mittarilentokelpuus;

(d) täytettävä alla olevassa taulukossa mainitut kokemusvaatimukset ja mahdolliset lisävaatimukset:

Kansallinen lupakirja	Kokonaislentoaika tunteina	JAA:n lisävaatimukset	Myönnettävä JAR-FCL-lupakirja ja mahdolliset ehdot	Ehtojen poistaminen	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
ATPL(H) [voimassa oleva IR(H)]	>1000 päällikkönä usean ohjaajan helikoptereilla	[Ei lisävaatimuksia]	ATPL(H)	Ei koske	(a)
[ATPL(H) ei IR(H)-oikeuksia]	[>1000 päällikkönä usean ohjaajan helikoptereilla]	[Ei lisävaatimuksia]	[ATPL(H), rajoitettu VFR-toimintaan]	[Hankittava IR(H) JAR-FCL 2:n luvun E mukaisesti]	[(b)]
ATPL(H) [voimassa oleva IR(H)]	>1000 usean ohjaajan helikoptereilla	Ei lisävaatimuksia	ATPL(H) tyyppikelpuutuksella, joka oikeuttaa toimimaan vain perämiehenä	Osoitettava kyky toimia päällikkönä siten kuin JAR-FCL 2.240:n ja 2.295:n liitteen 1 kohdissa 9 - 15 vaaditaan	[(c)]
[ATPL(H) ei IR(H)-oikeuksia]	[>1000 usean ohjaajan helikoptereilla]	[Ei lisävaatimuksia]	[ATPL(H), rajoitettu VFR-toimintaan, ja tyyppikelpuus, joka oikeuttaa toimimaan vain perämiehenä]	[(i) Hankittava IR(H) JAR-FCL 2:n luvun E mukaisesti (ii) Osoitettava kyky toimia päällikkönä siten kuin JAR-FCL 2.240:n ja 2.295:n liitteen 1 kohdissa 9 - 15 vaaditaan]	[(d)]

Kansallinen lupakirja	Kokonaislentoaika tunteina	JAA:n lisävaatimukset	Myönnettävä JAR-FCL-lupakirja ja mahdolliset ehdot	Ehtojen poistaminen	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
ATPL(H) [voimassa oleva IR(H)]	>500 usean ohjaajan helikoptereilla	Osoitettava viranomaiselle AMC FCL 2.470(a):ssa vaaditut tiedot lennon suunnittelusta ja suoritusarvoista	[kuten (4)(c)]	[kuten (5)(c)]	[(e)]
[ATPL(H) ei IR(H)-oikeuksia]	[>500 usean ohjaajan helikoptereilla]	[kuten (3)(e)]	[kuten (4)(d)]	[kuten (5)(d)]	[(f)]
CPL/IR(H) [ja suorittanut ICAOn ATPL(H)-teoriakokeen lupakirjan myöntäneessä JAA:n jäsenvaltiossa]	>500 usean ohjaajan helikoptereilla	(i) osoitettava viranomaiselle AMC FCL 2.470(a):ssa vaaditut tiedot lennon suunnittelusta ja suoritusarvoista; [ ] [(ii)] täytettävä kohdan JAR-FCL 2.250(a) muut vaatimukset	CPL/IR(H)	Ei koske	[(g)]
CPL/IR(H)	>500 päällikkönä yhden ohjaajan helikoptereilla	Ei lisävaatimuksia	CPL/IR(H), tyypikelpuutukset vain yhden ohjaajan helikoptereihin		[(h)]
CPL/IR(H)	<500 päällikkönä yhden ohjaajan helikoptereilla	Osoitettava viranomaiselle kohdassa AMC FCL 2.470 [(a)] vaaditut tiedot lennon suunnittelusta ja suoritusarvoista	[kuten (4)(h)]	Hankittava usean ohjaajan helikopterin tyypikelpuutus siten kuin JAR-FCL 2.240:ssa vaaditaan	[(i)]
CPL(H)	>500 päällikkönä yhden ohjaajan helikoptereilla	[Tarvittaessa yölentokelpuus]	CPL(H), tyypikelpuutukset vain yhden ohjaajan helikoptereihin		[(j)]
CPL(H)	<500 päällikkönä yhden ohjaajan helikoptereilla	[Tarvittaessa yölentokelpuus. Osoitettava viranomaiselle kohdassa AMC FCL 2.470(b) vaaditut tiedot suoritusarvoista ja lennon suunnittelusta]	kuten (4)(j)		[(k)]
[PPL/IR(H)]	[75 tuntia mittarilentoa (IFR)]	[Yölentokelpuus, jos mittarilentokelpuuteen ei kuulu yölento-oikeutta]	[PPL/IR(H), IR rajoitettu yksityislentämiseen]	[Osoitettava viranomaiselle AMC FCL 2.470(c):ssä vaaditut tiedot suoritusarvoista ja lennon suunnittelusta]	[(l)]
[PPL(H)]	[75 tuntia helikoptereilla]	[Osoitettava taito käyttää radiosuunnituslaitteita]	[PPL(H)]		[(m)]

* Ansiolentäjän lupakirjan haltijoiden, joilla jo on usean ohjaajan helikopterin tyypikelpuus, ei tarvitse suorittaa liikennelentäjän lupakirjaan vaadittavaa teoriakoetta jatkaessaan toimintaa samassa helikopterityypissä, mutta heille ei hyvitetä liikennelentäjän teoriakoulutusta JAR-FCL-lupakirjaa varten. Jos he tarvitsevat uuden tyypikelpuutuksen toista usean ohjaajan helikopteria varten, heidän on läpäistävä JAR-FCL:n mukainen helikopteriliikennelentäjän teoriakoe lupakirjan myöntäneessä JAA:n jäsenvaltiossa.

2 Opettajakelpuutukset

Kansallinen kelpuus, valtuutus tai oikeudet (1)	Kokemus (2)	JAA:n lisävaatimukset (3)	Myönnettävä JAA:n kelpuus (4)
FI(H)/IRI(H)/TRI(H)	Kuten JAR-FCL 2:ssa (Helikopterit) vaaditaan kyseistä kelpuutusta varten	Osoitettava tuntevansa JAR-FCL 2:n ja JAR-OPS:n asiaankuuluvat osat siten kuin kohdissa AMC FCL 2.005 ja 2.015 vaaditaan	FI(H)/IRI(H)/TRI(H)

3 Simulaattorikouluttajan valtuutus

JAA:n jäsenvaltion kansallisten vaatimustensa mukaisesti antama simulaattorikouluttajan valtuutus voidaan korvata JAR-FCL:n mukaisella valtuutuksella, jos haltija täyttää alla olevassa taulukossa mainitut kokemusvaatimukset ja mahdolliset lisävaatimukset:

Kansallinen valtuutus (1)	Kokemus (2)	JAA:n lisävaatimukset (3)	Myönnettävä JAA:n valtuutus (4)
SFI(H)	>1000 tuntia ohjaajana usean ohjaajan helikoptereilla [ ]	(i) Hakijalla on oltava tai oltava aiemmin ollut JAA:n jäsenvaltion myöntämä ammattilentäjän lupakirja tai viranomaista tyydyttävä muu kuin JAR-FCL:n mukainen ammattilentäjän lupakirja; (ii) hakijan on oltava suorittanut kyseisen helikopterin tyypikurssin lentosimulaattoriosuus, mukaan lukien miehistöyhteistyökoulutus.	SFI(H)
[SFI(H)]	[3 vuotta viranomaista tyydyttävää viimeaikaista kokemusta simulaattorikouluttajana]	[Hakijan on oltava suorittanut kyseisen helikopterin tyypikurssin lentosimulaattoriosuus, mukaan lukien miehistöyhteistyökoulutus.]	[SFI(H)]

Valtuutus myönnetään enintään kolmeksi vuodeksi.

Valtuutuksen uusiminen edellyttää JAR-FCL 2.415:n vaatimusten täyttämistä.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.015, liite 1**Vähimmäisvaatimukset JAA:n ulkopuolisten valtioiden myöntämien lupakirjojen hyväksymiseksi**

(Katso JAR-FCL 2.015)

1 Seuraavassa määritellään vähimmäisvaatimukset, jotka koskevat JAA:n ulkopuolisen valtion myöntämän ohjaajan lupakirjan hyväksymistä JAA:n jäsenvaltiossa.

Kaupalliseen ilmakuljetukseen ja muuhun ansiolentotoimintaan oikeuttavat ohjaajan lupakirjat

2 JAA:n jäsenvaltio voi tietyin ehdoin hyväksyä JAA:n ulkopuolisen valtion ICAO Annex 1:n mukaisesti myöntämän ohjaajan lupakirjan käytön kyseisessä JAA-valtiossa rekisteröidyillä helikoptereilla lennettäessä (ei kuitenkaan lennonopetuksessa). Tällaisen lupakirjan hyväksymistä varten:

(a) haltijan on osoitettava lentokokeessa täyttävänsä kohdassa JAR-FCL 2.245 mainitut tyyppikelpuutusten voimassaolon jatkamista koskevat vaatimukset kyseessä olevan lupakirjan oikeuksien mukaan;

(b) haltijan on osoitettava viranomaista tyydyttävällä tavalla tuntevansa JAR-OPS:n ja JAR-FCL:n asiaankuuluvat osat (katso AMC FCL 2.005 ja 2.015);

(c) haltijan on osoitettava JAR-FCL 2.200:n mukainen englannin kielen taito;

(d) haltijalla on oltava voimassa oleva JAR-FCL:n mukainen luokan 1 lääketieteellinen kelpoisuustodistus;

(e) haltijan on täytettävä ne julkaistut lisävaatimukset, jotka asianomainen JAA:n jäsenvaltio katsoo tarpeellisiksi; ja

(f) haltijan on täytettävä alla olevan taulukon sarakkeessa 2 määritellyt kokemusvaatimukset sarakkeessa 3 mainittua toimintaa varten:

Lupakirja (1)	Kokonaislentoaika tunteina (2)	Hyväksytyt toiminnot (3)	
ATPL(H)	>1000 tuntia päällikkönä usean ohjaajan helikoptereilla	Kaupallinen ilmakuljetus usean ohjaajan helikoptereilla päällikkönä	(a)
ATPL(H) tai CPL(H)/IR*	>1000 tuntia päällikkönä tai perämiehenä usean ohjaajan helikoptereilla	Kaupallinen ilmakuljetus usean ohjaajan helikoptereilla perämiehenä	(b)
CPL(H)/IR	>1000 tuntia päällikkönä kaupallisessa ilmakuljetuksessa mittarilentokelpuutuksen hankkimisen jälkeen	Kaupallinen ilmakuljetus yhden ohjaajan helikoptereilla päällikkönä	(c)
CPL(H)	>700 tuntia muilla kuin JAR-27/29:n mukaisesti tyyppihyväksytyillä helikoptereilla, josta 200 tuntia siinä tehtävässä, jota varten hyväksyntää haetaan, ja 50 tuntia kyseisessä tehtävässä viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana	Muu helikopterilentotoiminta kuin kaupallinen ilmakuljetus	(d)

* Usean ohjaajan helikoptereissa toimivien ansiolentotäjän lupakirjan ja mittarilentokelpuutuksen haltijoiden on oltava osoittanut ICAOn liikennelentäjän lupakirjaa varten vaadittavat tiedot ennen lupakirjan hyväksymistä.

[JAR-FCL 2.050, liite 1

Teoriakoulutuksen hyvittäminen - Siirtymäkoulutus ja kokeet

(Katso JAR-FCL 2.050)

1 Lentokoneen ohjaajan lupakirjan haltijan, joka hakee helikopteryksityislentäjän lupakirjaa, on suoritettava seuraava koulutus:

Kaikki kohdassa AMC FCL 2.125, Helikopteryksityislentäjän teoriakoulutusohjelma, luetellut aiheet, jotka kuuluvat seuraaviin oppiaineisiin:

Ilmailun säädökset, ilma-aluksen yleistuntemus, suoritusarvot ja lennon suunnittelu, lentotoiminta ja lennonteoria.

Hakijan on suoritettava viranomaisen määräämä siirtymäkoee ilmailun säädöksistä ja lennonjohtomenetelmistä. Muista oppiaineista on suoritettava helikopteryksityislentäjän teoriakokeet (katso JAR-FCL 2.130).

2 Lentokoneen liikennelentäjän lupakirjan (ATPL(A)) haltijan, joka hakee helikopteriansiolentäjän tai -liikennelentäjän lupakirjaa, sekä sellaisen lentokoneen ansiolentäjän lupakirjan (CPL(A)) haltijan, joka on suorittanut lentokoneen liikennelentäjän teoriakokeen ja hakee helikopteriliikennelentäjän lupakirjaa, on suoritettava seuraava koulutus ja kokeet:

Oppiaine: 010 ILMAILUN SÄÄDÖKSET JA LENNONJOHTOMENETELMÄT	
KOODI	AIHE
010 01 01 01	Lentäminen sopimusvaltioiden alueiden yläpuolella
010 02 00 00	Annex 8 - Lentokelpoisuus
010 04 00 00	Annex 1 - Lupakirjat
010 05 01 00	Annex 2 - tärkeimmät määritelmät, lentosääntöjen soveltaminen, yleiset säännöt
010 09 01 01	Lentopaikkoja koskevat tiedot
010 09 01 02	Visuaaliset maalaitteet
010 09 01 05	Pelastus- ja muut palvelut

Oppiaine: 021 RAKENNE JA JÄRJESTELMÄT	
KOODI	AIHE
021 03 02 02	Rakennetyypit
021 03 04 08	Voimalaitteen käyttö ja valvonta
021 03 04 09	Moottoriteho
021 04 06 00	Hätäkelukkeet
021 05 00 00	Helikopterin runko ja järjestelmät

Oppiaine: 022 HELIKOPTERIN MITTARIT	
KOODI	AIHE
022 02 01 00	Lennonohjausjärjestelmä
022 02 02 00	Automaattiohjaus
022 02 03 00	Lennon suojausjärjestelmä
022 02 04 00	Vakautusjärjestelmä
022 03 09 00	Roottorin ylinopeus/alinopeusvaroitukset
022 04 03 00	Kierroslukumittari
022 04 04 00	Polttoaineen kulutusmittaus
022 04 06 00	Värimerkintöjen tarkoitus
022 04 10 00	Elektroniset näytöt
022 04 11 00	Lastuvaroittimet

Oppiaine: 031 MASSA JA MASSAKESKIÖ	
KOODI	AIHE
031 01 01 02	Vaikutus ilma-aluksen vakavuuteen (ohjaussauvan liike / rajoitukset)
031 01 02 00	Massan ja massakeskiön raja-arvot
031 02 01 03	Massa ilman polttoainetta
031 02 04 00	Ylikuorman vaikutus
031 03 01 05	Etäisyyden ilmaiseminen vertailulinjasta
031 03 02 00	Poikittais- ja pituusakselin massakeskiö
031 03 04 00	Kuorma pinta-alayksikköä kohti, kuorma juoksumetriä kohti, kuorman tukeminen

Oppiaine: 033 LENNON SUUNNITTELU JA SEURANTA	
KOODI	AIHE
033 01 01 01	Reitin, nopeuden, korkeuden ja varakenttien valinta
033 01 02 01	Polttoaineenkulutuksen laskeminen jokaiselle reittiosuudelle ja lennon kokonaiskulutuksen laskeminen
033 01 02 02	Odotukseen ja varakentälle lentämiseen tarvittava polttoaine
033 01 02 03	Varapolttoaine
033 01 02 04	Lennonlelle tarvittava kokonaispolttoainemäärä
033 01 02 05	Ennen lentoa täytettävä osa polttoainekaavakkeesta
033 01 03 03	Varapolttoainetta koskevien arvioiden tarkistaminen
033 01 03 04	Matkalentokorkeuden ja tehoasetusten valinta uudelle määräkentälle Polttoainetilanne, tarvittava polttoainemäärä, varapolttoaine
033 03 03 00	Yksinkertaiset polttoainesuunnitelmat
033 06 00 00	Lentosuunnitelman laatiminen käytännössä
033 07 00 00	Toiminta merellä (offshore) ja syrjäisillä alueilla

Oppiaine: 034 SUORITUSARVOT	
KOODI	AIHE
034 00 00 00	Suoritusarvot (helikopterit)

Oppiaine: 071 LENTOTOIMINTA	
KOODI	AIHE
071 00 00 00	Lentotoiminta (helikopterit)

Oppiaine: 082 LENNONTEORIA	
KOODI	AIHE
082 00 00 00	Lennonteoria (helikopterit)

]

[Muutos 1, 01.12.00]

[JAR-FCL 2.055, liite 1a]**Lentokoulutusorganisaatiot, jotka antavat koulutusta lupakirjoja ja kelpuutuksia varten**

[(Katso JAR-FCL 2.055)

[Katso AMC FCL 2.261(c)(2)]

(Katso JAR-FCL 2.055, IEM N:o 1)

(Katso JAR-FCL 2.055, IEM N:o 2)

(Katso JAR-FCL 2.055, IEM N:o 3)]

JOHDANTO

1 Lentokoulutusorganisaatio (FTO) on organisaatio, jolla on tarkoitukseen soveltuva henkilöstö, välineistö ja toimintaympäristö ja joka tarjoaa lennonopetusta ja/tai synteettistä lentokoulutusta sekä mahdollisesti tiettyihin koulutusohjelmiin kuuluvaa teoriakoulutusta.

2 Lentokoulutusorganisaation, joka haluaa antaa JAR-FCL:n vaatimukset täyttävää hyväksyttyä koulutusta, on hankittava JAA:n jäsenvaltion viranomaisen hyväksyntä. Jäsenvaltion viranomainen myöntää hyväksynnän vain, jos:

[(a) viranomainen pystyy valvomaan, että JAR-FCL:n vaatimukset täyttyvät; ja

(b) organisaatio täyttää kaikki JAR-FCL:n vaatimukset.]

Tämä liite sisältää lentokoulutusorganisaation hyväksynnän myöntämistä, voimassaolon jatkamista ja muuttamista koskevat vaatimukset.

HYVÄKSYNNÄN HANKKIMINEN

3 Hyväksyntää hakevan lentokoulutusorganisaation on esitettävä viranomaiselle kohtien 32 ja 33 vaatimusten mukaiset toiminta- ja koulutuskäsikirjat. Organisaation on laadittava viranomaista tyydyttävät menetelmät, joilla varmistetaan kaikkien asiaankuuluvien JAR-FCL:n vaatimusten täyttyminen. Näihin menetelmiin on kuuluttava organisaation sisäinen laatujärjestelmä (katso AMC FCL 2.055 ja JAR-FCL 2.055, IEM N:o 1), jonka avulla puutteet havaitaan nopeasti ja korjaavat toimenpiteet toteutetaan. Hakemuksen käsittelyn jälkeen organisaatio tarkastetaan sen varmistamiseksi, että se täyttää tämän liitteen vaatimukset. Jos organisaatio läpäisee tarkastuksen, se hyväksytään ensin yhdeksi vuodeksi ja hyväksynnän voimassaoloa voidaan myöhemmin jatkaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. [Viranomaisen ei ole pakko hyväksyä JAA:n jäsenvaltioiden ulkopuolella sijaitsevaa lentokoulutusorganisaatiota, jos tarvittavia henkilöstöresursseja ei ole käytettävissä tai hakemuksen käsittelykustannukset ja tarkastukset kuormittaisivat viranomaista kohtuuttomasti.]

4 Kaikkien kurssien on oltava hyväksytyjä (katso IEM FCL 2.055, lisätään myöhemmin).

5 Viranomainen valvoo kurssien tasoa ja tarkastaa pistokokein oppilaiden koululentoja. Tarkastuskäyntien aikana viranomaisen on saatava tutkia koulutuskirjanpitoa, organisaation myöntämiä lupia ja valtuutuksia, teknisiä matkapäiväkirjoja, oppimateriaalia ja muuta tarvittavaa aineistoa sekä päästävä seuraamaan oppitunteja ja tehtävän- ja palautteenantoa. Viranomainen toimittaa käynnistä laaditun raportin jäljennöksen kyseiselle lentokoulutusorganisaatiolle.

6 Viranomainen muuttaa hyväksyntää tai peruuttaa sen kokonaan tai määräajaksi, jos jokin hyväksyntävaatimus tai -normi ei enää täyty hyväksyttävän vähimmäistason mukaisesti.

7 Jos lentokoulutusorganisaatio haluaa muuttaa hyväksyttyä kurssia tai toiminta- tai koulutuskäsikirjaansa, sen on hankittava muutoksille viranomaisen hyväksyntä ennen niiden käyttöönottoa. Organisaation ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa viranomaiselle päivittäisen toimintansa vähäisistä

muutoksista. Mikäli on epävarmaa, voidaanko ehdotettua muutosta pitää vähäisenä, on asia selvitettävä viranomaiselta.

8 Lentokoulutusorganisaatio voi sopia koulutusjärjestelyistä muiden koulutusorganisaatioiden kanssa tai perustaa sivutoimipisteitä muille lentopaikoille, jos viranomainen sen hyväksyy.

TALOUDELLISET EDELLYTYKSET

9 (a) Lentokoulutusorganisaation on osoitettava viranomaista tyydyttävästi, että hyväksytyjen normien mukaisen koulutuksen järjestämiseen on käytettävissä riittävä rahoitus [(katso JAR-FCL 2.055, IEM N:o 2)].

[(b) Lentokoulutusorganisaation on nimettävä viranomaista tyydyttävä henkilö, jonka on osoitettava viranomaiselle, että hyväksytyjen normien mukaisen koulutuksen järjestämiseen on käytettävissä riittävä rahoitus. Tällaista henkilöä kutsutaan vastuulliseksi johtajaksi.]

JOHTO JA HENKILÖSTÖ

10 Johdon rakenteen on oltava sellainen, että jokaisen organisaatiotason henkilöstöä valvovilla on korkean laatutason ylläpitoon tarvittava kokemus ja ominaisuudet. Lentokoulutusorganisaation toimintakäsikirjassa on esitettävä johdon yksityiskohtainen rakenne, josta ilmenevät henkilökohtaiset vastuualueet.

11 Lentokoulutusorganisaation on osoitettava viranomaiselle, että sen palveluksessa on riittävä määrä asianmukaisesti koulutettua ja pätevää henkilöstöä. Yhdistetyillä kursseilla kolme henkilöstöön kuuluvaa on nimitettävä kokopäivätoimisesti seuraaviin tehtäviin:

Koulutuspäällikkö
Päälennonopettaja
Pääteoriakouluttaja

Ositetuilla kursseilla nämä tehtävät voidaan yhdistää ja niihin voidaan nimetä yksi tai kaksi henkilöä, jotka voivat annettavan koulutuksen laajuuden mukaan olla joko kokopäivätoimisia tai osa-aikaisia. Vähintään yhden työntekijän on oltava kokopäivätoiminen.

12 Osa-aikaisten kouluttajien määrän on oltava annettavan koulutuksen laajuuteen nähden viranomaista tyydyttävä.

13 Kaikkien oppilaiden määrän suhde lennonopettajien määrään, koulutuspäällikköä lukuun ottamatta, ei yleensä saa olla suurempi kuin 6 : 1. Runsaasti valvontaa tai käytännön harjoituksia vaativissa teoriakoulutusaineissa ryhmän koon on normaalisti oltava enintään 12 oppilasta.

KOULUTUSPÄÄLLIKÖ

14 Koulutuspäälliköllä on kokonaisvastuu lentokoulutuksen, synteettisen lentokoulutuksen ja teoriakoulutuksen riittävästä yhteensovittamisesta sekä yksittäisten oppilaiden edistymisen valvonnasta. Koulutuspäälliköllä on oltava laaja kokemus toiminnasta lennonopettajana ammattilentäjän lupakirjoja varten ja hyvä johtamistaito. Koulutuspäälliköllä on myös oltava sellainen ICAO Annex 1:n mukaisesti myönnetty ammattilentäjän lupakirja ja kelpuutukset, jotka kyseisiä lentokoulutus-kursseja varten tarvitaan, tai hänellä on oltava ollut tällainen lupakirja ja kelpuutukset enintään kolme vuotta ennen ensimmäistä nimitystään koulutuspäälliköksi.

PÄÄLENNONOPETTAJA

15 Päälennonopettaja vastaa lennonopettajien ja simulaattorikouluttajien valvonnasta sekä kaiken lentokoulutuksen ja synteettisen lentokoulutuksen yhdenmukaistamisesta. Päälennonopettajalla on oltava:

(a) korkeimman luokan ammattilentäjän lupakirja, jota kyseessä olevat lentokoulutuskurssit edellyttävät;

(b) kyseessä olevia lentokoulutuskursseja varten tarvittavat kelpuutukset;

(c) oikeus toimia lennonopettajana vähintään yhdessä kurssilla käytettävässä helikopterityypissä; ja

(d) 1000 tunnin helikopterilentokokemus päällikkönä ja sen lisäksi vähintään 750 tunnin kokemus kyseessä oleviin lentokoulutuskursseihin liittyvistä lennonopettajan tehtävistä helikoptereilla, josta 200 tuntia saa olla mittariaikaa maassa.

KOULUTTAJAT, LUKUUN OTTAMATTA SYNTEETTISTÄ LENTOKOULUTUSTA

16 Kouluttajilla on oltava:

(a) ammattilentäjän lupakirja ja niiden lentokoulutuskurssien edellyttämät kelpuutukset, joita heidät nimitetään pitämään;

(b) kyseessä olevaan kurssin osaan tarvittava opettajakelpuus, esim. mittarilennonopettaja, lennonopettaja tai tyyppikouluttaja; tai

(c) viranomaisen erityislupa tietyn koulutuksen antamiseen lentokoulutusorganisaatiossa (katso JAR-FCL 2.300).

17 Lennonopettajien enimmäislentoaikojen, enimmäislentotyöaikojen ja opetustehtävien välisen vähimmäislepoaikojen on oltava viranomaista tyydyttäviä.

KOULUTTAJAT, JOTKA ANTAVAT SYNTEETTISTÄ LENTOKOULUTUSTA

[18 Lentokoulutuslaitteessa tai FNPT I:ssä annettavaa koulutusta varten opettajalla on oltava ammattilentäjän lupakirja tai hänellä on oltava ollut sellainen enintään 3 vuotta ennen opettajaksi nimittämistään. Lupakirjassa on oltava ne kelpuutukset, joita opetettavat kurssit edellyttävät. Edellä olevat vaatimukset eivät kuitenkaan koske niitä simulaattorikouluttajia, joilla on JAR-FCL 2.005:n liitteen 1 kohdan 3 mukainen valtuutus. Opettajalla on oltava aiempaa koulutuskokemusta. Lentosimulaattorissa ja/tai FNPT II:ssä annettavaa koulutusta varten opettajalla on oltava lennonopettajakelpuus (FI(H)), usean ohjaajan helikopterin tyyppikouluttajakelpuus (TRI(MPH)) tai simulaattorikouluttajan valtuutus (SFI(H)).]

PÄÄTEORIAKOULUTTAJA

19 Pääteoriakouluttaja vastaa teoriakouluttajien valvonnasta ja kaiken tietuolisen opetuksen yhdenmukaistamisesta. Pääteoriakouluttajalla on oltava käytännön kokemusta ilmailun alalta. Lisäksi hänen on oltava suorittanut opetusmenetelmiä koskeva kurssi tai hänellä on oltava runsaasti kokemusta tietuolisen opetuksen antamisesta.

TEORIAKOULUTTAJAT

20 Lupakirjaa ja kelpuutuksia varten vaadittavien oppiaineiden teoriakouluttajilla on oltava soveltuva ilmailukokemus. Ennen tehtävään nimittämistään heidän on osoitettava pätevyytensä antamalla opetusnäyte laatimaansa aineistoa käyttäen niistä oppiaineista, joita heidän on tarkoitus opettaa.

KOULUTUSKIRJANPITO

21 Lentokoulutusorganisaation on pidettävä seuraavat tiedot ajan tasalla ja säilytettävä ne vähintään viiden vuoden ajan, ja sillä on oltava näihin tehtäviin tarvittava hallintohenkilöstö:

(a) tiedot yksittäisille oppilaille annetusta teoria-, lento- ja simulaattorikoulutuksesta;

(b) opettajien määrääjain antamat yksityiskohtaiset selvitykset oppilaan edistymisestä, mukaan lukien arvostelut, sekä tiedot edistymisen seuraamiseksi suoritetuista välitarkastuslennoista ja koikeista; ja

(c) henkilökohtaiset tiedot, kuten lääketieteellisten kelpoisuustodistusten, kelpuutusten yms. voimassaolon päättymispäivät.

22 Koulutuskirjanpidon muodosta on määrättävä koulutuskäsikirjassa.

23 Lentokoulutusorganisaation on toimitettava koulutuskirjanpito ja selvitykset viranomaiselle tämän vaatimalla tavalla.

KOULUTUSSUUNNITELMA

24 Koulutussuunnitelma on laadittava jokaista erilaista kurssia varten. Suunnitelmaan on kuuluttava lento- ja teoriakoulutuksen jaottelu joko viikoittain tai opetusvaiheen mukaan, luettelo vakioharjoituksista ja yksityiskohtaisen koulutusohjelman tiivistelmä. Etenkin synteettinen lentokoulutus ja teoriakoulutus on ajoitettava siten, että oppilaat voivat lentoharjoituksissa soveltaa maassa saamiaan tietoja. Opetus olisi järjestettävä niin, että koulutuksen aikana esiin tulleet ongelmat voidaan ratkaista myöhemmässä koulutusvaiheessa. Koulutussuunnitelman sisällön ja järjestyksen on oltava viranomaista tyydyttävä.

KOULUTUKSESSA JA TARKASTUSLENNOILLA KÄYTETTÄVÄT HELIKOPTERIT

25 Käytössä on oltava riittävä määrä kyseessä oleville kursseille soveltuvia helikoptereita. Jokaisessa helikopterissa on oltava kaksoisohjaimet lennonopettajan ja oppilaan käytettäväksi. Ohjaajalta toiselle siirrettäviä ohjaimia ei hyväksytä. Lentokalustoon on kuuluttava kyseessä olevien kurssien mukaan myös yksi tai useampia helikoptereita, jotka soveltuvat autorotaation harjoitteluun, sekä yksi tai useampia helikoptereita, joissa on mittarisääolosuhteiden jäljittelyyn ja vaadittavaan mittarilentokoulutukseen ja -tarkastuslentoihin tarvittava varustus. [Mittarilentokoulutusta ja siihen liittyviä tarkastuslentoja varten on oltava käytettävissä riittävä määrä IFR-toimintaan hyväksytyjä helikoptereita.]

26 Koulutuksessa saa käyttää vain sellaisia helikoptereita, jotka viranomainen on hyväksynyt koulutustarkoituksia varten.

LENTOPAIKAT JA HARJOITTELUALUEET

27 Kotilentopaikalla ja kaikilla muilla lentopaikoilla, joilla lentokoulutusorganisaatiolla on sivutoimipiste ja joilla annetaan koulutusta, on oltava vähintään seuraava varustus:

(a) vähintään yksi kiitotie tai lentoonlähtö- ja laskualue, jolla koulutuksessa käytettävällä helikopterilla voidaan suorittaa normaali lentoonlähtö tai lasku suurimmalla sallitulla lentoonlähtö- tai laskumassalla, sekä tarvittaessa autorotaatio maahan asti:

(i) tyynellä (tuulen nopeus enintään neljä solmua) lämpötilassa, joka on kyseisen alueen lämpimimmän kuukauden vuorokauden maksimilämpötilojen keskiarvo,

(ii) ylittäen kaikki lentoonlähdön lentoradalla olevat esteet vähintään 50 jalan korkeusvaralla,

(iii) käyttäen voimalaitetta ja laskutelinettä valmistajan suositusten mukaan, ja

(iv) siirtyen pehmeästi maasta irtoamisesta parasta kohoamisnopeutta vastaavaan nopeuteen ilman, että siihen tarvitaan poikkeuksellisia ohjaajantaitoja tai menetelmiä;

(b) tuulen suunnan osoitin, joka on nähtävissä maanpinnan tasolta jokaisen kiitotien tai lentoonlähtö- ja laskualueen päästä;

(c) [riittävät] kiitotievalot tai lentoonlähtö- ja laskualueen valot, jos lentopaikkaa käytetään yölentokoulutukseen;

(d) lennonjohtopalvelu, paitsi jos koulutusvaatimukset voidaan turvallisesti täyttää järjestämällä radioyhteys maan ja ilma-aluksen välillä muulla tavoin ja jos viranomainen sen hyväksyy.

[28] Lisäksi käytettävissä on oltava alueita, jotka soveltuvat seuraaviin harjoituksiin:

- toiminta ahtaassa paikassa
- autorotaatio jäljitellyssä moottorihäiriötilanteessa
- toiminta kaltevalla pinnalla.

LENTOTOIMINTAAN LIITTYVÄT TILAT

[29] Käytettävissä on oltava seuraavat tilat:]

(a) valvontatila, jossa on lentotoiminnan valvontaan tarvittava varustus;

(b) lennonsuunnittelutila, jossa ovat seuraavat varusteet ja tiedot:

- tarvittavat voimassa olevat kartat ja menetelmäkartat;
- voimassa olevat AIS-tiedot;
- ajan tasalla olevat säätiedot;
- viestintäyhteys lennonjohtoon ja valvontatilaan;
- kartat, joista ilmenevät tavallisesti käytetyt matkalentoreitit;
- kartat, joista ilmenevät voimassa olevat kielto-, vaara- ja rajoitusalueet;
- muu lentoturvallisuuteen liittyvä aineisto.

(c) kooltaan ja määrältään riittävät huoneet tai erilliset tilat tehtävän- ja palautteenantoa varten;

(d) asianmukaiset toimistotilat hallintohenkilöstöä varten sekä työtilat, joissa lennonopettajat voivat kirjoittaa raportit oppilaista, täyttää päiväkirjat jne;

(e) kalustetut miehistötilat opettajia ja oppilaita varten.

TEORIAKOULUTUSTILAT JA OPETUSVÄLINEET

[30] Teoriakoulutusta varten on oltava käytettävissä seuraavat tilat ja välineet:

(a) kulloisenkin oppilasmäärän mukaan riittävät opetustilat;

(b) soveltuvat havaintovälineet tietopuolisen opetuksen tueksi;

(c) radiopuhelinliikenteen koulutukseen ja kokeisiin tarvittavat välineet;

(d) käsikirjasto, joka sisältää koulutusohjelmaan kuuluvat julkaisut;

(e) opetushenkilöstön työhuoneet.

PÄÄSYVAATIMUKSET

[31] Koulutukseen hyväksyttävällä oppilaalla on oltava kyseistä lupakirjaa varten vaadittava lääketieteellinen kelpoisuustodistus ja hänen on täytettävä lentokoulutusorganisaation asettamat pääsyvaatimukset, jotka viranomaisen on hyväksynyt.

KOULUTUSKÄSIKIRJA JA TOIMINTAKÄSIKIRJA

[32] Koulutuskäsikirjassa on määriteltävä ne vaatimukset, päämäärät ja opetustavoitteet, jotka oppilaiden on täytettävä tai saavutettava eri koulutusvaiheissa. Siinä on oltava seuraavat osat:

Osa 1 — Koulutussuunnitelma

Osa 2 — Tehtävänanto ja lentoharjoitukset

Osa 3 — Synteettinen lentokoulutus

Osa 4 — Teoriakoulutus

Katso tarkemmat ohjeet kohdasta JAR-FCL 2.055, IEM N:o 3.

33 Toimintakäsikirjassa on oltava ne tiedot, joita eri henkilöstöryhmät, kuten lennonopettajat, simulaattorikouluttajat, teoriakouluttajat sekä lentotoiminta- ja huoltohenkilöstö, tarvitsevat tehtävissään. Siinä on oltava seuraavat osat:

(a) Yleistä

(b) Tekniikka

(c) Lentotoiminta

(d) Henkilöstön koulutus

Katso tarkemmat ohjeet kohdasta JAR-FCL 2.055, IEM N:o 3.]

34 [ ]

35 [ ]

[Muutos 1, 01.12.00]

I L M A I L U L A I T O S
LENTOTURVALLISUUSHALLINTO

KANSALLINEN MUUTOSSIVU JAR-FCL 2:EEN

**JAR-FCL-komitea on kokouksessaan 3/2000 muuttanut JAR-FCL-vaatimusten
kohdan 2.055 liite 1a (15)(d) tekstin kuulumaan seuraavasti:**

(d) 1000 tunnin lentokokemus päällikkönä, josta vähintään 500 tunnin kokemus kyseessä oleviin lentokoulutuskursseihin liittyvistä lennonopettajan tehtävistä; em. 500 tunnista enintään 200 tuntia saa olla mittariaikaa maassa.

[JAR-FCL 2.055, liite 1b**Koulutus osittain JAA:n jäsenvaltioiden ulkopuolella**

(Katso JAR-FCL 2.030)

[Katso JAR-FCL 2.055(a)(1)]

(Katso JAR-FCL 2.485)

(Katso JAR-FCL 2.055, liite 1a)

(Katso JAR-FCL 2.300, liite 1)

Lentokoulutusorganisaatiot voivat antaa koulutusta osittain JAA:n jäsenvaltioiden ulkopuolella seuraavin ehdoin:

(a) Koulutus voidaan hyväksyä, jos tämän liitteen vaatimukset täyttyvät ja hyväksyvä viranomaisen katsoo, että riittävä valvonta on mahdollista järjestää. Koulutus rajoitetaan yhdistettyyn helikopteriliikennelentäjäkurssiin kokonaisuudessaan tai osaan siitä (katso JAR-FCL 2.300, liite 1).

(b) Yhdistetyn liikennelentäjäkurssin 2. vaiheessa vaadittavan lentosuunnistuksen välitarkastuslennon saa ottaa vastaan JAA-valtioiden ulkopuolella lennonopettaja, joka ei ole osallistunut hakijan koulutukseen. Lennonopettajalla on oltava JAR-FCL-lupakirja, jossa on tarvittavat lennonopettajan oikeudet. Kun vaadittu koulutus on saatu päätökseen, hakija voi suorittaa yhdistettyyn liikennelentäjäkurssiin kuuluvan ansiolentäjän (CPL(H)) lentokokeen paikallisen tarkastuslentäjän (FE(H)) kanssa. Tarkastuslentäjällä on silloin oltava JAR-FCL 2:n luvun I mukainen valtuutus, ja hänen on oltava täysin riippumaton kyseisestä lentokoulutusorganisaatiosta, ellei viranomaisen ole erikseen antanut kirjallista lupaa muunlaiseen järjestelyyn.

(c) Mittarilentokelpuutuksen lentokoe on suoritettava siinä JAA:n jäsenvaltiossa, jonka viranomaisen hyväksyy koulutuksen. Lentokoulutusorganisaation, joka antaa hyväksytyä koulutusta mittarilentokelpuutusta varten JAA:n jäsenvaltioiden ulkopuolella, on huolehdittava siitä, että hyväksytyyn kurssiin kuuluu lentoharjoittelua hyväksyvän viranomaisen valtiossa ennen kuin oppilas suorittaa mittarilentokelpuutukseen vaadittavan lentokokeen.

(d) Liikennelentäjän teoriakoulutus voidaan antaa lentokoulutusorganisaatiossa, joka järjestää hyväksytyä koulutusta JAA:n jäsenvaltioiden ulkopuolella. Teoriakokeet lupakirjaa tai kelpuutusta varten pitää kuitenkin sen valtion viranomaisen, joka myöntää lupakirjan (katso JAR-FCL 2.485). Lentokoejärjestelyissä (katso JAR-FCL 2.030) on otettava tarkoin huomioon, että koulutus on annettu JAA:n jäsenvaltioiden ulkopuolella.

(e) Koulutusta saa antaa vain sellaisen päälennonopettajan tai hänelle nimetyn sijaisen välittömässä valvonnassa, jolla on JAR-FCL 2.055:n liitteen 1a kohdan 15 mukainen JAR-FCL-lupakirja ja opettajakelpuus. Päälennonopettajan tai hänen sijaisensa on oltava paikalla, kun koulutusta annetaan JAA:n ulkopuolisessa valtiossa.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.055, liite 2**Tyypikoulutusorganisaatiot, jotka antavat koulutusta ainoastaan lupakirjan haltijoille tyypikelpuutuksia varten**

[(Katso JAR-FCL 2.055)

[Katso myös JAR-FCL 2.261(c) & (d): kurssien hyväksyminen]

(Katso JAR-FCL 2.055, IEM N:o 1)

(Katso JAR-FCL 2.055, IEM N:o 2)

(Katso JAR-FCL 2.055, IEM N:o 3)

[Katso AMC FCL 2.261(c)(2)]]

JOHDANTO

1 Tyypikoulutusorganisaatio (TRTO) on organisaatio, jolla on tarkoitukseen soveltuva henkilöstö, välineistö ja toimintaympäristö ja joka tarjoaa tyypikoulutusta, miehistöyhteistyökoulutusta ja/tai synteettistä lentokoulutusta sekä mahdollisesti tiettyihin koulutusohjelmiin kuuluvaa teoria-koulutusta.

2 Tyypikoulutusorganisaation, joka haluaa antaa JAR-FCL:n vaatimukset täyttävää hyväksyttyä koulutusta, on hankittava JAA:n jäsenvaltion viranomaisen hyväksyntä. Jäsenvaltion viranomainen myöntää hyväksynnän vain, jos:

[(a)] viranomainen pystyy valvomaan, että JAR-FCL:n vaatimukset täyttyvät; ja

[(b)] organisaatio täyttää kaikki JAR-FCL:n vaatimukset.]

Tämä liite sisältää tyypikoulutusorganisaation hyväksynnän myöntämistä, voimassaolon jatkamista ja muuttamista koskevat vaatimukset.

HYVÄKSYNNÄN HANKKIMINEN

3 Hyväksyntää hakevan tyypikoulutusorganisaation on esitettävä viranomaiselle kohtien 17 ja 26 - 27 vaatimusten mukaiset toiminta- ja koulutuskäsikirjat, mukaan lukien laatujärjestelmät, sekä koulutussuunnitelmat. Hakemuksen käsittelyn jälkeen organisaatio tarkastetaan sen varmistamiseksi, että se täyttää tämän liitteen vaatimukset. Jos organisaatio läpäisee tarkastuksen, hyväksyntä myönnetään ensin yhdeksi vuodeksi ja sen voimassaoloa voidaan myöhemmin jatkaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. [Viranomaisen ei ole pakko hyväksyä JAA:n jäsenvaltioiden ulkopuolella sijaitsevaa lentokoulutusorganisaatiota, jos tarvittavia henkilöstöresursseja ei ole käytettävissä tai hakemuksen käsittelykustannukset ja tarkastukset kuormittaisivat viranomaista kohtuuttomasti.]

4 Kaikkien kurssien on oltava hyväksytyjä (katso IEM FCL 2.055, lisätään myöhemmin).

5 Viranomainen muuttaa hyväksyntää tai peruuttaa sen kokonaan tai määräajaksi, jos jokin hyväksyntävaatimus tai -normi ei enää täyty hyväksyttävän vähimmäistason mukaisesti.

6 Jos tyypikoulutusorganisaatio haluaa muuttaa hyväksyttyä kurssia tai toiminta- tai koulutus-käsikirjaansa, sen on hankittava muutoksille viranomaisen hyväksyntä ennen niiden käyttöönottoa. Organisaation ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa viranomaiselle päivittäisen toimintansa vähäisistä muutoksista. Mikäli on epävarmaa, voidaanko ehdotettua muutosta pitää vähäisenä, on asia selvitettävä viranomaiselta.

7 Tyypikoulutusorganisaatio voi sopia koulutusjärjestelyistä muiden koulutusorganisaatioiden kanssa tai perustaa sivutoimipisteitä muille lentopaikoille, jos viranomainen sen hyväksyy.

TALOUDELLISET EDELLYTYKSET

[8 (a) Tyypikoulutusorganisaation on osoitettava viranomaista tyydyttävästi, että hyväksytyjen normien mukaisen koulutuksen järjestämiseen on käytettävissä riittävä rahoitus (katso JAR-FCL 2.055, IEM N:o 2).

(b) Tyypikoulutusorganisaation on nimettävä viranomaista tyydyttävä henkilö, jonka on osoitettava viranomaiselle, että hyväksytyjen normien mukaisen koulutuksen järjestämiseen on käytettävissä riittävä rahoitus. Tällaista henkilöä kutsutaan vastuulliseksi johtajaksi.]

TARKASTUKSET

9 Alkutarkastuksen lisäksi viranomainen tekee tarkastuskäyntejä sen varmistamiseksi, että tyypikoulutusorganisaatio täyttää JAR:ien ja hyväksynnän vaatimukset.

10 Tarkastuskäyntien aikana viranomaisen on saatava tutkia koulutuskirjanpitoa, organisaation myöntämiä lupia ja valtuutuksia, teknisiä matkapäiväkirjoja, oppimateriaalia ja muuta tarvittavaa aineistoa sekä päästävä seuraamaan oppitunteja ja tehtävän- ja palautteenantoa. Käynnistä laaditun raportin jäljennös toimitetaan kyseiselle tyypikoulutusorganisaatiolle.

JOHTO JA HENKILÖSTÖ

11 Johdon rakenteen on oltava sellainen, että jokaisen organisaatiotason henkilöstöä valvovilla on korkean laatutason ylläpitoon tarvittava kokemus ja ominaisuudet. Tyypikoulutusorganisaation toimintakäsikirjassa on esitettävä johdon yksityiskohtainen rakenne, josta ilmenevät henkilökohtaiset vastuualueet.

12 Organisaation on nimitettävä viranomaista tyydyttävä koulutuspäällikkö. Koulutuspäällikön tehtäviin on kuuluttava sen varmistaminen, että tyypikoulutusorganisaatio täyttää JAR-FCL:n vaatimukset. Tämä henkilö on viime kädessä vastuussa suoraan viranomaiselle.

13 Tyypikoulutusorganisaation henkilöstön on oltava riittävä koulutustavoitteiden saavuttamiseen. Jokaisen kouluttajan tehtävät on määriteltävä kirjallisesti.

TYYPPIKOULUTTAJAT

14 Tyypikouluttajilla on oltava:

(a) ammattilentäjän lupakirja ja niiden lentokoulutuskurssien edellyttämät kelpuutukset, joita heidät nimitetään pitämään;

(b) tyypikouluttajan kelpuutus kurss(e)illa käytettäviä helikoptereita varten; tai

(c) viranomaisen erityislupa tietyn koulutuksen antamiseen tyypikoulutusorganisaatiossa (katso JAR-FCL 2.300).

KOULUTTAJAT, JOTKA ANTAVAT SYNTEETTISTÄ LENTOKOULUTUSTA

[15 Lentokoulutusta varten opettajalla on oltava ammattilentäjän lupakirja tai hänellä on oltava ollut sellainen enintään 3 vuotta ennen opettajaksi nimittämistään, lukuun ottamatta niitä simulaattorikouluttajia, joilla on JAR-FCL 2.005:n liitteen 1 kohdan 3 mukainen valtuutus. Opettajalla on myös oltava niiden kurssien edellyttämä koulutuskokemus, joita hänet nimitetään pitämään. Lentosimulaattorissa, lentokoulutuslaitteessa ja/tai FNPT II:ssa annettavaan tyyppikoulutukseen usean ohjaajan helikoptereita varten ja/tai miehistöyhteistyökoulutukseen vaaditaan usean ohjaajan helikopterin tyyppikouluttajakelpuus (TRI(MPH)) tai simulaattorikouluttajan valtuutus (SFI(H)).]

[TEORIAKOULUTUS

16 Teoriaopettajan on oltava valtuutettu kouluttaja, jolla on tarvittava tyyppikelpuus, tai muu kouluttaja, jolla on riittävä kokemus ilmailun alalta ja joka tuntee kyseisen ilma-alueen, esim. lentomekaanikko, huoltomekaanikko, lennonvalmistelija.]

OPETUKSEN TASO

[17] Tyyppikoulutusorganisaation on laadittava järjestelmä sen varmistamiseksi, että koulutuskeskuksen toiminta ja koulutus on järkevää ja tehokasta. Organisaation toimintaperiaatteiden, menetelmien ja koulutuksen tehokkuus määritetään laatu järjestelmän avulla.

KOULUTUSKIRJANPITO

[18] Tyyppikoulutusorganisaation on pidettävä seuraavat tiedot ajan tasalla ja säilytettävä ne vähintään viiden vuoden ajan, ja sillä on oltava näihin tehtäviin tarvittava hallintohenkilöstö:

(a) lento-oppilaan ennen kurssia ja kurssin aikana saamat arvostelut;

(b) tiedot yksittäisille oppilaille annetusta teoria-, lento- ja simulaattorikoulutuksesta; ja

(c) henkilökohtaiset tiedot tyyppikoulutusorganisaation henkilöstöstä (lääketieteellisten kelpoisuustodistusten, kelpuutusten yms. voimassaolon päättymispäivät).

[19] Koulutuskirjanpidon muodosta on määrättävä koulutuskäsikirjassa.

[20] Tyyppikoulutusorganisaation on toimitettava koulutuskirjanpito ja selvitykset viranomaiselle tämän vaatimalla tavalla.

KOULUTUSSUUNNITELMA

21 Koulutussuunnitelma on laadittava jokaista erilaista kurssia varten. Suunnitelmaan on kulluttava lento- ja teoriakoulutuksen jaottelu joko viikoittain tai opetusvaiheen mukaan, luettelo vakioharjoituksista ja yksityiskohtaisen koulutusohjelman tiivistelmä. Etenkin synteettinen lentokoulutus ja teoriakoulutus on ajoitettava siten, että oppilaat voivat lentoharjoituksissa soveltaa maassa saamia tietoja. Opetus olisi järjestettävä niin, että koulutuksen aikana esiin tulleet ongelmat voidaan ratkaista myöhemmässä koulutusvaiheessa.

KOULUTUKSESSA KÄYTETTÄVÄT HELIKOPTERIT

[22] Jokaisessa helikopterissa on oltava sellainen varustus, joka vaaditaan kyseessä olevan hyväksytyin kurssin koulutuserittelyssä. Jokaisen helikopterin on tarvittaessa oltava hyväksytty IFR-toimintaan.]

TILAT

[23] Käytössä on oltava tarkoitukseen soveltuvat koulutustilat.

PÄÄSYVAATIMUKSET

[24] Tyypikoulutusorganisaatio vastaa sen varmistamisesta, että oppilaat täyttävät vähintään JAR-FCL 2.250:n mukaiset tyypikoulutuksen aloittamisen ehdot.

KOULUTUSKÄSIKIRJA JA TOIMINTAKÄSIKIRJA

[25] Tyypikoulutusorganisaation on laadittava ja pidettävä ajan tasalla koulutuskäsikirja ja toimintakäsikirja siten, että henkilöstö pystyy niissä olevien tietojen ja ohjeiden avulla hoitamaan tehtävänsä ja oppilaat saavat ohjeet kurssivaatimusten täyttämiseksi. Tyypikoulutusorganisaation on annettava koulutuskäsikirjan, toimintakäsikirjan ja organisaation hyväksymisasiakirjojen sisältämät tiedot henkilöstön ja tarvittaessa oppilaiden saataville. Muutosmenettely on määriteltävä ja muutoksia valvottava asianmukaisesti.

[26] Koulutuskäsikirjassa on määriteltävä ne vaatimukset, päämäärät ja opetustavoitteet, jotka oppilaiden on täytettävä tai saavutettava eri koulutusvaiheissa, sekä jokaisen kurssin pääsyvaatimukset. [Siinä on oltava seuraavat osat:

- Osa 1 — Koulutussuunnitelma
- Osa 2 — Tehtävänanto ja lentoharjoitukset
- Osa 3 — Synteettinen lentokoulutus
- Osa 4 — Teoriakoulutus

Katso tarkemmat ohjeet kohdasta IEM N:o 3, JAR-FCL 2.055.]

[27] Toimintakäsikirjassa on oltava ne tiedot, joita eri henkilöstöryhmät, kuten tyypin-, simulaattori- ja teoriakouluttajat sekä lentotoiminta- ja huoltohenkilöstö, tarvitsevat tehtävissään. [Siinä on oltava seuraavat osat:

- (a) Yleistä
- (b) Tekniikka
- (c) Lentotoiminta
- (d) Henkilöstön koulutus

Katso tarkemmat ohjeet kohdasta IEM N:o 3, JAR-FCL 2.055.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.075, liite 1

Ohjaamomiehistöön lupakirjoja koskevat yksityiskohtaiset vaatimukset

YLEISTÄ

- 1 Ilma-aluksen ohjaajan on pidettävä mukanaan voimassa oleva lupakirja, [johon liittyy] voimassa oleva lääketieteellinen kelpoisuustodistus, aina kun hän käyttää lupakirjan mukaisia oikeuksia.
- 2 Lupakirjan haltijan tunnistamista varten on oltava mukana kuvallinen henkilötodistus.
- 3 Mahdolliset lääketieteelliset rajoitukset (esim. silmälasien käyttö) merkitään lääketieteelliseen kelpoisuustodistukseen (katso JAR-FCL 3, IEM FCL 3.100).
- 4 Tässä luvussa viranomaisella tarkoitetaan lupakirjan myöntäjävaltion ilmailuviranomaista.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAA-LUPAKIRJAN VAKIOMALLI

Kansilehti

Viranomaisen nimi ja tunnus (Englanniksi ja ao. maan kielellä)
JOINT AVIATION AUTHORITIES (Vain englanniksi)
FLIGHT CREW LICENCE (Englanniksi ja ao. maan kielellä)
Issued in accordance with ICAO standards (Englanniksi ja ao. maan kielellä)

Vaatimukset

Sivut eivät saa olla pienempiä kuin A4-arkin kahdeksasosa. [ ]

Sivu 2

I	Lupakirjan myöntävävaltio
III	Lupakirjan numero
IV	Haltijan suku- ja etunimi
XIV	Syntymäaika (katso ohjeet) ja -paikka
V	Osoite Katuosoite, postinumero, paikkakunta
VI	Kansallisuus
VII	Haltijan nimikirjoitus
VIII	Lupakirjan myöntänyt viranomainen [Esim. Tämä ansiolentäjän lupakirja on annettu .....(JAA:n ulkopuolinen valtio).... myöntämän liikennelentäjän lupakirjan perusteella.]
X	Lupakirjan antaneen virkailijan allekirjoitus ja myöntämispäivämäärä
XI	Viranomaisen sinetti tai leima

Vaatimukset

Lupakirjan numeron alussa on aina oltava myöntävävaltion YK-maatunnus.

Päivämäärä merkitään vakiomuodossa, t.s. päivä/kuukausi/vuosi (esim. 21/01/1995).

Katso JAR-FCL 2.070

II	Lupakirjalajit, ensimmäinen myöntämispäivä ja maatonuus
IX	Voimassaolo: Tämä lupakirja on kirjoitettava uudelleen viimeistään ..... Lupakirjan mukaisia oikeuksia saa käyttää ainoastaan, jos haltijalla on kyseiseen toimintaan vaadittava voimassa oleva lääketieteellinen kelpoisuustodistus. [JAR-FCL 2.015(a)(1):n nojalla] lupakirjan haltijalla on oikeus käyttää lupakirjan mukaisia oikeuksia missä tahansa JAA:n jäsenvaltiossa rekisteröidyssä ilma-aluksessa. Lupakirjan haltijan tunnistamista varten on pidettävä mukana kuvallinen henkilötodistus.
XII	Radiopuhelimenhoitajan kelpuus: Tämän lupakirjan haltija on osoittanut kykensä hoitamaan ilma-aluksen radiopuhelinliikennettä englannin kielellä (mahdolliset muut kielet mainitaan).
XIII	Huomautukset: [Esim. voimassa vain sellaisissa helikoptereissa, jotka on merkitty lupakirjan myöntäjävaltion rekisteriin.]

Lupakirjoista käytetään samoja lyhenteitä kuin JAR-FCL:ssä [esim. PPL(H), ATPL(H)]. Päivämäärä merkitään vakiomuodossa, t.s. päivä/kuukausi/vuosi (esim. 21/01/1995).

Lupakirja on kirjoitettava uudelleen viimeistään viiden vuoden kuluttua kohtaan II merkitystä ensimmäisestä myöntämispäivästä.

Henkilötodistusta ei ole tarkemmin määritelty, mutta passit katsotaan riittäväksi toimittaessa lupakirjan myöntäjävaltion ulkopuolella.

Tähän kohtaan merkitään kaikki ICAOn, EU:n direktiivien tai asetusten ja JAR-vaatimusten edellyttämät lisätiedot.

XII Uusittavat kelpuutukset	
<i>Tyyppi/Mittari</i>	<i>Huomautukset / Rajoitukset</i>
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
Opettaja	
.....	
.....	
.....	

Vaatimukset

Nämä sivut on tarkoitettu viranomaisen käyttöön, ja niille tehdään merkinnät kelpuutusten myöntämisestä ja uusimisesta.

Kelpuutusten myöntämis- ja uusimismerkinnät tekee aina viranomainen.

Toimintaan liittyvät rajoitukset merkitään Huomautukset / Rajoitukset -sarakeeseen sen kelpuutuksen kohdalle, jota rajoitus koskee (esim. mittarilentokoe suoritettu perämiehen kanssa, opettajakelpuus rajoitettu yhteen ilma-alustyyppiin jne.). Lääketieteelliset rajoitukset, ehdot ja poikkeusluvut (esim. kelpuus voimassa vain perämiehenä) merkitään lääketieteelliseen kelpoisuustodistukseen ohjeiden mukaan (katso IEM FCL 3.100).

LUKU B - LENTO-OPPILAS

JAR-FCL 2.085 Vaatimukset

(a) Lento-oppilaan on täytettävä sen valtion viranomaisen asettamat vaatimukset, jossa hän aikoo hankkia koulutuksen. Vaatimuksia asettaessaan viranomaisen on varmistettava, etteivät lento-oppilaille annettavat oikeudet johda siihen, että he saattaisivat aiheuttaa vaaraa lentoliikenteelle.

(b) Lento-oppilas ei saa lentää yksin, ellei hän ole saanut siihen lupaa lennonopettajalta.

JAR-FCL 2.090 Vähimmäisikä

Lento-oppilaan on oltava täyttänyt 16 vuotta ennen ensimmäistä yksinlentoaan.

JAR-FCL 2.095 Lääketieteellinen kelpoisuus

Lento-oppilas ei saa lentää yksin, ellei hänellä ole voimassa olevaa luokan 1 tai luokan 2 lääketieteellistä kelpoisuustodistusta.

LUKU C - HELIKOPTERIYKSITYISLENTÄJÄN LUPAKIRJA - PPL(H)

JAR-FCL 2.100 Vähimmäisikä

Helikopteryksityislentäjän lupakirjan hakijan on oltava vähintään 17-vuotias.

JAR-FCL 2.105 Lääketieteellinen kelpoisuus

Helikopteryksityislentäjän lupakirjan hakijalla on oltava voimassa oleva luokan 1 tai 2 lääketieteellinen kelpoisuustodistus. Helikopteryksityislentäjän lupakirjan mukaisten oikeuksien käyttämiseen vaaditaan voimassa oleva luokan 1 tai 2 lääketieteellinen kelpoisuustodistus.

JAR-FCL 2.110 Oikeudet ja ehdot

(a) *Oikeudet.* Edellyttäen, että muut JAR-vaatimukset täyttyvät, helikopteryksityislentäjän lupakirjan haltija on oikeutettu toimimaan ilman korvausta ilma-aluksen päällikönä tai perämiehenä missä tahansa helikopterissa muussa kuin ansiotarkoituksessa suoritettavilla lennoilla.

(b) *Ehdot*

(1) Helikopteryksityislentäjän lupakirjan hakija, joka täyttää kohdissa JAR-FCL 2.100, 2.105, 2.120, 2.125(a) ja (b), 2.130, 2.135 sekä 2.261(a) määrättyt ehdot, täyttää helikopteryksityislentäjän lupakirjan ja vähintään lentokokeessa käytetyn helikopterin tyyppikelpuutuksen myöntämiselle asetetut vaatimukset.

(2) Jos lupakirjan mukaisia oikeuksia käytetään yöllä, haltijan on täytettävä kohdan JAR-FCL 2.125(c) vaatimukset.

(3) [ ]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.115 Tyhjä]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.120 Lentokokemus ja lentoajan hyväksi laskeminen

Helikopteryksityislentäjän lupakirjan hakijalla on oltava helikopterin ohjaajana vähintään 45 tunnin lentokokemus, josta yhteensä 5 tuntia saa olla hankittu FNPT:llä tai lentosimulaattorilla. Jos hakijalla on ohjaajan lupakirja tai vastaava oikeus ohjata lentokonetta, kiinteäsiipistä ultrakevytlentokonetta, jossa on kaikkiin kolmeen suuntaan vaikuttavat liikutettavat ohjainpinnat, ultrakevythelikopteria, autogiroa, purjelentokonetta, apumootorilla varustettua purjelentokonetta tai itselähtevää purjelentokonetta, 10 prosenttia tällaisen ilma-aluksen päällikönä lennetyistä kokonaislentoajasta, mutta kuitenkin enintään 6 tuntia, voidaan laskea hänen hyväkseen helikopteryksityislentäjän lupakirjaa varten vaadittavaksi lentoajaksi.

JAR-FCL 2.125 Kurssi

(Katso JAR-FCL 2.125, liitteet 1, 2 ja 3)
(Katso AMC FCL 2.125)

(a) *Yleistä.* Helikopteryksityislentäjän lupakirjan hakijan on saatava vaadittu koulutus lentokoulutusorganisaatiossa tai hyväksytysti rekisteröidyltä kouluttajalta JAR-FCL 2.125:n liitteessä 1 määrätyn koulutusohjelman mukaisesti. Rekisteröity kouluttaja saa antaa koulutusta vain yksimootorisilla helikoptereilla, joiden suurin sallittu istuinpaikkaluku on enintään 4. Poikkeustapauksissa viranomainen voi myöntää yksityislentäjäkoulutusta antaville rekisteröidyille kouluttajille erityisluvan jo käytössä olevien yksimootoristen koulutushelikopterien käytön jatkamiseen. Rekisteröintiä koskevat vaatimukset määritellään JAR-FCL 2.125:n liitteissä 2 ja 3.

(b) *Lentokoulutus.* Helikopteryksityislentäjän lupakirjan hakijan on oltava saanut lentokoulutuksensa yhdellä helikopterytyypillä, jolla on JAA:n jäsenvaltion myöntämä tai hyväksymä lentokelpoisuustodistus. Koulutukseen on sisällyttävä vähintään 25 tuntia koululentoja, [joista vähintään 5 tuntia mittarilentokoulutusta,] ja vähintään 10 tuntia lennonopettajan valvomia yksinlentoja, joista vähintään 5 tuntia on oltava matkalentoja

yksin. Näihin on kuuluttava ainakin yksi vähintään 185 kilometrin (100 NM) pituinen matkalento, jonka aikana suoritetaan lasku pysähtymiseen asti kahdelle eri lentopaikalle, jotka eivät saa olla samoja kuin lähtölentopaikka.

[(c) *Yölentokelpuus*

(1) Jos helikopteriyksityislentäjän lupakirjan mukaisia oikeuksia käytetään yöllä, sen haltijalla on oltava yölentokelpuus, josta määrätään JAR-FCL 2.125:n liitteessä 4.

(2) Jos hakijalla on lentokoneen mittarilentokelpuus tai hänellä on aiemmin ollut sellainen, hänen on suoritettava JAR-FCL 2.125:n liitteen 4 harjoitukset 4 - 6. Lisäksi hänen on lennonopettajan harkinnan mukaan saatava vähintään 5 tuntia mittarilentokoulutusta helikopterilla harjoituksia 1 - 3 varten.

(3) Edellä tarkoitettu yölentokelpuus merkitään lupakirjaan.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.130 Teoriakoe
(Katso JAR-FCL 2.130 ja 2.135, liite 1)

Helikopteriyksityislentäjän lupakirjan hakijan on oltava osoittanut viranomaiselle, että hänen teorian tietonsa ovat sillä tasolla, jota helikopteriyksityislentäjän lupakirjan haltijan oikeudet edellyttävät. Teoriakokeiden vaatimuksista ja menetelmistä määrätään JAR-FCL 2.130 & 2.135:n liitteessä 1 sekä kohdassa JAR-FCL 2.261(a).

JAR-FCL 2.135 Taidot
(Katso JAR-FCL 2.130 ja 2.135, liite 1)

Helikopteriyksityislentäjän lupakirjan hakijan on oltava osoittanut pystyvänsä suorittamaan ilma-aluksen päällikkönä helikopterilla JAR-FCL 2.130 & 2.135:n liitteessä 1 ja JAR-FCL 2.135:n liitteessä 2 vaaditut menetelmät ja lentoliikkeet sellaisella pätevyydellä, jota helikopteriyksityislentäjän lupakirjan haltijan oikeudet edellyttävät. Lentokoe on suoritettava kuuden kuukauden kuluessa lentokoulutuksen päättymisestä [katso JAR-FCL 2.125(a)].

JAR-FCL 2.125, liite 1**Helikopteryksityislentäjäkurssi - Yhteenveto**

(Katso JAR-FCL 2.125)

(Katso AMC FCL 2.125)

1 Helikopteryksityislentäjäkurssin päämääränä on kouluttaa lento-oppilas lentämään turvallisesti ja tehokkaasti näkölentosääntöjen (VFR) mukaisesti.

TEORIAKOULUTUS

2 Helikopteryksityislentäjäkurssin teoriakoulutusohjelmaan on kuuluttava seuraavat oppiaineet:

Ilmailun säädökset, ilma-aluksen yleistuntemus, suoritusarvot ja lennon suunnittelu, ihmisen suorituskyky ja rajoitukset, sääoppi, lentosuunnistus, lentotoiminta, lennonteoria ja radiopuhelinliikenne.

Teoriakoulutuksesta määrätään tarkemmin kohdassa AMC FCL 2.125.

LENTOKOULUTUS

3 Helikopteryksityislentäjän lentokoulutusohjelmaan on kuuluttava:

(a) lennonvalmistelutoimenpiteet, mukaan lukien massan ja massakeskiön määrittäminen, helikopterin tarkastus sekä huoltotoimenpiteet, jotka ohjaaja saa tehdä;

(b) toiminta lentopaikalla ja laskukierroksessa, varotoimenpiteet ja menetelmät yhteentörmäysten välttämiseksi;

(c) helikopterin ohjaaminen ulkoisten näköhavaintojen perusteella;

(d) lentoonlähdöt, laskut, leijunta, kaarrot ulkoisten vertailukohtien avulla ja normaalit siirtymiset leijuntaan ja leijunnasta;

(e) hätämenetelmät, perusautorotaatiot, simuloitu moottorihäiriö, maaresonanssin estäminen, jos maaresonanssiin joutuminen on mahdollista kyseisellä tyypillä;

(f) lentäminen sivulle ja taaksepäin, kääntyminen paikallaan;

(g) alkavan pyörrevirtaustilan tunnistaminen ja poispääsy siitä;

(h) autorotaatio maahan asti, laskut moottorihäiriötä jäljitellen, pakkolaskuharjoitukset. Simuloidut laiteviat sekä moottorin, ohjainten, sähkö- ja hydraulijärjestelmien vikoihin liittyvät hätätilanmenetelmät;

(i) jyrkät kaarrot;

(j) siirtymiset, pikapysäytykset, liikehtiminen myötätuulessa, laskut ja lentoonlähdöt kaltevalla pinnalla;

(k) toiminta rajoitetulla moottoriteholla ja ahtaissa paikoissa, mukaan lukien lentopaikan ulkopuolisten laskupaikkojen valinta sekä lentoonlähtö niiltä ja laskeutuminen niille;

(l) lentäminen yksinomaan perusmittarien avulla, mukaan lukien 180 asteen vaakakaarto ja oikaisu epätavallisista asennoista, minkä tarkoituksena on jäljitellä pilveen joutumista [tämän koulutuksen saa antaa lennonopettaja (FI(H))];

(m) matkalento käyttäen näkösuunnistusta, laskelmasuunnistusta sekä radiosuunnistuslaitteita, jos niitä on käytettävissä;

(n) valvotulle lentopaikalle saapuminen, sieltä lähteminen, lentopaikan ohittaminen, ilmaliikennepalvelun ja radiopuhelinliikenteen menetelmien ja sanontojen noudattaminen.

KOULUTUKSESSA JA TARKASTUSLENNOILLA KÄYTETTÄVÄT HELIKOPTERIT

4 Käytössä on oltava riittävä määrä kyseessä oleville kurseille soveltuvia helikoptereita. Jokaisessa helikopterissa on oltava kaksoisohjaimet lennonopettajan ja oppilaan käytettäviksi. Ohjaajalta toiselle siirrettäviä ohjaimia ei hyväksytä. Lentokalustoon on kuuluttava kyseessä olevien kurssien mukaan myös yksi tai useampia helikoptereita, jotka soveltuvat autorotaation harjoitteluun, sekä yksi tai useampia helikoptereita, joissa on mittarisääolosuhteiden jäljittelyyn [ja vaadittavaan mittarilentokoulutukseen ja -tarkastuslentoihin tarvittava varustus. Mittarilentokoulutusta ja siihen liittyviä tarkastuslentoja varten on oltava käytettävissä riittävä määrä IFR-toimintaan hyväksytyjä helikoptereita.]

Koulutuksessa käytettävien helikopterien on oltava viranomaisen koulutustarkoituksiin hyväksymiä.

LENTOPAIKAT JA HARJOITTELUALUEET

5 Kotilentopaikalla ja kaikilla muilla lentopaikoilla, joilla lentokoulutusorganisaatiolla on sivutoimipiste ja joilla annetaan koulutusta, on oltava vähintään seuraava varustus:

(a) vähintään yksi kiitotie tai lentoonlähtö- ja laskualue, jolla koulutuksessa käytettävällä helikopterilla voidaan suorittaa normaali lentoonlähtö tai lasku suurimmalla sallitulla lentoonlähtö- tai laskumassalla, sekä tarvittaessa autorotaatio maahan asti:

(i) tyynellä (tuulen nopeus enintään neljä solmua) lämpötilassa, joka on kyseisen alueen lämpimimmän kuukauden vuorokauden maksimilämpötilojen keskiarvo,

(ii) ylittäen kaikki lentoonlähdön lentoradalla olevat esteet vähintään 50 jalan korkeusvaralla,

(iii) käyttäen voimalaitetta ja laskutelinettä valmistajan suositusten mukaan, ja

(iv) siirtyen pehmeästi maasta irtoamisesta parasta kohoamisnopeutta vastaavaan nopeuteen ilman, että siihen tarvitaan poikkeuksellisia ohjaajantaitoja tai menetelmiä;

(b) tuulen suunnan osoitin, joka on nähtävissä maanpinnan tasolta jokaisen kiitotien tai lentoonlähtö- ja laskualueen päästä;

(c) [riittävät] kiitotievalot tai lentoonlähtö- ja laskualueen valot, jos lentopaikkaa käytetään yölentokoulutukseen.

(d) Lentopaikalla on oltava käytettävissä viranomaista tyydyttävät välineet maan ja ilma-aluksen välisen radioyhteyden aikaansaamiseen.

[6 Lisäksi käytettävissä on oltava alueita, jotka soveltuvat seuraaviin harjoituksiin:

- toiminta ahtaassa paikassa
- autorotaatio jäljitellyssä moottorihäiriötilanteessa
- toiminta kaltevalla pinnalla.

Katso tarkemmat ohjeet kohdasta AMC FCL 2.125.

JAR-FCL 2.125, liite 2**Kouluttajien rekisteröiminen [vain] yksityislentäjäkoulutusta varten**

[Katso JAR-FCL 2.125(a)]

- 1 Koulutusorganisaation omistajan tai sen toiminnasta vastaavan henkilön on annettava rekisteröintiä [sen JAA:n jäsenvaltion viranomaiselta, jossa koulutusorganisaatio sijaitsee. Viranomainen] toimittaa hakijalle rekisteröintihakemuslomakkeen.
- 2 Rekisteröintihakemuslomakkeessa on oltava JAR-FCL 2.125:n liitteessä 3 vaaditut tiedot.
- 3 [Kun koulutusorganisaation sijaintivaltion viranomainen on saanut täytetyn hakemuslomakkeen, se rekisteröi kouluttajan harkintansa mukaan antamaan yksityislentäjäkoulutusta kyseisessä valtiossa ilman muodollista hyväksymismenettelyä, ellei sillä ole syytä epäillä, ettei koulutusta voida suorittaa turvallisesti. Viranomainen ilmoittaa asiasta hakijalle.]
- 4 Viranomaiselle on ilmoitettava kaikista lomakkeen tietoihin tulleista muutoksista.
- 5 Kouluttajan rekisteröinti on voimassa, kunnes toiminnan harjoittaja ilmoittaa viranomaiselle yksityislentäjäkoulutuksen lopettamisesta tai viranomainen toteaa, ettei koulutus ole turvallista ja/tai JAR-FCL:n mukaista. Kummassakin tapauksessa kouluttajan rekisteröinti peruutetaan.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.125, liite 3

Rekisteröintihakemuslomakkeessa annettavat tiedot

(Katso JAR-FCL 2.125)

a	Kouluttajan toiminnassaan käyttämä nimi ja osoite; lentokerho, -koulu tms.
b	Omistajan tai omistajien nimet
c	Toiminnan aiottu aloituspäivä
d	Lennonopettajien nimet, osoitteet, puhelinnumerot ja pätevyystiedot
e	(i) Sen lentopaikan nimi ja osoite, jolta koulutustoimintaa aiotaan harjoittaa (ii) Lentopaikan pitäjän nimi
f	Luettelo käytettävistä helikoptereista sekä mahdollisista simulaattoreista ja koulutuslaitteista. Helikopterien tyypit, rekisteritunnukset, omistajat, lentokelpoisuustodistuksen luokat
g	Annettavan koulutuksen laji: Helikopteriyksityislentäjän lupakirja PPL(H) Yksimoottoristen helikopterien tyyppikelpuutukset [katso JAR-FCL 2.125(a)] Yölentokelpuus Muu (mikä) (katso JAR-FCL 2.115)
h	Tiedot ilma-alusten vakuutuksista
i	Tieto siitä, aikooko kouluttaja toimia koko- vai osa-aikaisesti
j	Viranomaisen mahdollisesti vaatimat lisätiedot
k	Hakijan vakuutus siitä, että edellä kohdissa (a) - (j) annetut tiedot ovat oikeita ja että koulutus tullaan antamaan JAR-FCL 2:n mukaisesti.
Päiväys:	
Allekirjoitus:	

**[JAR-FCL 2.125, liite 4
Helikopteryksityislentäjän yölentokoulutus**

[Katso JAR-FCL 2.125(c)]

- 1 Kurssin päämääränä on antaa helikopteryksityislentäjän lupakirjan haltijalle pätevyys lupakirjan mukaisten oikeuksien käyttämiseen yöllä.
- 2 Yölentokelpuutusta hakevan helikopteryksityislentäjän lupakirjan haltijan on oltava hankkinut lupakirjan myöntämisen jälkeen helikopterin ohjaajana vähintään 100 tunnin lentokokemus, josta vähintään 60 tuntia on oltava päällikkökokemusta ja 20 tuntia matkalentoa.
- 3 Kurssi on suoritettava 6 kuukauden kuluessa.
- 4 Lupakirjamerkintää varten lennonopettajan tai koulutuspäällikön on annettava todistus kurssin hyväksytystä suorituksesta.

TEORIAKOULUTUS

- 5 Teoriakoulutusohjelmaan on kuuluttava vähintään 5 oppituntia, joilla kerrataan tai käsitellään seuraavat asiat:

- yölennon VMC-minimit
- määräykset ilmatilan valvonnasta yöllä ja käytettävissä olevat laitteet
- lentopaikan valot (mm. kiitotievalot tai laskupaikan valot), lentoestevalot
- ilma-alusten purjehdusvalot ja väistämissäännöt
- fysiologiset seikat, jotka liittyvät näkemiseen ja aseman määrittämiseen yöllä
- asentotajun menetyksen vaarat yöllä
- sään huononemisesta aiheutuvat vaarat yöllä
- mittarijärjestelmien toiminta ja virheet
- mittarivalot ja ohjaamon hätävalaistus
- karttamerkintöjen tekeminen niin, että ne näkyvät ohjaamon valaistuksessa
- käytännön lentosuunnistuksen periaatteet
- radiosuunnistuksen periaatteet
- turvallisen korkeuden suunnittelu ja käyttö
- jäätävistä olosuhteista aiheutuvat vaarat; jäätävien olosuhteiden välttäminen ja poispääsy niistä.

LENTOKOULUTUS

- 6 Kaikkien on suoritettava yölentokoulutusohjelman harjoitukset 4 - 6.
- 7 Harjoituksissa 1 - 3 enintään 50 % vaaditusta lentokoulutuksesta voidaan suorittaa synteettisellä koulutuslaitteella (- *määräys valmisteilla* -). Kunkin harjoituksen jokaista tehtävää on kuitenkin harjoitettava helikopterissa lennolla.
- 8 Tähdellä (*) merkityt tehtävät on suoritettava jäljitellyissä mittarisääolosuhteissa, ja ne voidaan suorittaa päivällä.
- 9 Lentokoulutusohjelman harjoituksiin 1- 3 on käytettävä vähintään 10 tuntia.
- 10 Lentokoulutusohjelman harjoituksiin 4 - 6 on käytettävä vähintään 5 tuntia, johon kuuluu vähintään 3 tuntia koululentoja ja 5 laskukierrosta yöllä yksinlennolla. Jokaiseen laskukierrokseen on sisällyttävä lento-ohje ja lasku.

11 Lentoharjoituksiin on kuuluttava:

- Harjoitus 1
(toistetaan tarpeen mukaan, kunnes oppilas on saavuttanut turvallisen ja pätevän suoritustason)
  - kerrataan peruslentoliikkeiden suorittaminen pelkästään mittarien avulla*
  - selitetään ja harjoitellaan siirtyminen näkölennosta mittarilentoon*
  - selitetään ja kerrataan oikaisu epätavallisista asennoista pelkästään mittarien avulla*
- Harjoitus 2
(toistetaan tarpeen mukaan, kunnes oppilas on saavuttanut turvallisen ja pätevän suoritustason)
  - selitetään ja harjoitellaan radiosuunnistuslaitteiden käyttöä, kun lennetään pelkästään mittarien avulla, mukaan lukien sijainnin määrittäminen ja radiosuunnistuslaitteiden ohjauksen seuraaminen*
- Harjoitus 3
(toistetaan tarpeen mukaan, kunnes oppilas on saavuttanut turvallisen ja pätevän suoritustason)
  - selitetään ja harjoitellaan tutkaohjauksen käyttöä*
- Harjoitus 4
(toistetaan tarpeen mukaan, kunnes oppilas on saavuttanut turvallisen ja pätevän suoritustason)
  - selitetään ja harjoitellaan laskuvalonheittimen käyttö ja säätäminen
  - selitetään ja harjoitellaan leijuntaa yöllä:
    - korkeammalla ja hitaammin kuin päivällä
    - tahattoman sivulle tai taakse liikkumisen välttäminen
  - selitetään ja harjoitellaan yöllä käytettävät lentoonlähtömenetelmät
  - selitetään ja harjoitellaan laskukierroksen lentäminen yöllä
  - selitetään ja harjoitellaan lähestymisiä yöllä (vakioliukukulmalla) visuaalisten lähestymislaitteiden avulla tai ilman:
    - helikopterilentopaikalle
    - valaistulle kosketuskohta-alueelle
  - harjoitellaan lentoonlähtöjä, laskukierroksia ja lähestymisiä
  - selitetään ja harjoitellaan pakkotilannemenetelmien käyttöä yöllä, mukaan lukien:
    - simuloitu moottorihäiriö
(harjoitus päätetään tehoa käyttäen turvallisessa korkeudessa)
    - simuloitu moottorihäiriö, lähestyminen ja lasku yhdellä moottorilla
(vain monimoottorisilla helikoptereilla)
    - tahaton joutuminen IMC-olosuhteisiin (simuloituna; ei perusosalla eikä finaalissa)
    - simuloitu hydraulijärjestelmän häiriö (mukaan lukien lasku)
    - sisä- ja ulkovalaistuksen häiriöt
    - muut lentokäsikirjan mukaiset häiriö- ja pakkotilannemenetelmät
- Harjoitus 5
  - laskukierroksia yöllä yksinlennolla
- Harjoitus 6
  - selitetään ja harjoitellaan yöllä käytettävät matkalentomenetelmät
  - matkalentoharjoituksia yöllä opettajan kanssa ja päällikköoppilana, kunnes riittävä taso on saavutettu]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.130 & 2.135, liite 1**Teoria- ja lentokoe helikopteryksityislentäjän lupakirjaa (PPL(H)) varten**

(Katso JAR-FCL 2.130 ja 2.135)

TEORIAKOE

[1 Kokeen on oltava kirjallinen, ja se voidaan suorittaa viranomaisen harkinnan mukaan yhtenä tai useampana päivänä. Kokeeseen on kuuluttava yhdeksän oppiainetta, jotka luetellaan alla olevassa taulukossa. Yhdessä koepaperissa voidaan käsitellä useita eri oppiaineita. Kysymyksiä on oltava yhteensä vähintään 120. Kuhunkin oppiaineeseen saa käyttää enintään taulukossa mainitun ajan:

Oppiaine	Enimmäisaika
Ilmailun säädökset ja lennonjohtomenetelmät	0h45
Ilma-aluksen yleistuntemus	0h30
Suoritusarvot ja lennonsuunnittelu	1h00
Ihmisen suorituskyky ja rajoitukset	0h30
Sääoppi	0h30
Lentosuunnistus	1h00
Lentotoiminta	0h30
Lennoteoria	0h45
Radiopuhelinliikenne	0h30
Yhteensä	6h00

Jos viranomainen niin päättää, radiopuhelinliikenteen käytännön koe voidaan järjestää erikseen.

2 Useimpien koekysymysten on oltava monivalintatehtäviä.]

3 Kokeet pidetään viranomaisen tarkoituksenmukaiseksi katsomalla kielellä tai kielillä. Viranomainen ilmoittaa hakijoille, millä kielellä tai kielillä kokeet järjestetään.

[4 Hakijan katsotaan suorittaneen oppiaineen hyväksytysti, jos hän on saanut vähintään 75 % kyseisen oppiaineen enimmäispistemäärästä. Pisteitä annetaan vain oikeista vastauksista.]

5 Mikäli muut JAR-FCL 2:n vaatimukset täyttyvät, hakijan on katsottava läpäisseen helikopteryksityislentäjän teoriakokeen, kun hän on suorittanut kaikki kokeen osat hyväksytysti 12 kuukauden kuluessa. Teoriakoe on voimassa yksityislentäjän lupakirjan myöntämistä varten 24 kuukauden ajan siitä päivästä, jona hakija ensimmäisen kerran sai mistä tahansa kokeen osasta hyväksytyt tulokset.

LENTOKOE

6 Helikopteryksityislentäjän lupakirjaan vaadittavaa lentokoetta varten hakijan on oltava saanut koulutusta samalla helikopterityypillä, jota kokeessa käytetään. Hakija voi valintansa mukaan suorittaa kokeen yksimootorisella helikopterilla tai, jos hänellä on kohdassa JAR-FCL 2.255 määrittäty 70 tunnin päällikkökokemus, monimootorisella helikopterilla. Kokeessa käytettävän helikopterin on täytettävä koulutuksessa käytettäviä helikoptereita koskevat vaatimukset (katso JAR-FCL 2.125:n liite 1).]

7 Viranomainen päättää hallinnollisista järjestelyistä, joilla varmistetaan hakijan soveltuvuus lentokokeen suorittamiseen, kuten hakijan koulutustietojen esittämisestä tarkastuslentäjälle.

[8 Hakijan on suoritettava hyväksytysti lentokokeen osat 1 - 5. Jos hakijan suoritus hylätään osan yhdessäkin kohdassa, koko osa katsotaan hylätyksi. Jos hakijan suoritus hylätään useammassa kuin yhdessä osassa, hänen on suoritettava koko koe uudelleen. Vain yhdessä osassa hylätyn hakijan on suoritettava hylätty osa uudelleen. Jos jokin uusintakokeen kohta tai mikä tahansa aiemmin hyväksytysti suoritettu kohta hylätään, hakijan on suoritettava koko koe uudelleen. Kaikki lentokokeen osat on suoritettava kuuden kuukauden kuluessa.]

9 Lentokokeen hylkäyksen jälkeen voidaan vaatia lisäkoulutusta. Jos hakija ei läpäise kaikkia lentokokeen osia kahdella yrityksellä, vaaditaan lisäkoulutus siten kuin viranomaisen määrää. Lentokokeen suorittamista voi yrittää miten monta kertaa tahansa.

KOKEEN SUORITTAMINEN

10 Viranomaisen antaa tarkastuslentäjälle riittävät turvallisuusohjeet sen varmistamiseksi, että lentokoe suoritetaan turvallisesti.

11 Jos hakija keskeyttää lentokokeen sellaisesta syystä, jota tarkastuslentäjä ei pidä riittävänä, hakijan on suoritettava koko lentokoe uudelleen. Jos koe keskeytetään tarkastuslentäjän mielestä riittävästä syystä, vain ne osat, joita ei ole suoritettu kokonaan, on suoritettava uudelleen toisella lennolla.

12 Hakija voi suorittaa minkä tahansa kokeeseen kuuluvan liikkeen tai menetelmän kerran uudelleen. Tarkastuslentäjä voi keskeyttää kokeen missä tahansa vaiheessa, jos hän katsoo, että hakijan osoittamat lentotaidot edellyttävät kokeen suorittamista kokonaan uudelleen.

13 Hakijan on ohjattava helikopteria sellaiselta paikalta, jolta ilma-aluksen päällikön tehtävät voi hoitaa, ja suoritettava koe siten kuin helikopterissa ei olisi muita miehistön jäseniä. Vastuu lennosta määräytyy kansallisten määräysten mukaisesti.

[14 Tarkastuslentäjä valitsee lentoalueen ja -reitit. Kaikki matalalento- ja leijuntatehtävät on suoritettava tarkoitukseen hyväksytyllä lentopaikalla tai muulla alueella. Lentokokeen osassa 3 lennettävät reitit voivat päättyä lähtölentopaikalle tai muulle lentopaikalle. Hakija vastaa lennon suunnittelusta ja hänen on varmistettava, että kaikki lennon suorittamiseen tarvittavat varusteet ja asiakirjat ovat helikopterissa. Lentokokeen suunnistusosaan, josta määrätään JAR-FCL 2.135:n liitteessä 2, on kuuluttava vähintään kolme reittiosuutta, joista jokainen kestää vähintään 10 minuuttia. Lentokoe voidaan suorittaa kahtena eri lentona.]

15 Hakijan on ilmaistava tarkastuslentäjälle suorittamansa tarkistukset ja tehtävät, mukaan lukien radiomajakoiden tunnistaminen. Tarkistukset on tehtävä kokeessa käytettävän helikopterin hyväksytyin tarkistuslistan tai lentokäsikirjan mukaisesti. [Koetta edeltävän lennonvalmistelun aikana hakijan on valittava käytettävät tehoasetukset ja nopeudet. Hakijan on myös laskettava suoritusarvot lentoonlähtöä, lähestymistä ja laskua varten toimintakäsikirjan tai helikopterin lentokäsikirjan mukaisesti.]

16 Tarkastuslentäjä ei millään tavalla osallistu lennon suorittamiseen, paitsi jos se on tarpeen turvallisuussyistä tai muulle liikenteelle aiheutuvan kohtuuttoman viivytyksen välttämiseksi.

LENTOKOKEEN HYVÄKSYMISRAJAT

17 Hakijan on osoitettava, että hän:

- pystyy käyttämään helikopteria sen rajoitusten mukaisesti;
- pystyy suorittamaan kaikki lentoliikkeet pehmeästi ja tarkasti;
- toimii harkitusti ja noudattaa hyvää ilmailutapaa;
- osaa soveltaa ilmailutietämystään käytäntöön ja
- kykenee koko ajan säilyttämään helikopterin hallinnan niin, ettei menetelmän tai liikkeen onnistumista ole missään vaiheessa syytä vakavasti epäillä.

18 Seuraavat raja-arvot on tarkoitettu yleisiksi ohjeiksi. Tarkastuslentäjä ottaa huomioon turbulenssiset olosuhteet sekä käytettävän helikopterin käsittelyominaisuudet ja suorituskvyn.

Korkeus

normaali lento eteenpäin	± 150 jalkaa
hätätilannetta jäljiteltäessä	± 200 jalkaa
leijunta maavaikutuksessa	± 2 jalkaa

Ohjaussuunta / Radiosuunnistuslaitteiden ohjauksen seuraaminen

normaali lento	± 10°
hätätilannetta jäljiteltäessä	± 15°

Nopeus

lento-ohjauksen ja lähestyminen	-10/+15 solmua
kaikki muut lennon vaiheet	± 15 solmua

Maaliikehdinnän sivupoikkeama

lento-ohjauksen leijunnasta maavaikutuksessa lasku	± 3 jalkaa [ei liikettä sivulle tai taaksepäin]
--	--

LENTOKOKEEN SISÄLTÖ

[19 Helikopteriyksityislentäjän lentokokeessa on käytettävä JAR-FCL 2.135:n liitteessä 2 vaadittua sisältöä ja osia sekä yksi- että monimoottorisilla helikoptereilla. Jos lentokoe suoritetaan monimoottorisella helikopterilla, hakijan on täytettävä kohdan JAR-FCL 2.255 vaatimus. Viranomaisen voi päättää lentokoe- ja hakemuslomakkeen muodosta (katso IEM FCL 2.135).]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.135, liite 2

Helikopteriyksityislentäjän lupakirjaa (PPL(H)) varten vaadittavan lentokokeen sisältö

(Katso JAR-FCL 2.135)

(Katso IEM FCL 2.135)

[Huom: Tarkistuslistan käyttöä ja hyvää ilmailutapaa, helikopterin ohjaamista ulkoisten näköhavaintojen perusteella, jäänestomenetelmiä jne. tarkkaillaan kaikissa kokeen osissa.

OSA 1 TARKASTUKSET JA MENETELMÄT ENNEN LENTOA / LENNON JÄLKEEN	
a	Helikopterin yleistuntemus (esim. tekninen matkapäiväkirja, polttoainelaskelmat, massa ja massakeskiö, suoritusarvot), lennon suunnittelu, NOTAMit, säätiedot
b	Lentoa edeltävä tarkastus ja toimenpiteet, tarkastuskohteet ja tarkastuksen tarkoitus
c	Ohjaamotarkistukset, käynnistysmenetelmä
d	Yhteydenpito- ja suunnistuslaitteiden tarkistukset, taajuuksien valinta ja asetus
e	Toimenpiteet ennen lentoonlähtöä, radiopuhelinliikenne, yhteydenpito lennonjohtoon ja selvitysten noudattaminen
f	Pysäköinti, moottorien sammutus ja lennon jälkeiset toimenpiteet
OSA 2 LEIJUNTA, HELIKOPTERIN KÄSITTELY JA TOIMINTA AHTAISSA PAIKOISSA	
a	Lentoonlähtö ja lasku (nosto leijuntaan ja lasku leijunnasta)
b	Rullaus, ilmarullaus
c	Leijunta paikallaan vasta-, sivu- ja myötätuuleen
d	Leijuntakäännökset, 360° vasemmalle ja oikealle (poljinkäännökset)
e	Liikkuminen leijunnassa eteenpäin, sivulle ja taaksepäin
f	Simuloitu moottorihäiriö leijunnasta
g	Pikapysäytykset vasta- ja myötätuuleen
h	Laskut kaltevalle pinnalle ja valmistelemattomille laskupaikoille, lentoonlähdöt tällaisilta paikoilta
i	Lentoonlähdöt (eri profiileilla)
j	Lentoonlähtö sivu- ja myötätuuleen (jos mahdollista)
k	Lentoonlähtö suurimmalla sallitulla lentoonlähtömassalla (todellisella tai simuloitulla)

l	Lähestymiset (eri profiileilla)
m	Lentoonlähtö ja lasku rajoitetulla moottoriteholla
n	Autorotaatiot (tarkastuslentäjä valitsee kaksi seuraavista: perusautorotaatio, paras liitomatka, minimiautorotaationopeus, 360 asteen käännökset)
o	Autorotaatiolasku
p	Pakkolaskuharjoitus, loivenuksen jälkeen tehoa käyttäen
q	Tehon tarkastus, lentoonlähtöprofiilit, lähestymis- ja lentoonlähtömenetelmät
OSA 3 SUUNNISTUS JA MATKALENTOMENETELMÄT	
a	Suunnistus ja sijainnin määrittäminen eri korkeuksilla, kartanluku
b	Korkeuden, nopeuden ja ohjaussuunnan hallinta, ilmatilan tarkkailu, korkeusmittarin asetus
c	Lennon edistymisen seuranta, operatiivinen lentosuunnitelma, polttoaineenkulutuksen seuranta, toiminta-aika, arvioitu saapumisaika, reitiltä poikkeaman arviointi ja paluu oikealle reitille, mittarien valvonta
d	Säätilan tarkkailu, lennon suunnittelu varalentopaikalle
e	Suunnistustaitteiden käyttö (jos käytettävissä)
f	Yhteydenpito lennonjohtoon, määräysten noudattaminen jne.
OSA 4 LENTOLIIKKEET JA MENETELMÄT	
a	Vaakalento; ohjaussuunnan, korkeuden ja nopeuden hallinta
b	Nousu- ja liukukaarrot, oikaisut määrättyyn suuntaan
c	Vaakakaarrot enintään 30 asteen kallistuksella, 180° - 360° vasemmalle ja oikealle
d	180 asteen vaakakaarrot vasemmalle ja oikealle yksinomaan mittarien avulla
OSA 5 TOIMINTA POIKKEUS- JA PAKKOTILANTEISSA (TARVITTAESSA SIMULOITUNA)	
Huom. 1: Jos lentokoe suoritetaan monimoottorisella helikopterilla, siihen on kuuluttava simuloitu moottorihäiriö sekä lähestyminen ja lasku yhdellä moottorilla.	
Huom. 2: Tarkastuslentäjä valitsee 4 seuraavista kohdista:	
a	Moottorihäiriöt, mukaan lukien kuvernöörivika, kaasuttimen / moottorin jäätyminen, voitelujärjestelmän häiriö
b	Polttoainejärjestelmän häiriö

c	Sähköjärjestelmän häiriö
d	Hydraulijärjestelmän häiriö (jos helikopterissa on ko. järjestelmä), mukaan lukien lähestyminen ja lasku hydraulijärjestelmä toimimattomana
e	Pää- ja/tai pyrstöroottorijärjestelmän häiriö (lentosimulaattorilla tai vain suullinen selvitys)
f	Palonsammutustoimenpiteet, mukaan lukien savun torjunta ja poisto
g	Muut poikkeus- ja pakkotilannemenetelmät, jotka määrätään helikopterin lentokäsikirjassa ja JAR-FCL 2.240:n liitteen 3 osissa 7 ja 8. Monimoottorisilla helikoptereilla niihin on kuuluttava: <ul style="list-style-type: none"> - Simuloitu moottorihäiriö lentoonlähdessä:<ul style="list-style-type: none"> - lentoonlähden keskeytys lentoonlähden ratkaisupisteessä (TDP) tai sitä ennen tai turvallinen pakkolasku määritellystä pisteestä lentoonlähden jälkeen (DPATO) tai aikaisemmin - pian TDP:n tai DPATOn saavuttamisen jälkeen. - Lasku, jossa simuloitu moottorihäiriö:<ul style="list-style-type: none"> - lasku tai ylösveto moottorin vikaannuttua ennen kuin on saavutettu laskun ratkaisupiste (LDP) tai määritelty piste ennen laskua (DPBL) - LDP:n saavuttamisen jälkeen, tai turvallinen pakkolasku DPBL:n saavuttamisen jälkeen.]

[Muutos 1, 01.12.00]

LUKU D - HELIKOPTERIANSIOLENTÄJÄN LUPAKIRJA - CPL(H)

JAR-FCL 2.140 Vähimmäisikä

Helikopteriansiolentäjän lupakirjan hakijan on oltava vähintään 18-vuotias.

JAR-FCL 2.145 Lääketieteellinen kelpoisuus

Helikopteriansiolentäjän lupakirjan hakijalla on oltava voimassa oleva luokan 1 lääketieteellinen kelpoisuustodistus. Helikopteriansiolentäjän lupakirjan mukaisten oikeuksien käyttämiseen vaaditaan voimassa oleva luokan 1 lääketieteellinen kelpoisuustodistus.

JAR-FCL 2.150 Oikeudet ja ehdot

(a) *Oikeudet.* Edellyttäen, että muut JAR-vaatimukset täyttyvät, helikopteriansiolentäjän lupakirjan haltijalla on oikeus:

(1) käyttää kaikkia helikopteryksityislentäjän lupakirjan haltijan oikeuksia;

(2) toimia päällikkönä tai perämiehenä missä tahansa helikopterissa, kun sitä käytetään muuhun toimintaan kuin kaupalliseen ilmakuljetukseen;

(3) toimia päällikkönä missä tahansa yhden ohjaajan helikopterissa, kun sitä käytetään kaupalliseen ilmakuljetukseen;

(4) toimia perämiehenä kaupallisessa ilmakuljetuksessa sellaisissa helikoptereissa, joihin vaaditaan perämies.

(b) *Ehdot.* Helikopteriansiolentäjän lupakirjan hakija, joka täyttää kohdissa JAR-FCL 2.140, 2.145, 2.155 - 2.170 ja 2.261(a) määrättyt ehdot, täyttää vähintään helikopteriansiolentäjän lupakirjan ja lentokokeessa käytetyn helikopterin tyyppikelpuutuksen myöntämiseksi asetetut vaatimukset, ja jos koulutukseen on sisällynyt mittarilentokurssi ja -koe, myös mittarilentokelpuutuksen myöntämiseksi asetetut vaatimukset.

JAR-FCL 2.155 Lentokokemus ja lentoajan hyväksi laskeminen

[Katso JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(1) - (3), liite 1]

[Katso AMC FCL 2.160 & 2.165(a)(1) - (3)]

(a) Yhdistetyt kurssit

(1) *Lentokokemus.* Helikopteriansiolentäjän lupakirjan hakijalla, joka on osallistunut yhdistetylle lentokoulutuskurssille ja suorittanut sen hyväksytysti, on oltava vähintään 135 tunnin lentokokemus sellaisten helikopterien ohjaajana, joilla on JAA:n jäsenvaltion myöntämä tai hyväksymä lentokelpoisuustodistus.

(2) *Lentoajan hyväksi laskeminen.* Edellä mainitusta 135 tunnin lentoajasta:

(i) 15 tuntia saa olla lennetty lentokoneilla ja/tai TMG-moottoripurjelentokoneilla; ja

(ii) 10 tuntia saa olla mittariaikaa maassa.

(b) Ositetut kurssit

(1) *Lentokokemus.* Helikopteriansiolentäjän lupakirjan hakijalla, joka ei ole suorittanut yhdistettyä lentokoulutuskurssia, on oltava vähintään 185 tunnin lentokokemus sellaisten helikopterien ohjaajana, joilla on JAA:n jäsenvaltion myöntämä tai hyväksymä lentokelpoisuustodistus.

(2) *Lentoajan hyväksi laskeminen.* Edellä mainitusta 185 tunnin lentoajasta:

(i) 10 tuntia saa olla mittariaikaa maassa; ja

(ii) 20 tuntia ilma-aluksen päällikkönä lentokoneilla yksityislentäjän lupakirjan (PPL(A)) haltijana; tai

(iii) 50 tuntia ilma-aluksen päällikkönä lentokoneilla ansiolentäjän lupakirjan (CPL(A)) haltijana; tai

(iv) 10 tuntia ilma-aluksen päällikkönä TMG-moottoripurjelentokoneilla tai purjelentokoneilla.

(c) *Lentoaika.* Hakijan on oltava lentänyt helikoptereilla vähintään [katso myös JAR-FCL 2.050(a)(3)]:

(1) 50 tuntia päällikkönä, tai 35 tuntia päällikkönä, jos kokemus on hankittu yhdistetyn lentokoulutuskurssin aikana siten kuin JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(1) ja (2):n liitteessä 1 sekä kohdissa AMC FCL 2.160 & 2.165(a)(1) ja (2) vaaditaan;

(2) 10 tuntia matkalentoja päällikkönä. Tähän on sisällyttävä vähintään 185 kilometrin (100 NM) pituinen matkalento, jonka aikana on suoritettava lasku pysähtymiseen asti kahdelle eri lentopaikalle, jotka eivät saa olla samoja kuin lähtölentopaikka;

(3) 10 tuntia mittarikoululentoja, joista enintään 5 tuntia saa olla mittariaikaa maassa; ja

(4) 5 tuntia yölentoja siten kuin kohdassa JAR-FCL 2.165(b) vaaditaan.

[ ]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.160 Teoriatiedot

[Katso JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(1) - (3), liite 1]
[Katso AMC FCL 2.160 & 2.165(a)(1) - (3)]

(a) *Kurssi.* Helikopteriansiolentäjän lupakirjan hakijan on oltava saanut teoriakoulutuksensa hyväksytyllä kurssilla hyväksytyssä lentokoulutusorganisaatiossa (FTO) tai hyväksytyssä tietopuoliseen opetukseen erikoistuneessa organisaatiossa. Teoriakurssi olisi yhdistettävä lentokoulutuskurssiin siten kuin JAR-FCL 2.165:ssä vaaditaan.

(b) *Koe.* Helikopteriansiolentäjän lupakirjan hakijan on oltava osoittanut, että hänen teoriatietonsa ovat sillä tasolla, jota helikopteriansiolentäjän lupakirjan haltijan oikeudet edellyttävät, ja hänen on täytettävä JAR-FCL 2.261(a):n ja luvun J vaatimukset.

(c) Yhdistetyn lentokoulutuskurssin suorittaneen hakijan on osoitettava hallitsevansa vähintään kyseisellä kurssilla vaadittavat teoriatiedot, joista määrätään kunkin kurssityypin osalta JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(1) ja (2):n liitteessä 1.

JAR-FCL 2.165 Lentokoulutus

[Katso JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(1) - (3), liite 1 ja AMC FCL 2.160 & 2.165(a)(1) - (3)]

(a) *Kurssi.* Helikopteriansiolentäjän lupakirjan hakijan on oltava suorittanut hyväksytty yhdistetty tai ositettu lentokoulutuskurssi hyväksytyssä lentokoulutusorganisaatiossa sellaisilla helikoptereilla, joilla on JAA:n jäsenvaltion myöntämä tai hyväksymä lentokelpoisuustodistus. Lentokoulutus olisi yhdistettävä teoriakurssiin. Yksityiskohtaiset määräykset hyväksytyistä kursseista ovat seuraavissa kohdissa:

(1) yhdistetty helikopteriliikennelentäjän (ATP(H)) kurssi — JAR-FCL 2.160 ja 2.165(a)(1):n liite 1 sekä AMC FCL 2.160 & 2.165(a)(1);

(2) yhdistetty kurssi helikopteriansiolentäjän lupakirjaa (CPL(H)) varten — JAR-FCL 2.160 ja 2.165(a)(2):n liite 1 sekä AMC FCL 2.160 & 2.165(a)(2);

(3) ositettu kurssi helikopteriansiolentäjän lupakirjaa (CPL(H)) varten — JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(3):n liite 1 ja AMC FCL 2.160 & 2.165(a)(3).

(b) *Yölentokoulutus.* Hakijan on oltava lentänyt helikoptereilla yöllä vähintään 5 tuntia. Tähän määrään on sisällyttävä vähintään 3 tuntia koululentoja, mukaan lukien vähintään 1 tunti matkalentoa, sekä 5 lento-ohjelmointia yksin ja 5 laskua pysähtymiseen asti, joista jokaiseen on kuuluttava yksi laskukierros.

JAR-FCL 2.170 Taidot
(Katso JAR-FCL 2.170,
liitteet 1 ja 2)
[Katso JAR-FCL 2.160, liite
1 ja 2.165(a)(1), (2) ja (3)]

Helikopteriansiolentäjän lupakirjan hakijan on oltava osoittanut pystyvänsä suorittamaan ilma-aluksen päällikkönä helikopterilla JAR-FCL 2.170:n liitteissä 1 ja 2 vaaditut menetelmät ja lentoliikkeet sellaisella pätevyydellä, jota helikopteriansiolentäjän lupakirjan haltijan oikeudet edellyttävät. Hakijan on suoritettava lentokoe siten kuin kunkin kursityypin osalta vaaditaan JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(1), (2) ja (3):n liitteessä 1 sekä kohdissa AMC FCL 2.160 & 2.165(1), (2) ja (3).

JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(1), liite 1
Yhdistetty helikopteriliikennelentäjän (ATP(H)) kurssi

(Katso JAR-FCL 2.160, 2.165 ja 2.170)
(Katso JAR-FCL 2.170:n liitteet 1 ja 2)
(Katso JAR-FCL 2.210:n liitteet 1 ja 2)
[Katso AMC FCL 2.160 & 2.165(a)(1)]
[Katso AMC FCL 2.470(a)]
(Katso IEM FCL 2.170)

1 Yhdistetyn helikopteriliikennelentäjäkurssin päämääränä on kouluttaa ohjaaja sille pätevyystasolle, joka vaaditaan toimintaan perämiehenä monimoottorisissa usean ohjaajan helikoptereissa kaupallisen ilmakuljetuksen aikana sekä helikopteriansiolentäjän lupakirjan ja mittarilentokelpuutuksen saamiseen, mutta ei tarkempaan erikoistumiseen (esim. lentotyö).

2 Yhdistetylle helikopteriliikennelentäjäkurssille osallistuvan hakijan on suoritettava kaikki koulutusvaiheet hyväksytynt lentokoulutusorganisaation koulutuspäällikön valvonnassa samalla hyväksytyllä yhtäjaksoisella kurssilla, jonka kyseinen koulutusorganisaatio järjestää.

3 Kurssin kestoajan on oltava 12 - 36 kuukautta. Viranomaisen hyväksymin erityisjärjestelyin kurssi saa kestää yli 36 kuukautta, jos lentokoulutusorganisaatio antaa lisälento- tai maakoulutusta.

4 Hakija voidaan hyväksyä koulutukseen joko alkeisoppilana tai ICAO Annex 1:n mukaisesti myönnetyn helikoteriyksityislentäjän lupakirjan haltijana. Alkeisoppilaan on täytettävä JAR-FCL:n luvussa B annetut lento-oppilaita koskevat vaatimukset. Jos koulutettavalla on yksityislentäjän lupakirja (PPL(H)), 50 % ennen kurssia lennetystä lentoajasta voidaan laskea hänen hyväkseen kurssilla vaadittavaksi lentoajaksi kuitenkin niin, että hyväksi laskettavan lentokokemuksen enimmäismäärä on 40 tuntia, tai 45 tuntia silloin, kun koulutettavalla on yölentokelpuus. Tästä määrästä enintään 20 tuntia saa olla koululentoaikaa. Lentokoulutusorganisaatio päättää lentotuntien hyväksi laskemisesta harkintansa mukaan, ja siitä on tehtävä merkintä hakijan koulutuskirjanpitoon. [Jos lentooppilaalla ei ole ohjaajan lupakirjaa, lentokoulutusorganisaatio voi määrätä joitakin lentoharjoituksia suoritettaviksi opettajan kanssa lentokoneella, mikäli viranomainen tämän hyväksyy. Tällaisten koululentojen enimmäismäärä on 20 tuntia.]

5 Hakija, joka ei läpäise helikopteriliikennelentäjäkurssia tai pysty suorittamaan sitä kokonaan, voi hakea viranomaiselta teoriakokeen ja lentokokeen suorittamista alemman luokan lupakirjaa ja mahdollista mittarilentokelpuutusta varten.

6 Jos hakija haluaa siirtyä toiseen lentokoulutusorganisaatioon kurssin aikana, hänen on pyydettävä viranomaiselta virallinen arvio jäljellä olevasta koulutusajasta, joka on suoritettava toisessa koulutusorganisaatiossa.

7 Lentokoulutusorganisaation on varmistettava, että hakijalla on ennen kurssille hyväksymistään riittävät tiedot matematiikasta ja fysiikasta, jotta hänen on helpompi ymmärtää kurssin tietopuolinen opetus sisältö. Hakijan on osoitettava taitonsa käyttää englannin kieltä JAR-FCL 2.200:n liitteen 1 mukaisesti.

8 Kurssiin on sisällyttävä:

- (a) teoriakoulutus helikopteriliikennelentäjän lupakirjaan vaadittavalle tietotasolle;
- (b) näkö- ja mittarilentokoulutus; ja
- (c) miehistöyhteistyökoulutus usean ohjaajan helikoptereissa toimimista varten.

9 Kun hakija on täyttänyt tyyppikelpuutuksen teoriakoulutus- ja koevaatimukset ja suorittanut kohdassa 12 tarkoitetun teoriakokeen tai -kokeet ja kohdassa 14 tarkoitetut lentokokeet hyväksytysti, hänen katsotaan täyttävän ne tieto- ja taitovaatimukset, jotka on asetettu helikopteriansiolentäjän lupakirjan, kokeessa käytetyn helikopterin tyyppikelpuutuksen sekä mittarilentokelpuutuksen (IR(H)) myöntämiselle.

TEORIAKOULUTUS

10 Teoriakoulutusohjelmasta määrätään kohdassa AMC FCL 2.470(a). Tyyppikelpuutuksia koskevat vaatimukset esitetään kohdassa JAR-FCL 2.240. Hyväksytyyn helikopteriliikennelentäjän teoriakurssiin on sisällyttävä vähintään 750 tuntia (1 oppitunti = 60 minuuttia) opetusta, johon voi kuulua luokkahuonetyöskentelyä, interaktiivista videokoulutusta, dia-ääniesityksiä, opiskelua koulutuslaitteella, tietokoneavusteista opetusta ja muiden viranomaisen hyväksymien opetusvälineiden käyttöä tarkoituksenmukaisessa suhteessa.

Nämä 750 tuntia on jaettava siten, että oppiaineiden vähimmäistuntimäärät ovat:

Oppiaine	Tunnit
Ilmailun säädökset	40
Ilma-aluksen yleistuntemus	80
Suoritusarvot ja lennonsuunnittelu	90
Ihmisen suorituskyky ja rajoitukset	50
Sääoppi	60
Lentosuunnistus	150
Lentotoiminta	20
Lennoteoria	30
Radiopuhelinliikenne	30

Lentokoulutusorganisaatio voi sopia viranomaisen kanssa muunlaisesta tuntijaosta.

[11 Miehistöyhteistyökurssiin on kuuluttava vähintään 25 tuntia teoriakoulutusta ja harjoituksia.]

TEORIAKOE

[12] Hakijan on osoitettava JAR-FCL:n luvun J vaatimusten mukaisesti, että hänen teorian tietonsa ovat helikopteriliikennelentäjän lupakirjan haltijalta vaadittavalla tasolla.

LENTOKOULUTUS

[13] Lentokoulutukseen on kuuluttava yhteensä vähintään 195 tuntia, johon lasketaan mukaan kaikki välitarkastuslennot ja josta enintään 35 tuntia koko kurssin aikana saa olla mittariaikaa maassa. Tähän 195 tunnin kokonaislentoaikaan on sisällyttävä vähintään:

(a) 95 tuntia koululentoja, joista enintään 35 tuntia saa olla mittariaikaa maassa;

(b) 100 tuntia päällikkönä, josta 34 tuntia VFR-lentoa ja yksi tunti yölentoa sekä 65 tuntia päällikköoppilaana (SPIC). Päällikköoppilaana lennetty lentoaika on laskettava päällikkönä lennetyksi lentoajaksi, paitsi jos lennonopettajan oli jossakin lennon vaiheessa puututtava lennon suoritukseen tai ohjattava helikopteria. Lennonopettajan maassa antama palaute ei vaikuta lentoajan laskemiseen päällikkönä lennetyksi lentoajaksi;

(c) 50 tuntia matkalentoja, joista vähintään 10 tuntia matkalentoa päällikköoppilana. Tähän määrään on kuuluttava vähintään 185 kilometrin (100 NM) pituinen VFR-matkalento, jonka aikana on suoritettava lasku kahdelle eri lentopaikalle, jotka eivät saa olla samoja kuin lähtölentopaikka;

(d) 5 tuntia helikoptereilla lennetystä lentoajasta, mukaan lukien yksinlentona 5 laskukierrosta ja laskut, on suoritettava yöllä. Tähän määrään on sisällyttävä 3 tuntia koululentoja, joista vähintään 1 tunti matkalentoa, sekä 5 lentoonlähtöä yksin ja 5 laskua pysähtymiseen asti; ja

(e) 65 tuntia mittariaikaa, johon sisältyy:

(i) 35 tuntia mittarikoululentoja, joista enintään 10 tuntia saa olla mittariaikaa maassa FNPT I:llä, tai 20 tuntia jos maassa annettava mittarilentokoulutus tapahtuu kokonaan FNPT II:lla tai lentosimulaattorilla;

(ii) 15 tuntia päällikköoppilana; ja

(iii) 15 tuntia miehistöyhteistyökoulutusta, johon voidaan käyttää lentosimulaattoria tai FNPT II:ta.

Katso lentokoulutusohjelma kohdasta AMC FCL 2.160 & 2.165(a)(1).

LENTOKOKEET

[14 Kun hakija on saanut kurssiin kuuluvan lentokoulutuksen, hänen on suoritettava helikopteri-ansiolentäjän lupakirjaa varten vaadittava lentokoe monimoottorisella helikopterilla JAR-FCL 2.170:n liitteiden 1 ja 2 mukaisesti, mittarilentokoe joko moni- tai yksimoottorisella helikopterilla JAR-FCL 2.210:n liitteiden 1 ja 2 mukaisesti sekä muut kokeet, jotka vaaditaan kohdassa JAR-FCL 2.262(c).]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(2), liite 1**Yhdistetty kurssi helikopteriansiolentäjän lupakirjaa (CPL(H)) varten**

(Katso JAR-FCL 2.160, 2.165 ja 2.170)

(Katso JAR-FCL 2.170:n liitteet 1 ja 2)

[Katso AMC FCL 2.160 & 2.165(a)(2)]

[Katso AMC FCL 2.470(b)]

(Katso IEM FCL 2.170)

1 Yhdistetyn helikopteriansiolentäjäkurssin päämääränä on kouluttaa ohjaaja sille pätevyystasolle, joka vaaditaan helikopteriansiolentäjän lupakirjan saamiseen, mutta ei mittarilentokelpuutukseen tai tarkempaan erikoistumiseen (esim. lentotyö).

2 Yhdistetylle helikopteriansiolentäjäkurssille osallistuvan hakijan on suoritettava kaikki koulutusvaiheet hyväksytynt lentokoulutusorganisaation koulutuspäällikön valvonnassa samalla hyväksytyllä yhtäjaksoisella kurssilla, jonka kyseinen koulutusorganisaatio järjestää.

3 Kurssin kestoajan on oltava 9 - 24 kuukautta.

4 Hakija voidaan hyväksyä koulutukseen joko alkeisoppilana tai ICAO Annex 1:n mukaisesti myönnetyn helikopteriyksityislentäjän lupakirjan haltijana. Alkeisoppilaan on täytettävä JAR-FCL:n luvussa B annetut lento-oppilaita koskevat vaatimukset. Jos koulutettavalla on yksityislentäjän lupakirja (PPL(H)), 50 % ennen kurssia lennetystä lentoajasta voidaan laskea hänen hyväkseen kurssilla vaadittavaksi lentoajaksi kuitenkin niin, että hyväksi laskettavan lentokokemuksen enimmäismäärä on 40 tuntia, tai 45 tuntia silloin, kun koulutettavalla on yölentokelpuus. Tästä määrästä enintään 20 tuntia saa olla koululentoaikaa. Lentokoulutusorganisaatio päättää lentotuntien hyväksi laskemisesta harkintansa mukaan, ja siitä on tehtävä merkintä hakijan koulutuskirjanpitoon. [Jos lentooppilaalla ei ole ohjaajan lupakirjaa, lentokoulutusorganisaatio voi määrätä joitakin lentoharjoituksia suoritettaviksi opettajan kanssa lentokoneella, mikäli viranomaisen tämän hyväksyy. Tällaisten koululentojen enimmäismäärä on 20 tuntia.]

5 Hakija, joka ei läpäise helikopteriansiolentäjäkurssia tai pysty suorittamaan sitä kokonaan, voi hakea viranomaiselta teoriakokeen ja lentokokeen suorittamista alemman luokan lupakirjaa varten.

6 Jos hakija haluaa siirtyä toiseen lentokoulutusorganisaatioon kurssin aikana, hänen on pyydettävä viranomaiselta virallinen arvio jäljellä olevasta koulutusajasta, joka on suoritettava toisessa koulutusorganisaatiossa.

7 Lentokoulutusorganisaation on varmistettava, että hakijalla on ennen kurssille hyväksymistään riittävät tiedot matematiikasta ja fysiikasta, jotta hänen on helpompi ymmärtää kurssin tietopuolinen opetus sisältö.

8 Kurssiin on sisällyttävä:

(a) teoriakoulutus helikopteriansiolentäjän lupakirjaan vaadittavalle tietotasolle; ja

(b) näkö- ja mittarilentokoulutus.

9 Kun hakija on täyttänyt tyyppikelpuutuksen koulutus- ja koevaatimukset (katso JAR-FCL 2.261:n liite 1 ja AMC FCL 2.261) sekä suorittanut kohdassa 11 tarkoitetut teoriakokeet ja kohdassa 13 tarkoitetun lentokokeen tai -kokeet hyväksytysti, hänen katsotaan täyttävän ne tieto- ja taitovaatimukset, jotka on asetettu helikopteriansiolentäjän lupakirjan ja kokeessa käytetyn helikopterin tyyppikelpuutuksen myöntämiselle.

TEORIAKOULUTUS

10 Helikopteriansiolentäjän teoriakoulutusohjelmasta määrätään kohdassa AMC FCL 2.470(b). Tyypikelpuuksia koskevat vaatimukset esitetään kohdassa JAR-FCL 2.240. Hyväksytyyn helikopteriansiolentäjän teoriakurssiin on sisällyttävä vähintään 550 tuntia (1 oppitunti = 60 minuuttia) opetusta (tai 500 tuntia, jos hakijalla on yksityislentäjän lupakirja), johon voi kuulua luokkahuone-työskentelyä, interaktiivista videokoulutusta, dia-ääniesityksiä, opiskelua koulutuslaitteella, tietokoneavusteista opetusta ja muiden viranomaisen hyväksymien opetusvälineiden käyttöä tarkoituksenmukaisessa suhteessa.

TEORIAKOE

11 Hakijan on osoitettava JAR-FCL:n luvun J vaatimusten mukaisesti, että hänen teoritietonsa ovat helikopteriansiolentäjän lupakirjan haltijalta vaadittavalla tasolla.

LENTOKOULUTUS

12 Lentokoulutukseen on kuuluttava yhteensä vähintään 135 tuntia, johon lasketaan mukaan kaikki välitarkastuslennot ja josta enintään 5 tuntia koko kurssin aikana saa olla mittariaikaa maassa. Tähän 135 tunnin kokonaislentoaikaan on sisällyttävä vähintään:

(a) 100 tuntia koululentoja, joista enintään 5 tuntia saa olla mittariaikaa maassa;

(b) 35 tuntia päällikkönä;

(c) 10 tuntia matkalentoja opettajan kanssa;

(c) 10 tuntia matkalentoja päällikkönä, mukaan lukien vähintään 185 kilometrin (100 NM) pituinen VFR-matkalento, jonka aikana on suoritettava lasku pysähtymiseen asti kahdelle eri lentopaikalle, jotka eivät saa olla samoja kuin lähtölentopaikka;

(d) 5 tuntia helikoptereilla lennetyistä lentoajasta, mukaan lukien yksinlentona 5 laskukierrosta ja laskut, on suoritettava yöllä. Tähän määrään on sisällyttävä 3 tuntia koululentoja, joista vähintään 1 tunti matkalentoa, sekä 5 lentoonlähtöä yksin ja 5 laskua pysähtymiseen asti; ja

(e) 10 tuntia mittarikoululentoja, joista enintään 5 tuntia saa olla mittariaikaa maassa FNPT I:llä tai II:lla tai lentosimulaattorilla.

Katso lentokoulutusohjelma kohdasta AMC FCL 2.160 & 2.165(a)(2).

LENTOKOE

[13 Kun hakija on saanut kurssiin kuuluvan lentokoulutuksen, hänen on suoritettava helikopteriansiolentäjän lupakirjaan vaadittava lentokoe JAR-FCL 2.170:n liitteiden 1 ja 2 mukaisesti.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(3), liite 1**Ositettu kurssi helikopteriansiolentäjän lupakirjaa (CPL(H)) varten**

(Katso JAR-FCL 2.160, 2.165 ja 2.170)

(Katso JAR-FCL 2.170:n liitteet 1 ja 2)

[Katso AMC FCL 2.160 & 2.165(a)(3)]

[Katso AMC FCL 2.470(b)]

(Katso IEM FCL 2.170)

1 Ositetun helikopteriansiolentäjäkurssin päämääränä on kouluttaa helikoteriyksityislentäjän lupakirjan haltija sille pätevyystasolle, joka vaaditaan helikopteriansiolentäjän lupakirjan saamiseen, mutta ei mittarilentokelpuutukseen tai tarkempaan erikoistumiseen (esim. lentotyö).

2 Ennen ositetun helikopteriansiolentäjäkurssin aloittamista hakijalla on oltava:

(a) ICAO Annex 1:n mukaisesti myönnetty helikoteriyksityislentäjän lupakirja;

(b) 155 tunnin lentokokemus helikopterin ohjaajana, mukaan lukien 50 tuntia päällikkönä, josta 10 tuntia matkalennolla [(105 tuntia helikopterin ohjaajana, jos hakijalla on ansiolentäjän lupakirja (CPL(A)); 135 tuntia helikopterin ohjaajana, jos hakijalla on yksityislentäjän lupakirja (PPL(A))]; ja

(c) hakijan on täytettävä kohtien JAR-FCL 2.225 ja 2.240 vaatimukset, jos lentokokeessa käytetään monimoottorista helikopteria.

3 Ositetulle helikopteriansiolentäjäkurssille osallistuvan hakijan on suoritettava kaikki koulutusvaiheet hyväksytynt lentokoulutusorganisaation koulutuspäällikön valvonnassa samalla hyväksytyillä yhtäjaksoisilla kursseilla, jonka kyseinen koulutusorganisaatio järjestää. Tietopuolinen opetus voidaan antaa teoriakurssien järjestämiseen hyväksytyssä organisaatiossa siten kuin JAR-FCL 2.055:n liitteessä 1 määrätään vain teoriakoulutukseen erikoistumisesta, jolloin tämän organisaation koulutuspäällikkö vastaa kurssin sen osan valvonnasta.

4 Teoriakurssi on suoritettava 18 kuukaudessa. Lentokoulutus ja -koe on suoritettava hyväksytynt teoriakokeen voimassaoloaikana, josta määrätään kohdassa JAR-FCL 2.495.

5 Lentokoulutusorganisaation on varmistettava, että hakijalla on ennen kurssille hyväksymistään riittävät tiedot matematiikasta ja fysiikasta, jotta hänen on helpompi ymmärtää kurssin tietopuolinen opetussisältö.

6 Kurssiin on sisällyttävä:

(a) teoriakoulutus helikopteriansiolentäjän lupakirjaan vaadittavalle tietotasolle; ja

(b) näkö- ja mittarilentokoulutus.

7 Kun hakija on suorittanut kohdassa 9 tarkoitetun teoriakokeen ja kohdassa 12 tarkoitetun lentokokeen hyväksytysti, hänen katsotaan täyttävän ne tieto- ja taitovaatimukset, jotka on asetettu helikopteriansiolentäjän lupakirjan ja kokeessa käytetyn helikopterin tyyppikelpuutuksen myöntämiselle.

TEORIAKOULUTUS

8 Helikopteriansiolentäjän teoriakoulutusohjelmasta määrätään kohdassa AMC FCL 2.470(b). Tyypikelpuutuksia koskevat vaatimukset esitetään kohdassa JAR-FCL 2.240. Hyväksytyyn helikopteriansiolentäjän teoriakurssiin on sisällyttävä vähintään 500 tuntia (1 oppitunti = 60 minuuttia) opetusta, johon voi kuulua luokkahuonetyöskentelyä, interaktiivista videokoulutusta, diaääniesityksiä, opiskelua koulutuslaitteella, tietokoneavusteista opetusta ja muiden viranomaisen hyväksymien opetusvälineiden käyttöä tarkoituksenmukaisessa suhteessa. Viranomaisen niin sallissa voidaan kurssin osana käyttää myös hyväksytyjä etäopiskelukursseja (kirjekursseja).

TEORIAKOE

9 Hakijan on osoitettava JAR-FCL:n luvun J vaatimusten mukaisesti, että hänen teoritietonsa ovat helikopteriansiolentäjän lupakirjan haltijalta vaadittavalla tasolla.

LENTOKOULUTUS

10 Jos hakijalla ei ole mittarilentokelpuutusta, hänelle on annettava vähintään 30 tuntia lentokoulutusta. Siihen on kuuluttava 10 tuntia mittarikoululentoja, joista enintään 5 tuntia saa olla mittariaikaa maassa FNPT I:llä tai II:lla tai lentosimulaattorilla [katso AMC FCL 2.160 & 2.165(a)(3)].

11 (a) Jos hakijalla on voimassa oleva mittarilentokelpuutus, hänelle on annettava vähintään 20 tuntia lentokoulutusta näkölento-olosuhteissa yhdellä helikopterityypillä.

(b) Jos hakijalla ei ole yölentokelpuutusta, hänelle on annettava 5 tuntia yölentokoulutusta [katso JAR-FCL 2.125(c)].

Katso lentokoulutusohjelma kohdasta AMC FCL 2.160 & 2.165(a)(3).

LENTOKOE

[13 Kun hakija on saanut kurssiin kuuluvan lentokoulutuksen ja hankkinut vaaditun kokemuksen, hänen on suoritettava helikopteriansiolentäjän lupakirjaa varten vaadittava lentokoe JAR-FCL 2.170:n liitteiden 1 ja 2 mukaisesti.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.170, liite 1**Lentokoe helikopteriansiolentäjän lupakirjaa (CPL(H)) varten**

(Katso JAR-FCL 2.170)

(Katso JAR-FCL 2.170, liite 2)

(Katso IEM FCL 2.170)

1 Helikopteriansiolentäjän lupakirjaan vaadittavaa lentokoetta varten hakijan on oltava hyväksytysti suorittanut koko vaadittava koulutus, johon on sisältynyt koulutusta samalla helikopterityypillä, jota lentokokeessa käytetään. Yhdistetyn helikopteriliikennelentäjäkurssin suorittaneen hakijan on suoritettava koe monimoottorisella helikopterilla. Yhdistetyn tai ositetun helikopteriansiolentäjäkurssin suorittanut hakija voi suorittaa kokeen yksimoottorisella helikopterilla tai, jos hänellä on kohdassa JAR-FCL 2.255(a) määrätty 70 tunnin päällikkökokemus, monimoottorisella helikopterilla. Kokeessa käytettävän helikopterin on täytettävä JAR-FCL 2.055:n liitteessä 1 mainitut koulutuksessa käytettäviä helikoptereita koskevat vaatimukset.

2 Viranomainen päättää hallinnollisista järjestelyistä, joilla varmistetaan hakijan soveltuvuus kokeen suorittamiseen, kuten hakijan koulutustietojen esittämisestä tarkastuslentäjälle.

[3 Hakijan on suoritettava hyväksytysti lentokokeen osat 1 - 5. Jos hakijan suoritus hylätään useammassa kuin yhdessä osassa, hänen on suoritettava koko koe uudelleen. Jos hakijan suoritus hylätään osan yhdessäkin kohdassa, koko osa katsotaan hylätyksi. Vain yhdessä osassa hylätyn hakijan on suoritettava hylätty osa uudelleen. Jos jokin uusintakokeen kohta tai mikä tahansa aiemmin hyväksytysti suoritettu kohta hylätään, hakijan on suoritettava koko koe uudelleen. Kaikki lentokokeen osat on suoritettava kuuden kuukauden kuluessa.]

4 Lentokokeen hylkäyksen jälkeen voidaan vaatia lisäkoulutusta. Jos hakija ei läpäise kaikkia lentokokeen osia kahdella yrityksellä, vaaditaan lisäkoulutus siten kuin viranomainen määrää. Lentokokeen suorittamista voi yrittää miten monta kertaa tahansa.

KOKEEN SUORITTAMINEN

5 Viranomainen antaa tarkastuslentäjälle riittävät turvallisuusohjeet sen varmistamiseksi, että lentokoe suoritetaan turvallisesti.

6 Jos hakija keskeyttää lentokokeen sellaisesta syystä, jota tarkastuslentäjä ei pidä riittävänä, hakijan on suoritettava koko lentokoe uudelleen. Jos koe keskeytetään syystä, joka tarkastuslentäjän mielestä on riittävä, vain ne osat, joita ei ole suoritettu kokonaan, on suoritettava uudelleen toisella lennolla.

7 Tarkastuslentäjän niin salliessa hakija voi suorittaa minkä tahansa kokeeseen kuuluvan liikkeen tai menetelmän kerran uudelleen. Tarkastuslentäjä voi keskeyttää kokeen missä tahansa vaiheessa, jos hän katsoo, että hakijan osoittamat lentotaidot edellyttävät kokeen suorittamista kokonaan uudelleen.

8 Hakijan on ohjattava helikopteria sellaiselta paikalta, jolta ilma-aluksen päällikön tehtävät voi hoitaa, ja suoritettava koe siten kuin helikopterissa ei olisi muita miehistön jäseniä. Vastuu lennosta määräytyy kansallisten määräysten mukaisesti.

[9 Tarkastuslentäjä valitsee lentoalueen ja -reitit. Kaikki matalalento- ja leijuntatehtävät on suoritettava tarkoitukseen hyväksytyllä lentopaikalla tai muulla alueella. Lentokokeen osassa 3 lennettävät reitit voivat päättyä lähtölentopaikalle tai muulle lentopaikalle, ja yhden määrärajoista on oltava valvottu lentopaikka. Hakija vastaa lennon suunnittelusta ja hänen on varmistettava, että

kaikki lennon suorittamiseen tarvittavat varusteet ja asiakirjat ovat helikopterissa. Lentokoe voidaan suorittaa kahtena eri lentona.]

10 Hakijan on ilmaistava tarkastuslentäjälle suorittamansa tarkistukset ja tehtävät, mukaan lukien radiomajakoiden tunnistaminen. Tarkistukset on tehtävä kokeessa käytettävän helikopterin hyväksytyin tarkistuslistan mukaisesti. [Koetta edeltävän lennonvalmistelun aikana hakijan on valittava käytettävät tehoasetukset ja nopeudet. Hakijan on myös laskettava suoritusarvot lentoonlähtöä, lähestymistä ja laskua varten toimintakäsikirjan tai helikopterin lentokäsikirjan mukaisesti.]

11 Tarkastuslentäjä ei saa millään tavalla osallistua lennon suorittamiseen, paitsi jos se on tarpeen turvallisuussyistä tai muulle liikenteelle aiheutuvan kohtuuttoman viivytyksen välttämiseksi.

LENTOKOKEEN HYVÄKSYMISRAJAT

12 Hakijan on osoitettava, että hän:

- pystyy käyttämään helikopteria sen rajoitusten mukaisesti;
- pystyy suorittamaan kaikki lentoliikkeet pehmeästi ja tarkasti;
- toimii harkitusti ja noudattaa hyvää ilmailutapaa;
- osaa soveltaa ilmailutietämystään käytäntöön ja
- kykenee koko ajan säilyttämään helikopterin hallinnan niin, ettei menetelmän tai liikkeen onnistumista ole missään vaiheessa syytä vakavasti epäillä.

13 Seuraavat raja-arvot on tarkoitettu yleisiksi ohjeiksi. Tarkastuslentäjän on otettava huomioon turbulenssiset olosuhteet sekä käytettävän helikopterin käsittelyominaisuudet ja suorituskyky.

[Korkeus

normaali lento	± 100 jalkaa
hätätilannetta jäljiteltäessä	± 150 jalkaa

Radiosuunnistuslaitteiden ohjauksen seuraaminen ± 10°

Ohjaussuunta

normaali lento	± 10°
hätätilannetta jäljiteltäessä	± 15°

Nopeus

lento- ja lähestymisen (monimoottori)	± 5 solmua
kaikki muut lennon vaiheet	± 10 solmua

Maaliikkehinnän sivupoikkeama

lento- ja lähestymisen (monimoottori)	± 3 jalkaa
lasku	ei liikettä sivulle tai taaksepäin]

KOKEEN SISÄLTÖ

[14 Lentokokeessa on käytettävä JAR-FCL 2.170:n liitteessä 2 vaadittua lentokokeen sisältöä ja osia. Osassa 4 tarkoitettujen tehtävien suorittaminen voidaan suorittaa FNPT II:lla tai lentosimulaattorilla. Viranomaisen voi päättää lentokoe- ja hakemuslomakkeen muodosta (katso IEM FCL 2.170).]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.170, liite 2

Helikopteriansiolentäjän lupakirjaa (CPL(H)) varten vaadittavan lentokokeen sisältö

(Katso JAR-FCL 2.170)

(Katso IEM FCL 2.170)

[HUOM: Tarkistuslistan käyttöä ja hyvää ilmailutapaa, helikopterin ohjaamista ulkoisten näköhavaintojen perusteella, jäänestomenetelmiä jne. tarkkaillaan kaikissa kokeen osissa.

OSA 1	
TARKASTUKSET JA MENETELMÄT ENNEN LENTOA / LENNON JÄLKEEN	
a	Helikopterin yleistuntemus (esim. tekninen matkapäiväkirja, polttoainelaskelmat, massa ja massakeskiö, suoritusarvot), lennon suunnittelu, NOTAMit, säätiedot
b	Lentoa edeltävä tarkastus ja toimenpiteet, tarkastuskohteet ja tarkastuksen tarkoitus
c	Ohjaamotarkistukset, käynnistysmenetelmä
d	Yhteydenpito- ja suunnistuslaitteiden tarkistukset, taajuuksien valinta ja asetus
e	Toimenpiteet ennen lentoonlähtöä, radiopuhelinliikenne, yhteydenpito lennonjohtoon ja selvitysten noudattaminen
f	Pysäköinti, moottorien sammutus ja lennon jälkeiset toimenpiteet
OSA 2	
LEIJUNTA, HELIKOPTERIN KÄSITTELY JA TOIMINTA AHTAISSA PAIKOISSA	
a	Lentoonlähtö ja lasku (nosto leijuntaan ja lasku leijunnasta)
b	Rullaus, ilmarullaus
c	Leijunta paikallaan vasta-, sivu- ja myötätuuleen
d	Leijuntakäännökset, 360° vasemmalle ja oikealle (poljinkäännökset)
e	Liikkuminen leijunnassa eteenpäin, sivulle ja taaksepäin
f	Simuloitu moottorihäiriö leijunnasta
g	Pikapysäytykset vasta- ja myötätuuleen
h	Laskut kaltevalle pinnalle ja valmistelemattomille laskupaikoille, lentoonlähdöt tällaisilta paikoilta
i	Lentoonlähdöt (eri profiileilla)
j	Lentoonlähtö sivu- ja myötätuuleessa (jos mahdollista)
k	Lentoonlähtö suurimmalla sallitulla lentoonlähtömassalla (todellisella tai simuloitulla)

l	Lähestymiset (eri profiileilla)
m	Lentoonlähtö ja lasku rajoitetulla moottoriteholla
n	Autorotaatiot (tarkastuslentäjä valitsee kaksi seuraavista: perusautorotaatio, paras liitomatka, minimiautorotaationopeus, 360 asteen käännökset)
o	Autorotaatiolasku
p	Pakkolaskuharjoitus, loivenuksen jälkeen tehoa käyttäen
q	Tehon tarkastus, lentoonlähtöprofiilit, lähestymis- ja lentoonlähtömenetelmät
OSA 3 SUUNNISTUS JA MATKALENTOMENETELMÄT	
a	Suunnistus ja sijainnin määrittäminen eri korkeuksilla, kartanluku
b	Korkeuden, nopeuden ja ohjaussuunnan hallinta, ilmatilan tarkkailu, korkeusmittarin asetus
c	Lennon edistymisen seuranta, operatiivinen lentosuunnitelma, polttoaineenkulutuksen seuranta, toiminta-aika, arvioitu saapumisaika, reitiltä poikkeaman arviointi ja paluu oikealle reitille, mittarien valvonta
d	Säätilan tarkkailu, lennon suunnittelu varalentopaikalle
e	Radiosuunnistuslaitteiden (NDB ja/tai VOR) ohjauksen seuraaminen, paikanmäärittäminen niiden avulla, asemien tunnistus
f	Yhteydenpito lennonjohtoon, määräysten noudattaminen jne.
OSA 4 LENTOLIIKKEET JA MENETELMÄT YKSINOMAAN MITTARIEN AVULLA	
a	Vaakalento; ohjaussuunnan, korkeuden ja nopeuden hallinta
b	Perusmittarikaarrot, oikaisu määrättyyn suuntaan, 180° - 360° vasemmalle ja oikealle
c	Nousu- ja liukukaarrot, mukaan lukien mittarikaarrot, oikaisu määrättyyn suuntaan
d	Oikaisu epätavallisista asennoista
e	Kaarrot 30 asteen kallistuksella, enintään 90° vasemmalle ja oikealle
OSA 5 TOIMINTA POIKKEUS- JA PAKKOTILANTEISSA (TARVITTAESSA SIMULOITUNA)	
Huom. 1: Jos lentokoe suoritetaan monimoottorisella helikopterilla, siihen on kuuluttava simuloitu moottorihäiriö sekä lähestyminen ja lasku yhdellä moottorilla.	
Huom. 2: Tarkastuslentäjä valitsee 4 seuraavista kohdista:	

a	Moottorihäiriöt, mukaan lukien kuvernöörivika, kaasuttimen / moottorin jäätyminen, voitelujärjestelmän häiriö
b	Polttoainejärjestelmän häiriö
c	Sähköjärjestelmän häiriö
d	Hydraulijärjestelmän häiriö (jos helikopterissa on ko. järjestelmä), mukaan lukien lähestymisen ja lasku hydraulijärjestelmä toimimattomana
e	Pää- ja/tai pyrstömoottorijärjestelmän häiriö (lentosimulaattorilla tai vain suullinen selvitys)
f	Palonsammutustoimenpiteet, mukaan lukien savun torjunta ja poisto
g	<p>Muut poikkeus- ja pakkotilannemenetelmät, jotka määrätään helikopterin lentokäsikirjassa ja JAR-FCL 2.240:n liitteen 3 osissa 7 ja 8. Monimoottorisilla helikoptereilla niihin on kuultava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Simuloitu moottorihäiriö lentoonlähdessä: <ul style="list-style-type: none"> - lentoonlähden keskeytys lentoonlähden ratkaisupisteessä (TDP) tai sitä ennen tai turvallinen pakkolasku määritellystä pisteestä lentoonlähden jälkeen (DPATO) tai aikaisemmin - pian TDP:n tai DPATOn saavuttamisen jälkeen. - Lasku, jossa simuloitu moottorihäiriö: <ul style="list-style-type: none"> - lasku tai ylösveto moottorin vikaannuttua ennen kuin on saavutettu laskun ratkaisupiste (LDP) tai määritelty piste ennen laskua (DPBL) - LDP:n saavuttamisen jälkeen, tai turvallinen pakkolasku DPBL:n saavuttamisen jälkeen.

[Muutos 1, 01.12.00]

LUKU E - MITTARILENTOKELPUUTUS - IR(H)

JAR-FCL 2.175 Milloin mittarilentokelpuutus vaaditaan

[(a)] Ohjaajan lupakirjan haltija ei saa toimia missään tehtävässä helikopterin ohjaajana IFR-lennoilla muutoin kuin lentokokeessa tai koululennolla, ellei hänellä ole JAR-FCL:n mukaisesti myönnettyä mittarilentokelpuutusta kyseessä olevaa ilmalusryhmää varten.

[(b)] Niissä JAA:n jäsenvaltioissa, joiden kansallinen lainsäädäntö edellyttää mittarilentosääntöjen (IFR) mukaista lentämistä tietyissä olosuhteissa (esim. yöllä), ohjaajan lupakirjan haltija saa lentää mittarilentosääntöjen mukaisesti edellyttäen, että hänellä on sellainen kelpoisuus, joka kyseisessä tapauksessa tarvitaan lentämiseen siinä ilmatilassa ja niissä lento-olosuhteissa, joissa lento suoritetaan. Jos ohjaajalla on sellainen kansallinen kelpuutus, joka sallii mittarilentosääntöjen mukaisen lentämisen muutoin kuin näkösaolosuhteissa (VMC) ilman voimassa olevaa mittarilentokelpuutusta, hän saa käyttää sitä vain lupakirjan myöntäjävaltion ilmatilassa.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.180 Oikeudet ja ehdot

[(a) *Oikeudet.* Mikäli noudatetaan niitä kelpuutuksen rajoituksia, jotka johtuvat perämiehenä toimivan toisen ohjaajan käytöstä JAR-FCL 2.210:n liitteissä 1 ja 2 vaaditun lentokokeen aikana (lupakirja rajoitettu toimintaan usean ohjaajan miehistössä)] ja muut JAR-vaatimukset täytyvät, helikopterien mittarilentokelpuutuksen haltija on oikeutettu toimimaan helikopterin ohjaajana IFR-lennoilla käyttäen 200 jalan (60 metrin) minimiratkaisukorkeutta. Viranomainen voi antaa oikeuden käyttää alle 200 jalan (60 metrin) ratkaisukorkeuksia, kun ohjaaja on suorittanut JAR-OPS:ssa, AMC FCL 2.261(a):n kohdassa 6 sekä JAR-FCL 2.240:n ja 2.295:n liitteen 2 osassa 5 vaaditun lisäkoulutuksen ja -kokeet.

(b) *Ehdot.* Hakija, joka täyttää kohdissa JAR-FCL 2.185 - 2.210 määrätyt ehdot, täyt-

tää helikopterien mittarilentokelpuutuksen myöntämiseksi asetetut vaatimukset.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.185 Voimassaoloaika, voimassaolon jatkaminen ja kelpuutuksen uusiminen

(a) Mittarilentokelpuutus on voimassa yhden vuoden. Mittarilentokelpuutuksen voimassaolon jatkamiseksi haltijan on [täytettävä JAR-FCL 2.245(b)(1):n mittarilentokelpuutusta koskevat vaatimukset.] Siihen voidaan käyttää lentosimulaattoria tai FNPT II:ta siten kuin JAR-FCL 2.210:n liitteen 1 kohdassa 14 määrätään.

(b) Jos mittarilentokelpuutus koskee yhden ohjaajan helikoptereita, voimassaolon jatkamiseksi vaadittavat lennot voidaan suorittaa joko usean ohjaajan tai yhden ohjaajan helikopterilla. Jos mittarilentokelpuutus on rajoitettu vain toimintaan usean ohjaajan miehistössä, voimassaolon jatkamiseksi vaadittavat lennot on suoritettava usean ohjaajan miehistön jäsenenä.

[(c) Jos hakija ei ole suorittanut kaikkia tarkastuslennon osia hyväksytysti ennen mittarilentokelpuutuksen voimassaolon päättymistä, hän ei saa käyttää kelpuutuksen mukaisia oikeuksia ennen kuin uusi tarkastuslento on hyväksytysti suoritettu.]

[(d)] Kelpuutuksen uusimiseksi haltijan on täytettävä edellä mainitut vaatimukset ja viranomaisen mahdollisesti määräämät lisävaatimukset. Jos mittarilentokelpuutuksen mukaisia oikeuksia ei ole käytetty yli 7 vuoteen kelpuutuksen myöntämis- tai voimassaolon jatkamispäivästä lukien, haltijan on suoritettava uudelleen mittarilentokelpuutuksen teoriakoe.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.190 Kokemus

Mittarilentokelpuutuksen hakijalla on oltava helikopteriyksityislentäjän lupakirja ja yölentokelpuutus tai helikopteriansiolentäjän lupakirja, sekä vähintään 50 tunnin matka-

lentokokemus helikopterin tai lentokoneen päällikkönä, josta vähintään 10 tuntia helikopterilla.

JAR-FCL 2.195 Teoriatiedot

(a) *Kurssi.* Mittarilentokelpuutuksen hakijan on oltava saanut teoriakoulutuksensa hyväksytyllä kurssilla hyväksytyssä lentokoulutusorganisaatiossa tai sellaisessa organisaatiossa, joka on hyväksytty teoriakurssien järjestämiseen siten kuin JAR-FCL 2.055:n liitteessä 1 määrätään tietuopuolisesta opetuksesta. Teoriakurssi olisi yhdistettävä lentokoulutuskurssiin aina kun se on käytännössä mahdollista.

(b) Hakijan on osoitettava, että hänen teoriatietonsa ovat sillä tasolla, jota helikopterien mittarilentokelpuutuksen haltijan oikeudet edellyttävät, ja täytettävä JAR-FCL:n luvun J vaatimukset.

JAR-FCL 2.200 Englannin kielen käyttö (Katso JAR-FCL 2.200, liite 1)

Mittarilentokelpuutuksen hakijan on oltava osoittanut, että hän osaa käyttää englannin kieltä siten kuin JAR-FCL 2.200:n liitteessä 1 määrätään.

JAR-FCL 2.205 Lentokoulutus (Katso JAR-FCL 2.205, liite 1)

Mittarilentokelpuutuksen hakijan on oltava osallistunut yhdistetylle lentokoulutuskurssille, johon on kuulunut koulutus helikopterien mittarilentokelpuutusta varten (katso JAR-FCL 2.165), tai hänen on oltava suorittanut hyväksytty ositettu lentokoulutuskurssi siten kuin JAR-FCL 2.205:n liitteessä 1 vaaditaan. Jos hakijalla on mittarilentokelpuus lentokoneita varten, JAR-FCL 2.205:n liitteessä 1 vaadittu lentokoulutuksen kokonaismäärä voidaan vähentää 10 tuntiin.

JAR-FCL 2.210 Taidot (Katso JAR-FCL 2.210, liitteet 1 ja 2)

Yleistä. Mittarilentokelpuutuksen hakijan on oltava osoittanut pystyvänsä suorittamaan JAR-FCL 2.210:n liitteissä 1 ja 2 vaaditut me-

netelmät ja lentoliikkeet sellaisella pätevyydellä, jota helikopterien mittarilentokelpuutuksen haltijan oikeudet edellyttävät. Jos hakija haluaa lentokokeessa käytettävän helikopterin tyyppikelpuutuksen, hänen on täytettävä myös JAR-FCL 2.262:n vaatimukset.

JAR-FCL 2.200, liite 1**Mittarilentokelpuus (IR(H)) - Englannin kielen käyttö**

(Katso JAR-FCL 2.200)

(Katso JAR-FCL 2.005, liite 1)

(Katso JAR-FCL 2.015, liite 1)

ENGLANNIN KIELEN KÄYTTÖ

1 Mittarilentokelpuutuksen hakijan on kyettävä käyttämään englannin kieltä seuraaviin tarkoituksiin:

(a) lennon aikana:

radioliikenne kaikissa lennon vaiheissa, mukaan lukien pakkotilanteet.

(b) maassa:

kaikkien lennon suorittamiseen tarvittavien tietojen hankkiminen, esim.

- * pystyttävä lukemaan ja osoitettava ymmärtävänsä englanninkielisiä teknisiä käsikirjoja, kuten toimintakäsikirja, lentokäsikirja jne.
- * lennon suunnittelu, säätietojen hankkiminen, NOTAMit, ATC-lentosuunnitelma jne.
- * englanninkielisten reitti-, lähtöreitti- ja lähestymiskarttojen sekä niihin liittyvien asiakirjojen käyttö.

(c) viestintä:

pystyttävä viestimään muiden miehistön jäsenten kanssa englanniksi kaikissa lennon vaiheissa, mukaan lukien lennon valmistelu.

2 Tämä on osoitettava joko:

(a) suorittamalla englanninkielinen mittarilento- tai liikennelentäjäkurssi, tai

(b) osallistumalla kurssille, jolla hakija saa edellä 1(a), (b) ja (c) kohdissa lueteltujen vaatimusten täyttämiseen tarvittavan koulutuksen, ja suorittamalla sen jälkeen viranomaisen pitämä erillinen koe.

JAR-FCL 2.205, liite 1
Mittarilentokelpuutus (IR(H)) - Ositettu kurssi

(Katso JAR-FCL 2.205)

1 Ositetun mittarilentokurssin päämääränä on kouluttaa ohjaaja sille pätevyystasolle, joka vaaditaan helikopterin käyttöön mittarilentosääntöjen (IFR) mukaisesti ja mittarisääolosuhteissa (IMC) ICAO PANS OPS Document 8168:n mukaisesti.

2 Ennen ositetulle mittarilentokurssille osallistumista hakijalla on oltava ICAO Annex 1:n mukaisesti myönnetty helikopteriyksityislentäjän tai helikopteriansiolentäjän lupakirja, johon kuuluu oikeus lentää yöllä.

3 Ositetulle mittarilentokurssille osallistuvan hakijan on suoritettava kaikki koulutusvaiheet hyväksytyyn lentokoulutusorganisaation koulutuspäällikön valvonnassa samalla hyväksytyllä yhtäjaksoisella kurssilla, jonka kyseinen koulutusorganisaatio järjestää. Tietopuolinen opetus voidaan antaa teoriakurssien järjestämiseen erikoistuneessa organisaatiossa siten kuin JAR-FCL 2.055:n liitteessä 1 määrätään vain teoriakoulutukseen erikoistumisesta, jolloin tämän organisaation koulutuspäällikkö vastaa kurssin sen osan valvonnasta.

4 Teoriakurssi on suoritettava 18 kuukaudessa. Lentokoulutus ja lentokoe on suoritettava hyväksytyyn teoriakokeen voimassaoloaikana, josta määrätään kohdassa JAR-FCL 2.495.

5 Kurssiin on sisällyttävä:

(a) teoriakoulutus mittarilentokelpuutukseen vaadittavalle tietotasolle; ja

(b) mittarilentokoulutus.

6 Kun hakija on suorittanut kohdassa 8 tarkoitetun teoriakokeen tai -kokeet ja kohdassa 14 tarkoitetun lentokokeen hyväksytysti, hänen katsotaan täyttävän ne tieto- ja taitovaatimukset, jotka on asetettu mittarilentokelpuutuksen myöntämiselle.

TEORIAKOULUTUS

7 Mittarilentokelpuutuksen teoriakoulutusohjelmasta määrätään kohdassa AMC FCL 2.470(c). Hyväksytyyn ositettuun mittarilentokurssiin on sisällyttävä vähintään 200 tuntia (1 oppitunti = 60 minuuttia) opetusta, johon voi kuulua luokkahuonetyöskentelyä, interaktiivista videokoulutusta, dia-ääniesityksiä, opiskelua koulutuslaitteella, tietokoneavusteista opetusta ja muiden viranomaisen hyväksymien opetusvälineiden käyttöä tarkoituksenmukaisessa suhteessa. Jos viranomainen sen sallii, voidaan kurssin osana käyttää myös hyväksytyjä etäopiskelukursseja (kirjekursseja).

TEORIAKOE

8 Hakijan on osoitettava JAR-FCL:n luvun J vaatimusten mukaisesti, että hänen teoritietonsa ovat mittarilentokelpuutuksen haltijalta vaadittavalla tasolla.

LENTOKOULUTUS

9 Yksimoottoristen helikopterien mittarilentokurssiin on kuuluttava vähintään 50 tuntia mittarilentokoulutusta, josta enintään 15 tuntia saa olla mittariaikaa maassa FNPT I:llä, tai enintään 25 tuntia lentosimulaattorilla tai FNPT II:lla, jos viranomainen sen sallii.

10 Monimoottoristen helikopterien mittarilentokurssiin on kuuluttava vähintään 55 tuntia mittarilentokoulutusta, josta enintään 20 tuntia saa olla mittariaikaa maassa FNPT I:llä, tai enintään 30 tuntia lentosimulaattorilla tai FNPT II:lla, jos viranomainen sen sallii. Jäljelle jäävään osuuteen on kuuluttava vähintään 15 tuntia mittarikoululentoja monimoottorisilla helikoptereilla.

[11] Jos hakijalla on ICAOn vaatimusten mukaisesti myönnetty helikopteriansiolentäjän lupakirja, edellä kohdassa 9 tai 10 vaaditun koulutuksen kokonaismäärää voidaan vähentää 5 tunnilla.

[12] Koululentoihin, jotka on suoritettava ennen mittarilentokelpuutusta varten vaadittavaa lento-koetta, on sisällyttävä:

(a) IFR-lentojen valmistelutoimenpiteet, mukaan lukien lentokäsikirjan ja tarvittavien ilmailiikennepalvelun asiakirjojen käyttö IFR-lentosuunnitelman laadinnassa;

(b) mittarilentotoiminnassa normaaliolosuhteissa sekä häiriö- ja pakkotilanteissa käytettävät menetelmät ja lentoliikkeet, joihin on kuuluttava vähintään:

- siirtyminen näkölennosta mittarilentoon lentoonlähdessä
- mittarilähtö- ja saapumismenetelmät
- matkalennon IFR-menetelmät
- odotusmenetelmät
- mittarilähestymiset minimikorkeuteen
- keskeytetyn lähestymisen menetelmät
- laskut mittarilähestymisistä, mukaan lukien kiertolähestymiset;

(c) normaalit lentoliikkeet ja käytettävän helikopterin erityiset lento-ominaisuudet;

(d) tarvittaessa edellä luetellut harjoitukset monimoottorisella helikopterilla, mukaan lukien helikopterin ohjaaminen yksinomaan mittarien avulla jäljitellyssä moottorihäiriötilanteessa sekä moottorin pysäytys ja uudelleenkäynnistys (jälkimmäinen harjoitus on suoritettava turvallisessa korkeudessa, ellei sitä tehdä lentosimulaattorilla tai FNPT II:lla).

LENTOKOKEET

[13] Kun hakija on saanut kurssiin kuuluvan lentokoulutuksen ja hankkinut JAR-FCL 2.190:ssä vaaditun kokemuksen, hänen on suoritettava mittarilentokelpuutusta varten vaadittava lentokoe JAR-FCL 2.210:n liitteiden 1 ja 2 mukaisesti sillä helikopterityypillä, jota kurssilla käytettiin.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.210, liite 1**Mittarilentokelpuutus (IR(H)) - Lentokoe ja tarkastuslento**

(Katso JAR-FCL 2.185 ja 2.210)

(Katso IEM FCL 2.210)

1 Hakijan on oltava saanut koulutusta samalla helikopterityypillä, jota mittarilentokelpuutusta varten suoritettavassa lentokokeessa käytetään. Kokeessa käytettävän helikopterin on täytettävä JAR-FCL 2.055:n liitteessä 1 mainitut koulutuksessa käytettäviä helikoptereita koskevat vaatimukset.

2 Hakijan koulutuksen hyväksynyt viranomainen päättää hallinnollisista järjestelyistä, joilla varmistetaan hakijan soveltuvuus lentokokeen suorittamiseen, kuten hakijan koulutustietojen esittämisestä tarkastuslentäjälle.

3 Hakijan on suoritettava hyväksytysti kaikki lentokokeen osat. Jos hakijan suoritus hylätään useammassa kuin yhdessä osassa, hänen on suoritettava koko koe uudelleen. Vain yhdessä osassa hylätyn hakijan on suoritettava hylätty osa uudelleen. Jos uusintakokeen jokin osa hylätään, hakijan on suoritettava koko koe uudelleen, vaikka hän olisi suorittanut kyseisen osan hyväksytysti aiemalla kerralla. Kaikki lentokokeen osat on suoritettava kuuden kuukauden kuluessa.

4 Lentokokeen hylkäyksen jälkeen voidaan vaatia lisäkoulutusta. Jos hakija ei läpäise kaikkia lentokokeen osia kahdella yrityksellä, vaaditaan lisäkoulutus siten kuin viranomainen määrää. Lentokokeen suorittamista voi yrittää miten monta kertaa tahansa.

KOKEEN SUORITTAMINEN

5 Kokeessa on tarkoitus jäljitellä normaalia lentoa. Tarkastuslentäjä valitsee lennettävän reitin. Kokeen oleellinen osa on selvittää hakijan kyky suunnitella ja suorittaa lento käyttäen tavanomaista lennonvalmisteluaineistoa. Hakijan on huolehdittava lennon suunnittelusta ja varmistettava, että kaikki lennon suorittamiseen tarvittavat varusteet ja asiakirjat ovat helikopterissa. Lennon on kestettävä vähintään yksi tunti.

6 Viranomainen antaa tarkastuslentäjälle turvallisuusohjeet, joita kokeessa on noudatettava.

7 Jos hakija keskeyttää lentokokeen sellaisesta syystä, jota tarkastuslentäjä ei pidä riittävänä, hakijan on suoritettava koko lentokoe uudelleen. Jos koe keskeytetään tarkastuslentäjän mielestä riittävästä syystä, vain ne osat, joita ei ole suoritettu kokonaan, on suoritettava uudelleen toisella lennolla.

8 Tarkastuslentäjän niin salliessa hakija voi suorittaa minkä tahansa kokeeseen kuuluvan liikkeen tai menetelmän kerran uudelleen. Tarkastuslentäjä voi keskeyttää kokeen missä tahansa vaiheessa, jos hän katsoo, että hakijan osoittamat lentotaidot edellyttävät kokeen suorittamista kokonaan uudelleen.

[9 Hakijan on ohjattava helikopteria sellaiselta paikalta, jolta ilma-aluksen päällikön tehtävät voi hoitaa, ja suoritettava koe tai tarkastuslento siten kuin helikopterissa ei olisi muita miehistön jäseniä. Tarkastuslentäjä ei saa millään tavalla osallistua lennon suorittamiseen, paitsi jos se on tarpeen turvallisuussyistä tai muulle liikenteelle aiheutuvan kohtuuttoman viivytyksen välttämiseksi. Jos tarkastuslentäjä tai muu ohjaaja toimii perämiehenä lentokokeen tai tarkastuslennon aikana, mittarilentokelpuutuksen oikeudet rajoitetaan koskemaan vain toimintaa usean ohjaajan miehistön jäsenenä. Rajoitus voidaan poistaa, kun hakija on suorittanut toisen lentokokeen mittarilentokelpuutusta varten yhden ohjaajan helikopterilla toimien siten kuin helikopterissa ei olisi muita miehistön jäseniä. Vastuu lennosta määräytyy kansallisten määräysten mukaisesti.]

10 Hakijan on määritettävä ja tarkastuslentäjän hyväksyttävä ratkaisukorkeudet, minimilaskeutumiskorkeudet ja lähestymisen keskeytyspiste.

11 Hakijan on ilmaistava tarkastuslentäjälle suorittamansa tarkistukset ja tehtävät, mukaan lukien radiomajakoiden tunnistaminen. Tarkistukset on tehtävä kokeessa käytettävän helikopterin hyväksytyt tarkistuslistan mukaisesti. [Koetta edeltävän lennonvalmistelun aikana hakijan on valittava käytettävät tehoasetukset ja nopeudet. Hakijan on myös laskettava suoritusarvot lento- ja lähestymistä ja laskua varten toimintakäsikirjan tai helikopterin lentokäsikirjan mukaisesti. Hakijan on määritettävä ratkaisukorkeudet, minimilaskeutumiskorkeudet ja lähestymisen keskeytyspiste. Lupakirjan haltijan, joka suorittaa tarkastuslentoa mittarilentokelpuutuksen uusimiseksi tai voimassaolon jatkamiseksi JAR-FCL 2.185(a):n mukaisesti, on osoitettava tarkastuslentäjälle hallitsevansa edellä mainitut toimenpiteet.]

LENTOKOKEEN HYVÄKSYMISRAJAT

12 Hakijan on osoitettava, että hän:

- pystyy käyttämään helikopteria sen rajoitusten mukaisesti;
- pystyy suorittamaan kaikki lentoliikkeet pehmeästi ja tarkasti;
- toimii harkitusti ja noudattaa hyvää ilmailutapaa;
- osaa soveltaa ilmailutietämystään käytäntöön ja
- kykenee koko ajan säilyttämään helikopterin hallinnan niin, ettei menetelmän tai liikkeen onnistumista ole missään vaiheessa syytä vakavasti epäillä.

13 Seuraavat raja-arvot on tarkoitettu yleisiksi ohjeiksi. Tarkastuslentäjän on otettava huomioon turbulentit olosuhteet sekä käytettävän helikopterin käsittelyominaisuudet ja suorituskyky.

Korkeus

yleensä	± 100 jalkaa
ylösvedon aloitus ratkaisukorkeudesta	+50 jalkaa/-0 jalkaa
minimilaskeutumiskorkeuden/MAP:n noudattaminen	+50 jalkaa/-0 jalkaa

Lentoradan noudattaminen

radiosuunnistuslaitteiden ohjauksen seuraaminen tarkkuuslähestymisessä	± 5° puolet suuntasäteen ja liukupolun maksimipoikkeamasta
--	---

Ohjaussuunta

kaikkien moottorien toimiessa	± 5°
moottorihäiriötä jäljiteltäessä	± 10°

Nopeus

kaikkien moottorien toimiessa	± 5 solmua
moottorihäiriötä jäljiteltäessä	+10 solmua/-5 solmua

KOKEEN SISÄLTÖ

14 Lentokokeessa on käytettävä JAR-FCL 2.210:n liitteessä 2 vaadittua lentokokeen sisältöä ja osia. Viranomaisen voi päättää lentokoe- ja hakemuslomakkeen muodosta (katso IEM FCL 2.210).

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.210, liite 2

Mittarilentokelpuutusta (IR(H)) varten vaadittavan lentokokeen/tarkastuslennon sisältö

(Katso JAR-FCL 2.185 ja 2.210)

(Katso IEM FCL 2.210)

OSA 1 TOIMENPITEET LENNOLLE LÄHDETTÄESSÄ	
a	Lentokäsikirjan (tai vastaavan) käyttö, erityisesti suoritusarvolaskelmat; massan ja massakeskiön määrittäminen
b	Ilmaliikennepalvelun asiakirjojen ja säätietojen käyttö
c	Operatiivisen ja ATC-lentosuunnitelman laatiminen IFR-lentoa varten
d	Helikopterin tarkastus ennen lentoa
e	Sääminimit
f	Rullaus / ilmarullaus lennonjohdon tai opettajan ohjeiden mukaan
g	Tarkistukset ja menetelmät ennen lentoonlähtöä
h	Siirtyminen mittarilentoon
i	Mittarilähtömenetelmät
OSA 2 HELIKOPTERIN KÄSITTELY	
a	Helikopterin ohjaaminen yksinomaan mittarien avulla, mukaan lukien:
b	Nousu- ja liukukaarrot [mittarikaartona]
c	Oikaisu epätavallisista asennoista, mukaan lukien kaarrot säilyttäen 30 asteen kallistuksen ja jyrkät liukukaarrot

OSA 3 MATKALENNON IFR-MENETELMÄT	
a	Radiosuunnistuslaitteiden ohjauksen seuraaminen ja hakeutuminen määrätyille linjalle, esim. NDB, VOR, RNAV
b	Radiosuunnistuslaitteiden käyttö
c	Ohjaussuunnan, korkeuden ja ilmanopeuden hallinta vaakalennossa, tehonsäätö
d	Korkeusmittarin asetus
e	Aika-arviot ja niiden korjaaminen
f	Lennon edistymisen seuranta, operatiivinen lentosuunnitelma, polttoainekulutuksen seuranta, järjestelmien valvonta
g	Jäänestomenetelmät, tarvittaessa simuloituna
h	Yhteydenpito lennonjohtoon, selvitysten noudattaminen, radiopuhelinliikenne
OSA 4 TARKKUUSLÄHESTYMINEN	
a	Suunnistuslaitteiden asetukset ja tarkistukset, asemien tunnistus
b	Saapumismenetelmät, korkeusmittarin asetus
c	Lähestymisen ja laskun valmistelu, mukaan lukien laskeutumiseen, lähestymiseen ja laskuun liittyvät tarkistukset
d*	Odotusmenetelmä
e	Julkaistun lähestymismenetelmän noudattaminen
f	Kellon käyttö lähestymisessä
g	Korkeuden, nopeuden ja ohjaussuunnan hallinta, (vakaa lähestyminen)
h*	Ylösveto
i*	Keskeytetyn lähestymisen menetelmä / lasku
j	Yhteydenpito lennonjohtoon - selvitysten noudattaminen, radiopuhelinliikenne
* suoritettava osassa 4 tai osassa 5	

OSA 5 EI-TARKKUUSLÄHESTYMINEN	
a	Suunnistuslaitteiden asetukset ja tarkistukset, asemien tunnistus
b	Saapumismenetelmät, korkeusmittarin asetus
c	Lähestymisen ja laskun valmistelu, mukaan lukien laskeutumiseen, lähestymiseen ja laskuun liittyvät tarkistukset
d*	Odotusmenetelmä
e	Julkaistun lähestymismenetelmän noudattaminen
f	Kellon käyttö lähestymisessä
g	Korkeuden, nopeuden ja ohjaussuunnan hallinta, (vakaa lähestyminen)
h*	Ylösveto
i*	Keskeytetyn lähestymisen menetelmä / lasku
j	Yhteydenpito lennonjohtoon - selvitysten noudattaminen, radiopuhelinliikenne
* suoritetaan osassa 4 tai osassa 5	
OSA 6 TOIMINTA POIKKEUS- JA PAKKOTILANTEISSA	
<i>Tämä osa voidaan suorittaa osien 1 - 5 yhteydessä. Kokeessa on kiinnitettävä huomiota helikopterin hallintaan, vikaantuneen moottorin tunnistamiseen, välittömiin toimenpiteisiin (simuloituina), jatkokotoimiin ja tarkistuksiin sekä lentämisen tarkkuuteen seuraavissa tilanteissa:</i>	
a	Moottorihäiriö lentoonlähdön jälkeen ja lähestymisen aikana* (turvallisessa korkeudessa, ellei suoriteta lentosimulaattorilla tai FNPT II:lla) * vain monimoottorisella helikopterilla
b	Vakautusjärjestelmän (SAS) / hydraulijärjestelmän vikaantuminen (jos on ko. järjestelmät)
c	Lentäminen vajailla mittareilla
d	Autorotaatio ja keskeytys määrättyyn korkeuteen
e	Tarkkuuslähestyminen käsin ohjaten ilman lennonohjausnäyttöä* (flight director) Tarkkuuslähestyminen käsin ohjaten lennonohjausnäytön avulla* * vain toinen menettely tarkastetaan

LUKU F - TYYPIKELPUUTUKSET (Helikopterit)

JAR-FCL 2.215 Tyhjä

JAR-FCL 2.220 **Tyypikelpuutukset**
(Katso JAR-FCL 2.220,
liite 1)

[(a) *Kriteerit.* Kun päätetään tyypikelpuutusten vaatimisesta helikoptereille, on otettava huomioon:

- (1) tyypihyväksymistodistus;
- (2) käsittelyominaisuudet;
- (3) hyväksytyt ohjaamomiestön vähimmäismäärät;

- (4) helikopterin tekninen taso.]

(b) *Jaottelu.* Helikopterien tyypikelpuutukset on myönnettävä jokaista tyyppiä varten erikseen.

[(c) *Luettelo.* Helikopterien tyypikelpuutukset myönnetään tyypiluettelon mukaan. Kun ohjaaja siirtyy toiseen helikopteriversioon, joka sisältyy samaan tyypikelpuutukseen, vaaditaan eroavuus- tai perehdyttämiskoulutusta. (Katso JAR-FCL 2.220, liite 1).]

[(d) Viranomainen päättää autogirotyypikelpuutusten myöntämisestä, voimassaolon jatkamisesta ja uusimisesta harkintansa mukaan.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.225 **Milloin tyypikelpuutus vaaditaan**

Ohjaajan lupakirjan haltija ei saa toimia missään tehtävässä helikopterin ohjaajana muutoin kuin lentokokeessa tai koululennolla, ellei hänellä ole voimassa olevaa asianmukaista tyypikelpuutusta. Jos tyypikelpuutus on rajoitettu vain perämiehen tehtäviin tai siihen liittyy muita JAA:ssa sovittuja ehtoja, nämä rajoitukset on merkittävä kelpuutukseen.

JAR-FCL 2.230 Erityisluvat

Muussa kuin ansiotarkoituksessa suoritettavia erityislentoja, kuten ilma-alusten koe-lentoja, varten viranomainen voi myöntää lupakirjan haltijalle kirjallisen erityisluvan JAR-FCL 2.225:n mukaisen tyypikelpuutuksen sijasta. Tällaisen luvan voimassaolo on rajoitettava tietyn tehtävän suorittamiseen.

JAR-FCL 2.235 **Tyypikelpuutukset - Oikeudet, lukumäärä ja helikopteriversiot**
(Katso JAR-FCL 2.220,
liite 1)

(a) *Oikeudet.* Edellyttäen, että [edellä olevan kohdan JAR-FCL 2.220(c)] vaatimukset täyttyvät, tyypikelpuutuksen haltija on oikeutettu toimimaan ohjaajana sen tyyppin ilma-aluksessa, joka kelpuutuksessa mainitaan.

(b) *Tyypikelpuutusten enimmäismäärä.* JAR-FCL ei rajoita niiden kelpuutusten määrää, jotka lupakirjan haltijalla voi samanaikaisesti olla. JAR-OPS:n vaatimukset voivat kuitenkin rajoittaa niiden kelpuutusten määrää, joiden mukaisia oikeuksia voidaan käyttää samanaikaisesti.

[(c) *Versiot.* Jos ohjaaja ei ole lentänyt kyseisellä helikopteriversiolla kahden vuoden kuluessa eroavuuskoulutuksesta, vaaditaan kertauskoulutusta tai tarkastuslento tällä versiolla.

(1) Eroavuuskoulutuksessa vaaditaan lisätietojen hankkimista ja koulutusta asianmukaisella koulutuslaitteella tai helikopterilla. Eroavuuskoulutuksesta on tehtävä merkintä ohjaajan lentopäiväkirjaan tai muuhun vastaavaan asiakirjaan. Tapauksen mukaan joko tyypikouluttajan, simulaattorikouluttajan tai lennonopettajan on vahvistettava merkintä allekirjoituksellaan.

(2) Perehdyttämiskoulutuksessa vaaditaan lisätietojen hankkimista.]

[Muutos 1, 01.12.00]

**JAR-FCL 2.240 Tyypikelpuutukset -
Vaatimukset**
(Katso JAR-FCL 2.240,
liitteet 1 - 3)

(a) *Yleistä*

(1) Usean ohjaajan helikopterin tyyppikelpuutuksen hakijan on täytettävä kohtien JAR-FCL 2.250, 2.261 ja 2.262 tyyppikelpuutuksia koskevat vaatimukset.

(2) Yhden ohjaajan helikopterin tyyppikelpuutuksen hakijan on täytettävä kohtien JAR-FCL 2.255, 2.261 ja 2.262 vaatimukset.

[(3) Tyypikurssi ja siihen kuuluva teoriakoulutus on suoritettava lentokoetta edeltävien 6 kuukauden kuluessa.]

[(4) Kun yksimoottorisen helikopterityypin mittarilentokelpuutuksen haltija haluaa laajentaa mittarilentokelpuutuksen oikeudet monimoottoriseen helikopterityyppiin, hänen on suoritettava hyväksytysti kurssi, johon kuuluu vähintään 5 tuntia mittarilentokoulutusta kyseisellä tyyppillä.]

[(5) Viranomainen voi harkintansa mukaan myöntää helikopterin tyyppikelpuutuksen hakijalle, joka täyttää ne vaatimukset, jotka jokin JAA:n ulkopuolinen valtio on asettanut kyseisen kelpuutuksen saamiselle. Tämä edellyttää kuitenkin, että kohdan JAR-FCL 2.250 tai 2.255 vaatimukset täyttyvät. Kelpuutus rajoitetaan olemaan voimassa vain sellaisissa helikoptereissa, jotka ovat kyseisen JAA:n ulkopuolisen valtion rekisterissä tai joita käyttää tämän valtion lentotoiminnan harjoittaja. Rajoitus voidaan poistaa, kun kelpuutuksen haltija on hankkinut kyseisellä helikopterityypillä vähintään 500 tunnin lentokokemuksen ja täyttänyt kohdan JAR-FCL 2.245 vaatimukset, jotka koskevat kelpuutuksen voimassaolon jatkamista.]

(b) *Lentokoe*

(1) Lentokokeen sisällöstä ja osista monimoottoristen usean ohjaajan helikopterien kelpuutusta varten määrätään JAR-FCL 2.240:n liitteissä 1 ja 2.

(2) Lentokokeen sisällöstä ja osista monimoottoristen yhden ohjaajan helikopterien

sekä yksimoottoristen helikopterien kelpuutuksia varten määrätään JAR-FCL 2.240:n liitteissä 1 ja 3.

Kaikki vaadittavat lentokokeen osat on oltava hyväksytysti suoritettu sitä päivää välittömästi edeltävien kuuden kuukauden kuluessa, jona kelpuutushakemus vastaanotetaan.

[Muutos 1, 01.12.00]

**JAR-FCL 2.245 Tyypikelpuutukset -
Voimassaoloaika, voimassaolon jatkaminen ja kelpuutusten uusiminen**
(Katso JAR-FCL 2.240,
liitteet 1 ja 3)

(a) *Helikopterityypikelpuutukset - Voimassaoloaika.* Helikopterien tyyppikelpuutukset ovat voimassa yhden vuoden ajan niiden myöntämispäivästä, tai edellisen kelpuutuksen voimassaolon päättymispäivästä, jos voimassaoloa on jatkettu kelpuutuksen ollessa vielä voimassa.

(b) *Helikopterityypikelpuutukset - Voimassaolon jatkaminen.* Helikopterien tyyppikelpuutusten voimassaolon jatkamiseksi hakijan on:

(1) suoritettava JAR-FCL 2.240:n liitteen 1 mukainen tarkastuslento kyseessä olevalla helikopterityypillä kelpuutuksen voimassaolon päättymispäivää välittömästi edeltävien kolmen kuukauden kuluessa; ja

(2) toimittava vähintään 2 tuntia kyseisen helikopterityypin ohjaajana kelpuutuksen voimassaoloaikana.

[(3) Yksimoottorisia mäntämoottorihelikoptereita varten, jotka luetellaan JAR-FCL 2.245(b)(3):n liitteessä 1, on suoritettava vähintään kohdassa JAR-FCL 2.245(b)(1) vaadittu tarkastuslento yhdellä tällaisella helikopterityypillä, johon ohjaajalla on kelpuus. Tämä edellyttää kuitenkin, että ohjaaja on hankkinut kelpuutuksen voimassaoloaikana vähintään 2 tunnin lentokokemuksen sillä toisella helikopterityypillä tai niillä muilla helikopterityypeillä, jonka/joiden tyyppikelpuutuksen voimassaoloa jatketaan samalla tarkastuslennolla.]

[(c) Jos hakija ei ole suorittanut kaikkia tarkastuslennon osia hyväksytysti ennen tyyppikelpuutuksen voimassaolon päättymistä, hän ei saa käyttää tämän kelpuutuksen eikä niiden JAR-FCL 2.245(b)(3):n liitteessä 1 tarkoitettujen kelpuutusten, joiden voimassaoloa jatketaan samalla tarkastuslennolla, mukaisia oikeuksia ennen kuin uusi tarkastuslento on hyväksytysti suoritettu.]

[(d) Kelpuutusten voimassaolon jatkaminen erityistapauksissa:

(1) Jos helikopterin tyyppi- tai mittarilentokelpuutuksen oikeuksia käytetään yksinomaan sellaisissa helikoptereissa, jotka ovat JAA:n ulkopuolisen valtion rekisterissä, viranomaisena voi harkintansa mukaan jatkaa kelpuutuksen voimassaoloa edellyttäen, että kyseisen JAA:n ulkopuolisen valtion vaatimukset täyttyvät.

(2) Jos helikopterin tyyppi- tai mittarilentokelpuutuksen oikeuksia käytetään JAA:n jäsenvaltion rekisterissä olevalla helikopterilla, jota käyttää JAA:n ulkopuolisen valtion lentotoiminnan harjoittaja Kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen (Chicagon yleissopimus) 83bis artiklan mukaisesti, viranomaisena voi harkintansa mukaan jatkaa kelpuutuksen voimassaoloa edellyttäen, että kyseisen JAA:n ulkopuolisen valtion vaatimukset täyttyvät.

(3) Kelpuutuksia, joiden voimassaoloa on jatkettu edellä olevien kohtien (1) ja (2) mukaisesti, ei kuitenkaan voi käyttää sellaisissa helikoptereissa, jotka ovat JAA:n jäsenvaltion rekisterissä ja joita käyttää JAA:n jäsenvaltion lentotoiminnan harjoittaja, ennen kuin niiden voimassaoloa on jatkettu kohtien JAR-FCL 2.245(b) ja tarvittaessa JAR-FCL 2.185 mukaisesti.

(4) JAA:n ulkopuolisen valtion myöntämä tai sellaisessa valtiossa käytettävä kelpuutus voidaan pitää JAR-FCL-lupakirjassa viranomaisen harkinnan mukaan edellyttäen, että kyseisen JAA:n ulkopuolisen valtion vaatimukset täyttyvät ja kelpuutus on rajoitettu vain tämän JAA:n ulkopuolisen valtion rekisterissä oleviin tai sen lentotoiminnan harjoittajan käyttämiin helikoptereihin.]

[(e) *Vanhentuneet kelpuutukset.* Jos tyyppikelpuutuksen voimassaoloaika on päättynyt, hakijan on täytettävä viranomaisen määräämät kertauskoulutusvaatimukset ja suoritettava tarkastuslento kyseisellä helikopterityypillä JAR-FCL 2.240:n liitteen 1 mukaisesti. Kelpuutus on voimassa siitä päivästä alkaen, jona uusimisvaatimukset on täytetty.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.250 Usean ohjaajan helikopterin tyyppikelpuutus -

Ehdot

[Katso AMC FCL 2.261(d)]

[Katso IEM FCL 2.261(d)]

(a) *Koulutuksen aloittamisen ehdot.* Ensimmäisen usean ohjaajan helikopterin tyyppikelpuutuksen hakijan on:

(1) oltava lentänyt ilma-aluksen päällikkönä helikoptereilla vähintään 100 tuntia;

(2) esitettävä todistus miehistöyhteistyökoulutuksen (MCC) hyväksytystä suorittamisesta. Jos miehistöyhteistyökurssi sisältyy tyyppikurssiin [katso JAR-FCL 2.261 ja 2.262 sekä AMC FCL 2.261(d) ja IEM FCL 2.261(d)], tämä vaatimus ei ole voimassa; ja

(3) täytettävä JAR-FCL 2.285:n vaatimukset.

(b) Se tietotaso, joka muiden kuin JAR-FCL-vaatimusten mukaisesti myönnetyn helikopteryksityislentäjän tai helikopterialentäjän lupakirjan sekä usean ohjaajan helikopterin tyyppikelpuutusten haltijoilla oletetaan olevan, ei korvaa edellä olevan kohdan (3) vaatimusten täyttymisen osoittamista.

JAR-FCL 2.255 Yhden ohjaajan helikopterin tyyppikelpuutus -

Ehdot

Kokemus - vain monimoottoriset helikopterit. Ensimmäisen monimoottorisen yhden ohjaajan helikopterin tyyppikelpuutuksen hakijan on oltava lentänyt ilma-aluksen päällikkönä helikoptereilla vähintään 70 tuntia.

JAR-FCL 2.260 Tyhjä

ILMAILULAITOS
LENTOTURVALLISUUSHALLINTO

KANSALLINEN MUUTOSSIVU JAR-FCL 2:EEEN

**JAR-FCL-komitea on kokouksessaan 3/1999 muuttanut JAR-FCL-vaatimusten
kohdan 2.250 (a)(3) tekstin kuulumaan seuraavasti:**

(3) Mikäli tyyppikelpuus merkitään siirtymäkauden aikana kansalliseen lupakirjaan JAR-FCL 2.285 vaatimus voidaan täyttää ICAO:n ATPL(H) teoriakokeella (ns. kansallisella teoriakokeella).

**JAR-FCL 2.261 Tyypikelpuutukset -
Tietopuolinen opetus ja
lentokoulutus**

[Katso JAR-FCL 2.261(a):n liite 1 ja AMC FCL 2.261(a)]
[Katso JAR-FCL 2.240:n liitteet 1, 2 ja 3]
[Katso JAR-FCL 2.055, liite 2]
[[Katso AMC FCL 2.261(c)(2)]]
[Katso AMC FCL 2.261(d) ja IEM FCL 2.261(d)]

(a) *Teoriakoulutus- ja koevaatimukset.* Yksi- tai monimoottorisen helikopterin tyypikelpuutuksen hakijan on oltava saanut vaadittu teoriakoulutus [katso JAR-FCL 2.261(a):n liite 1 ja AMC FCL 2.261(a)] ja osoittanut, että hänellä on kyseisen helikopterityypin turvalliseen käyttöön tarvittavat tiedot.

(b) *Lentokoulutus*

(1) Yksi- tai monimoottorisen yhden ohjaajan helikopterin tyypikelpuutuksen hakijan on oltava suorittanut lentokoulutuskurssi, joka päättyy tyypikelpuutusta varten vaadittavaan lentokokeeseen (katso JAR-FCL 2.240, liite 3).

(2) Usean ohjaajan helikopterin tyypikelpuutuksen hakijan on oltava suorittanut lentokoulutuskurssi, joka päättyy tyypikelpuutusta varten vaadittavaan lentokokeeseen (katso JAR-FCL 2.240, liite 2).

(c) *Kurssien järjestäminen*

(1) Edellä tarkoitettujen kurssien on oltava lentokoulutusorganisaation tai tyypikoulutusorganisaation järjestämiä. Kurseja voi järjestää myös lentotoiminnan harjoittajan tai helikopterivalmistajan koulutusyksikkö tai alihankkija, tai joissakin erityistapauksissa erikseen valtuutettu kouluttaja.

(2) Näiden koulutusyksikköjen järjestämien kurssien on oltava viranomaisen hyväksymiä [katso AMC FCL 2.261(c)(2)] ja koulutusjärjestelyjen on täytettävä asiaankuuluvat JAR-FCL 2.055:n liitteen 2 vaatimukset viranomaisen edellyttämällä tavalla.

(d) *Miehistöyhteistyökoulutus* [katso myös JAR-FCL 2.250(a)(2)]

(1) Kurssin tarkoituksena on antaa miehistöyhteistyökoulutusta seuraavissa tapauksissa:

(i) yhdistetylle liikennelentäjäkursseille osallistuville oppilaille kurssin tavoitteiden mukaisesti [katso JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(1):n liite 1];

(ii) ansiolentäjän lupakirjan ja mittarilentokelpuutuksen haltijoille, jotka eivät ole suorittaneet yhdistettyä liikennelentäjäkurssia, mutta hakevat ensimmäistä tyypikelpuutusta usean ohjaajan helikopteria varten [katso JAR-FCL 2.250(a)(2)].

Miehistöyhteistyökurssiin on kuuluttava vähintään 25 tuntia teoriakoulutusta ja harjoituksia sekä 20 tuntia miehistöyhteistyökoulutusta. Yhdistetylle liikennelentäjäkursseille osallistuvien oppilaiden käytännön koulutusta voidaan vähentää 5 tunnilla. Mikäli mahdollista, miehistöyhteistyökoulutus olisi suoritettava ensimmäisen usean ohjaajan helikopterin tyypikurssin yhteydessä.

(2) Miehistöyhteistyökoulutus on suoritettava hyväksytyin lento- tai tyypikoulutusorganisaation koulutuspäällikön valvonnassa tai lentotoiminnan harjoittajan järjestämällä hyväksytyillä kursseilla kuuden kuukauden kuluessa. Lentotoiminnan harjoittajan järjestämän kurssin on täytettävä ne JAR-FCL 2.055:n liitteen 2 vaatimukset, jotka viranomaisen edellyttää. Lisäohjeita miehistöyhteistyökoulutuksesta annetaan kohdissa AMC FCL 2.261(d) ja IEM FCL 2.261(d). Koulutuksessa on käytettävä FNPT II:ta tai lentosimulaattoria. [Jos miehistöyhteistyökoulutus annetaan ensimmäisen usean ohjaajan helikopterin tyypikoulutuksen yhteydessä, lentokoulutuslaitetta tai lentosimulaattoria voidaan käyttää osana yhdistetyn kurssin kokonaisuhyväksyntää.]

[Muutos 1, 01.12.00]

**JAR-FCL 2.262 Tyypikelpuutukset -
Taidot**
(Katso JAR-FCL 2.240,
liitteet 1, 2 ja 3)

(a) *Yhden ohjaajan lentokoe.* Yhden ohjaajan helikopterin tyypikelpuutuksen hakijan on oltava osoittanut, että hänellä on kyseessä olevan helikopterityypin turvalliseen

I L M A I L U L A I T O S
LENTOTURVALLISUUSHALLINTO

KANSALLINEN MUUTOSSIVU JAR-FCL 2:EEN

JAR-FCL-komitea on kokouksessaan 6/2000 muuttanut JAR-FCL-vaatimusten kohdan 2.261 (d)(1)(ii) ja (d)(2) tekstin kuulumaan seuraavasti:

(ii) yksityislentäjän lupakirjan ja ansiolentäjän lupakirjan haltijoille, jotka eivät ole suorittaneet yhdistettyä liikennelentäjäkurssia, mutta hakevat ensimmäistä tyyppikelpuutusta usean ohjaajan helikopteria varten (katso JAR-FCL 2.250(a)(2))

(2) Miehistöyhteistyökoulutus on suoritettava hyväksytyyn lento- tai tyyppikoulutusorganisaation koulutuspäällikön valvonnassa tai lentotoiminnan harjoittajan järjestämällä hyväksytyllä kursilla kuuden kuukauden kuluessa. Lentotoiminnan harjoittajan järjestämän kurssin on täytettävä ne JAR-FCL 2.055:n liitteen 2 vaatimukset, jotka viranomaisen edellyttää. Lisäohjeita miehistöyhteistyökoulutuksesta annetaan kohdissa AMC FCL 2.261 (d) ja IEM FCL 2.261 (d). Koulutuksessa on käytettävä FNPT II:ta tai lentosimulaattoria. Aina kun mahdollista, miehistöyhteistyökoulutus tulisi liittää ensimmäisen usean ohjaajan helikopterin tyyppikurssiin. Tällöin käytettäessä miehistöyhteistyökoulutukseen samaa lentosimulaattoria kuin tyyppikoulutukseen voidaan miehistöyhteistyön käytännön koulutuksen osuutta lyhentää kymmeneen tuntiin.

käyttöön tarvittavat taidot siten kuin JAR-FCL 2.240:n liitteissä 1 ja 3 vaaditaan.

(b) *Usean ohjaajan lentokoe.* Usean ohjaajan helikopterin tyyppikelpuutuksen hakijan on oltava osoittanut, että hänellä on taidot, jotka tarvitaan kyseessä olevan helikopterityypin turvalliseen käyttöön usean hengen ohjaamomiehistön jäsenenä, tapauksen mukaan päällikkönä tai perämiehenä, siten kuin JAR-FCL 2.240:n liitteissä 1 ja 2 vaaditaan.

(c) *Miehistöyhteistyö.* Miehistöyhteistyökoulutuksen saatuaan hakijan on joko osoitettava, että hän kykenee hoitamaan ohjaajan tehtäviä usean ohjaajan helikopterissa suorittamalla hyväksytysti tyyppikelpuutukseen vaadittava lentokoe usean ohjaajan helikopterilla siten kuin JAR-FCL 2.240:n liitteissä 1 ja 2 vaaditaan, tai hänelle on annettava AMC FCL 2.261(d):n liitteessä 1 esitetty todistus miehistöyhteistyökoulutuksen suorittamisesta.

**[JAR-FCL 2.220, liite 1
Helikopterityyppien luettelo**

[Katso JAR-FCL 2.220(c)]

Tämä liite sisältää JAA:n jäsenvaltioissa tyyppihyväksytyt helikopterit. Siihen eivät kuulu:

- i. helikopterit, joita ei ole tyyppihyväksytty FAR/JAR 27, FAR/JAR 29 tai BCAR-vaatimusten mukaisesti;
- ii. helikopterit, jotka on tyyppihyväksytty JAA:n jäsenvaltiossa erityistarkoituksiin, kuten sotilas-ilma-aluksiksi, entisiksi sotilasilma-aluksiksi, koe- ja harrasteluokan ilma-aluksiksi tai museoilma-aluksiksi.

JAR-FCL-lupakirjaan voidaan merkitä myös muita kuin taulukoissa mainittuja helikoptereita. Silloin kelpuutuksen oikeudet rajoittuvat kuitenkin vain sellaisiin helikoptereihin, jotka ovat kelpuutuksen myöntäjävaltion rekisterissä.

Taulukon tulkinta [katso JAR-FCL 2.235(c)]:

(a) Jos sarakkeeseen 2 merkityt ilma-alukset on erotettu viivalla, ne ovat helikopterityypin eri versioita.

(b) Kirjain (D) eri helikopteriversioiden välillä sarakkeessa 3 tarkoittaa, että eroavuuskoulutus vaaditaan.

(c) Vaikka lupakirjamerkintään (sarake 4) sisältyvät kaikki sarakkeessa 2 luetellut helikopterit, vaadittu perehdyttämis- tai eroavuuskoulutus on silti suoritettava.

(d) Se helikopteriversio, jolla tyyppikelpuutukseen vaadittava lentokoe on suoritettu, merkitään lentopäiväkirjaan kohdan JAR-FCL 2.080 mukaisesti.

1 Valmistaja	2 Helikopteri	3	4 Lupakirjamerkintä
Agusta			
- yksimoottorinen, turbiini -	A 119 KOALA		A119
- monimoottorinen, turbiini -	A 109 A A 109 A II A 109 C A 109 K A 109 E	↑ (D) ↓	A109/109K/109E
Agusta-Bell			
- yksimoottorinen, turbiini -	Agusta Bell 47G-2 Agusta Bell 47G-2A-1 Agusta Bell 47G-3B-1 Agusta Bell 47G-4 Agusta Bell 47G-4A Agusta Bell 47J Agusta Bell 47J-2 Agusta Bell 47J-3		Bell47
- monimoottorinen, turbiini -	Agusta Bell 206 A Agusta Bell 206 B Agusta Bell 206 L	▲ (D) ▼	Bell206/206L

1 Valmistaja	2 Helikopteri	3	4 Lupakirjamerkintä
	Agusta Bell 204	(D)	Bell204/205/UH1-D
	Agusta Bell 205	↓	
- monimoottorinen, turbiini -	Agusta Bell 212	↑	Bell212/412/412SP
	Agusta Bell 412	(D)	
	Agusta Bell 412 SP	↓	
Agusta Sikorsky			
- monimoottorinen, turbiini -	Agusta S-61 N 1		SK-61
Bell Helicopters			
- yksimoottorinen, mäntä -	Bell 47 D Bell 47 G Bell 47 G-1 Bell 47 G-2 Bell 47 G-3 B-1 Bell 47 G-4 Bell 47 G-4A Bell 47 G-5 Bell 47 H-1 Bell 47 J Bell 47 J-2 Bell 47 J-2A		Bell47
- monimoottorinen, turbiini -	Bell 47 T		Bell47T
	Bell 47 TA		
	Bell 204	↑	Bell204/205/UH-1D
	Bell 205 A-1	(D)	
	UH-1D	↓	
	Bell 206 A	↑	Bell 206/206L
	Bell 206 B	↑ ↓ (D) ↑ ↓	
	Bell 206 B 2		
	Bell 206 B 3		
	Bell 206 L		
	Bell 206 L-1		
	Bell 206 L-3		
	Bell 206 L-4		
Bell 214 B		Bell214	
Bell 214 B 1			
Bell 407		Bell407	
- monimoottorinen, turbiini -	Bell 206 LT Twinranger		Bell206LT
	Bell 212	↑	Bell212/412
	Bell 412	(D)	
	Bell 412 SP		
	Bell 412 HP		
	Bell 412 EP		↓
	Bell 214 ST		Bell214ST
	Bell 222	↑	Bell222/230/430
	Bell 222 A	(D)	
	Bell 222 B		
Bell 222 UT			
Bell 222 SP			
Bell 230	↓		
Bell 430			
Bell 427		Bell427	

1 Valmistaja	2 Helikopteri	3	4 Lupakirjamerkintä
Boeing-Vertol			
- monimoottorinen, turbiini -	Boeing 234 LR		BV234
Bristol Aircraft			
- yksimoottorinen, mäntä -	B-171-B		Bristol171B
Brantley			
- yksimoottorinen, mäntä -	B-2 B-2 B		BrantleyB2
Breda Nardi			
- yksimoottorinen, mäntä -	Breda Nardi 269		Hu269
- yksimoottorinen, turbiini -	Breda Nardi 369		Hu369
EH Industries			
- monimoottorinen, turbiini -	EH 101		EH101
Enstrom			
- yksimoottorinen, mäntä -	F 28 A - D F 28 C 2 F 28 F F 28 C F 28 F F 28 FX F 28 D		ENF28
- yksimoottorinen, turbiini -	F 480		ENF480
Eurocopter			
- yksimoottorinen, turbiini -	AS 350 B AS 350 B 1 AS 350 B 2 AS 350 AS 350 D 1 AS 350 D AS 350 B A AS 350 B 3	↑ (D) ↓	AS350/350B3
	EC 120		EC120
	SA 341 G SA 342 J		SA341/342
	SA 3180 SA 318 B SA 318 C SA 3130 SA 313 B		SA318/SE313
	SA 3160 SA 316 B SA 316 C	↑ (D) ↓	SA316/319/315
	SA 319 B		
	SA 315 B		
	SA 360		SA360
	SO 1221		SO1221

1 Valmistaja	2 Helikopteri	3	4 Lupakirjamerkintä
<i>- monimoottorinen, turbiini -</i>	AS 332 C AS 332 C 1 AS 332 L AS 332 L 1	↑ (D) ↓	AS332/332L2
	AS 332 L 2		
	AS 355 E AS 355 F AS 355 F 1 AS 355 F 2	↑ (D) ↓	AS355/355N
	AS 355 N		
	BO 105 A BO 105 C BO 105 C BO 105 LS A-1 BO 105 LS A-3 BO 105 S BO 105 CBS		BO105/105LS/105CBS
	EC 135 P	(D)	E135P/135T
	EC 135 T	↓	
	MBB-BK 117 A-1 MBB-BK 117 A-3 MBB-BK 117 A-4 MBB-BK 117 B-1 MBB-BK 117 B-2	↑ (D) ↓	BK117
	MBB-BK 117 C-1 MBB-BK 117 C-2		
	SA 330 F SA 330 G SA 330 J		SA330
	SA 365 SA 365 C 1 SA 365 C 2 SA 365 C 3	↑ (D) ↓	SA365/365N
	SA 365 N SA 365 N 1 SA 365 N 2		
	SA 365 N 3		
	EC 155		
	Hiller		
<i>- yksimoottorinen, mäntä -</i>	UH 12 A UH 12 B UH 12 E		UH12
<i>- yksimoottorinen, turbiini -</i>	UH 12 T		
Hughes/Schweitzer			
<i>- yksimoottorinen, mäntä -</i>	269 A 269 B 269 C 300 C 300 CB		HU269

1 Valmistaja	2 Helikopteri	3	4 Lupakirjamerkintä
- monimoottorinen, turbiini -	330 SP		SC330
Kaman			
- yksimoottorinen, turbiini -	Kaman K 1200		K1200
McDonnell Douglas Helicopters			
- yksimoottorinen, turbiini -	Hughes 369 D Hughes 369 E Hughes 369 HE Hughes 369 HS	↑ (D) ↓	HU369/MD500N/600
	MD 500 N (NOTAR) MD 520 N		
	MD 600		
- monimoottorinen, turbiini -	MD 900 MD 902	(D) ↓	MD900/902
Robinson			
- yksimoottorinen, mäntä -	R 22 R 22 A R 22 B		R22
	R 44		R44
Silvercraft			
- yksimoottorinen, mäntä -	SV 4		SV4
Sikorsky			
- yksimoottorinen, mäntä -	S 55		SK55
	S 58		SK58
- monimoottorinen, turbiini -	S 58 T		SK58T
	S 76 A S 76 A+ S 76 A++	↑ (D) ↓	SK76/76B/76C/76C+
	S 76 B		
	S 76 C		
	S 76 C+		
	S-61 N S-61 S		SK61
Westland			
- yksimoottorinen, mäntä -	Westland Bell 47 G3 B-1		Bell47

1 Valmistaja	2 Helikopteri	3	4 Lupakirjamerkintä
Westland Helicopters			
- yksimoottorinen, mäntä -	Westland S 55 Series 1	(D)	WHS55
- yksimoottorinen, turbiini -	Westland S 55 Series 3	▼	
Venäjän ilmailuteollisuusministeriö			
- monimoottorinen, mäntä -	Kamov KA 26 D		KA26D
- monimoottorinen, turbiini -	Kamov KA 32 A		KA32
	MIL Mi-8 MIL Mi 17 MIL M 171 MIL Mi 172		Mi8
P.Z.L. Swidnik, Puola			
- monimoottorinen, turbiini -	MIL Mi-2		Mi-2
	PZL KANIA		KANIA
	PZL W-3	(D)	W-3SOKOL
	PZL W-3A	▼	

]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.240 & 2.295, liite 1**Lentokoe ja tarkastuslento helikopterien tyyppikelpuutuksia ja liikennelentäjän lupakirjaa varten**

(Katso JAR-FCL 2.240 - 2.262 ja 2.295)

[Katso AMC FCL 2.261(a)]

[Katso IEM FCL 2.240(1) ja (2)]

1 Hakijan on oltava suorittanut vaadittava koulutus koulutusohjelman mukaisesti [katso myös JAR-FCL 2.261(a):n liite 1 sekä JAR-FCL 2.240:n liitteet 2 ja 3]. Viranomainen päättää hallinnollisista järjestelyistä, joilla varmistetaan hakijan soveltuvuus lentokokeen suorittamiseen, kuten hakijan koulutustietojen esittämisestä tarkastuslentäjälle.

2 Lentokokeessa tai tarkastuslennolla suoritettavat tehtävät luetaan JAR-FCL 2.240:n liitteissä 2 ja 3. Jos viranomainen sen hyväksyy, voidaan laatia useita erilaisia lentokoe- ja tarkastuslento-ohjelmia, joihin sisältyy reittilento-ohjelmien jäljittelyä. Tarkastuslentäjä valitsee jonkun näistä ohjelmista. Lentosimulaattoreita, jos niitä on käytettävissä, ja muita hyväksytyjä koulutuslaitteita on käytettävä.

3 Hakijan on suoritettava hyväksytysti kaikki lentokokeen tai tarkastuslennon osat. Jos hakijan suoritus hylätään useammassa kuin viidessä kohdassa, hänen on suoritettava koko lentokoe tai tarkastuslento uudelleen. Enintään viidessä kohdassa hylätyn hakijan on suoritettava hylätyt kohdat uudelleen. Jos uusintakokeen tai -tarkastuslennon jokin kohta hylätään, hakijan on suoritettava koko koe tai tarkastuslento uudelleen, vaikka hän olisi suorittanut kyseisen kohdan hyväksytysti aiemmalla kerralla.

4 Lentokokeen tai tarkastuslennon hylkäyksen jälkeen voidaan vaatia lisäkoulutusta. Jos hakija ei läpäise kaikkia osia kahdella yrityksellä, vaaditaan tarkastuslentäjän määräämä lisäkoulutus. Lentokokeen tai tarkastuslennon suorittamista voi yrittää miten monta kertaa tahansa.

LENTOKOKEEN TAI TARKASTUSLENNON SUORITTAMINEN - YLEISTÄ

5 Viranomainen antaa tarkastuslentäjälle turvallisuusohjeet, joita lentokokeen tai tarkastuslennon suorittamisessa on noudatettava.

6 Jos hakija keskeyttää lentokokeen tai tarkastuslennon sellaisesta syystä, jota tarkastuslentäjä ei pidä riittävänä, hakijan suoritus katsotaan hylätyksi niissä kohdissa, joita hän ei yrittänyt. Jos lentokoe tai tarkastuslento keskeytetään syystä, joka tarkastuslentäjän mielestä on riittävä, vain ne kohdat, joita ei ole suoritettu kokonaan, on suoritettava uudelleen toisella lennolla.

7 Tarkastuslentäjän niin salliessa hakija voi suorittaa minkä tahansa lentokokeeseen tai tarkastuslento-ohjelman kuuluvan liikkeen tai menetelmän kerran uudelleen. Tarkastuslentäjä voi keskeyttää lentokokeen tai tarkastuslennon missä tahansa vaiheessa, jos hän katsoo, että hakijan taidot edellyttävät sen suorittamista kokonaan uudelleen.

[8 Tarkistukset ja menetelmät on suoritettava lentokokeessa tai tarkastuslennolla käytettävän helikopterin hyväksytyin tarkistuslistan mukaisesti ja tarvittaessa miehistön yhteistyömenetelmiä noudattaen. Hakijan on laskettava suoritusarvot lento-ohjelmien lähtöä, lähestymistä ja laskua varten toimintakäsikirjan tai käytettävän helikopterin lentokäsikirjan mukaisesti. Helikopteriliikennelentäjän lupakirjan hakijan tai tarkastuslentoa suorittavan tyyppikelpuutuksen haltijan on määritettävä käytettävät ratkaisukorkeudet, minimilaskeutumiskorkeudet ja lähestymisen keskeytyspiste.]

ERITYISVAATIMUKSET, JOTKA KOSKEVAT LENTOKOETTA JA TARKASTUSLENTOA USEAN OHJAAJAN HELIKOPTERIN TYYPIKELPUUTUSTA VARTEN SEKÄ LENTOKOETTA LIIKENNELENTÄJÄN LUPAKIRJAA (ATPL(H)) VARTEN

9 Usean ohjaajan helikopterin tyyppikelpuutukseen vaadittava lentokoe tai tarkastuslento on suoritettava vähintään kahden hengen ohjaamomiehistöä käyttäen, jolloin toisena ohjaajana voi toimia toinen hakija tai muu ohjaaja. Jos lentokokeessa tai tarkastuslennolla käytetään helikopteria eikä lentosimulaattoria, toisen ohjaajan on oltava kouluttaja.

10 Kun lentokoe tai tarkastuslento suoritetaan usean ohjaajan helikopterin tyyppikelpuutuksen myöntämiseksi tai helikopteriliikennelentäjän lupakirjaa varten, hakijan on toimittava kaikissa sen osissa ohjaavana ohjaajana (PF) JAR-FCL 2.240 & 2.295:n liitteen 2 mukaisesti. Hakijan on myös osoitettava kykynsä toimia avustavana ohjaajana (PNF). Hakija voi valintansa mukaan suorittaa lentokokeen tai tarkastuslennon joko vasemmalta tai oikealta ohjaajan paikalta.

11 Kun lentokoe tai tarkastuslento koskee helikopteriliikennelentäjän lupakirjaa tai usean ohjaajan helikopterin tyyppikelpuutusta, jonka haltija tulee toimimaan ilma-aluksen päällikkönä, on kiinnitettävä erityistä huomiota seuraaviin seikkoihin riippumatta siitä, toimiiko hakija ohjaavana ohjaajana vai avustavana ohjaajana:

- (a) ohjaamoyhteistyön johtaminen;
- (b) kyky valvoa lennon suoritusta kokonaisuutena; ja
- (c) kyky asettaa asiat tärkeysjärjestykseen ja tehdä päätöksiä ottaen huomioon tilanteeseen liittyvät turvallisuusnäkökohdat, säännöt ja määräykset, myös pakkotilanteissa.

12 [Lentokoe tai tarkastuslento olisi suoritettava mittarilentosääntöjen (IFR) mukaisesti ja mahdollisimman tarkoin kaupallisen ilmakuljetuksen olosuhteita jäljitellen.] Kokeen oleellinen osa on selvittää hakijan kyky suunnitella ja suorittaa lento käyttäen tavanomaista lennonvalmisteluaineistoa.

LENTOKOKEEN HYVÄKSYMISRAJAT

13 Hakijan on osoitettava, että hän:

- (a) pystyy käyttämään helikopteria sen rajoitusten mukaisesti;
- (b) pystyy suorittamaan kaikki lentoliikkeet pehmeästi ja tarkasti;
- (c) toimii harkitusti ja noudattaa hyvää ilmailutapaa;
- (d) osaa soveltaa ilmailutietämystään käytäntöön;
- (e) kykenee koko ajan säilyttämään helikopterin hallinnan niin, ettei menetelmän tai liikkeen onnistumista ole missään vaiheessa syytä epäillä;
- (f) tuntee ja hallitsee käytännössä miehistöyhteistyön menetelmät sekä toimenpiteet miehistön jäsenen menettäessä toimintakykynsä (jos vaaditaan); ja
- (g) pystyy viestimään tehokkaasti muiden miehistön jäsenten kanssa (jos vaaditaan).

14 Seuraavat raja-arvot on tarkoitettu yleisiksi ohjeiksi. Tarkastuslentäjän on otettava huomioon turbulenttiset olosuhteet sekä käytettävän helikopterityypin käsittelyominaisuudet ja suorituskyky.

Korkeus

yleensä	± 100 jalkaa
ylösvedon aloitus ratkaisukorkeudesta	+50 jalkaa/-0 jalkaa
minimilaskeutumiskorkeuden noudattaminen	+50 jalkaa/-0 jalkaa

Lentoradan noudattaminen

radiosuunnistuslaitteiden ohjauksen seuraaminen tarkkuuslähestymisessä	± 5° puolet suuntasäteen ja liukupolun maksimipoikkeamasta
--	---

Ohjaussuunta

kaikkien moottoreiden toimiessa	± 5°
moottorihäiriötä jäljiteltäessä	± 10°

Nopeus

kaikkien moottoreiden toimiessa	± 5 solmua
moottorihäiriötä jäljiteltäessä	+10 solmua/-5 solmua

Maaliikehdinnän sivupoikkeama

lento-ohjauksen leijunnasta maavaikutuksessa	± 3 jalkaa
lasku	± 2 jalkaa (0 ft taaksepäin tai sivulle)

LENTOKOKEEN TAI TARKASTUSLENNON SISÄLTÖ

15 Lentokokeen tai tarkastuslennon sisällöstä ja osista määrätään usean ohjaajan helikopterien osalta JAR-FCL 2.240:n liitteessä 2 ja yhden ohjaajan helikopterien osalta JAR-FCL 2.240:n liitteessä 3. Viranomainen voi päättää lentokoe- ja hakemuslomakkeen muodosta [katso IEM FCL 2.240(1) ja (2)].

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.240 & 2.295, liite 2**Liikennelentäjän lupakirjaa tai tyyppikelpuutusta varten vaadittavan koulutuksen, lentokokeen ja tarkastuslennon sisältö usean ohjaajan helikoptereilla**

(Katso JAR-FCL 2.240 - 2.262 ja 2.295)

1 Taulukon merkkien selitykset:

P = Koulutetaan päällikön tai perämiehen tehtävissä sekä ohjaavana ohjaajana (PF) ja avustavana ohjaajana (PNF) kyseisen tyyppikelpuutuksen myöntämistä varten.

X = Suoritettava lentosimulaattorilla, jos sellainen on käytettävissä; muussa tapauksessa on käytettävä ilma-alusta, ellei toisin mainita.

2 Käytännön koulutus on annettava vähintään P-kirjaimella merkityllä koulutuslaitteella, ja se voidaan antaa nuolen (—>) osoittamilla korkeammantasoisilla laitteilla.

Koulutuslaitteista käytetään seuraavia lyhenteitä:

FS = Lentosimulaattori
FTD = Lentokoulutuslaite
HEL = Helikopteri
OTD = Muu koulutuslaite

3.1 Tähdellä (*) merkityt tehtävät on lennettävä todellisissa tai jäljitellyissä mittarisääolosuhteissa. Ne on suoritettava vain, jos hakija haluaa uusia usean ohjaajan helikopterin mittarilentokelpuutuksen, jatkaa sen voimassaoloa tai laajentaa sen oikeudet toiseen helikopterityyppiin.

3.2 Mittarilento-osuus (osat 4 ja 5) on suoritettava vain, jos hakija haluaa uusia mittarilentokelpuutuksen, jatkaa sen voimassaoloa tai laajentaa sen oikeudet toiseen helikopterityyppiin.

3.3 Helikopteriliikennelentäjän lupakirjaan vaadittavassa lentokokeessa kaikki tähdellä merkityt tehtävät on lennettävä todellisissa tai jäljitellyissä mittarisääolosuhteissa.

4 M-kirjain lentokoe/tarkastuslento -sarakeessa osoittaa tehtävän olevan pakollinen.

5 Käytännön koulutuksessa on käytettävä lentosimulaattoria, jos simulaattorin käyttö kuuluu hyväksytyyn tyyppikurssiin. Kurssin hyväksymisessä otetaan huomioon:

(a) käytettävän lentosimulaattorin hyväksyntä, josta määrätään JAR-STD:ssä;

(b) kouluttajan ja tarkastuslentäjän pätevyys;

(c) kurssilla annettavan reittitoiminnan mukaisen simulaattorikoulutuksen määrä;

(d) koulutettavan ohjaajan pätevyys ja aiempi kokemus reittitoiminnasta; ja

(e) uuden tyyppikelpuutuksen myöntämisen jälkeen valvonnan alaisena hankittavan reittilentokokemuksen määrä.

Lentoliikheet/Menetelmät (myös miehistöyhteistyö)	Käytännön koulutus					Lentokoe/ Tarkastuslento	
	Väline, jolla koulutettu:				Kouluttajan kuittaus, kun koulutus valmis	Millä tarkastettu	Tarkastuslentäjän kuittaus, kun lentokoe tai tarkastuslento suoritettu
	OTD	FTD	FS	HEL			
OSA 1							
1 Toimenpiteet ja tarkastukset ennen lentoa							
1.1 Helikopterin ulkopuolinen tarkastus; tarkastuskohteet ja tarkastuksen tarkoitus				P			
1.2 Ohjaamotarkistukset			P	→			
1.3 Moottorien käynnistys, ra- dio- ja suunnistuslaitteiden tar- kistus, suunnistus- ja yhteyden- pitotaajuuksien valinta ja asetus	P	→	→	→		M	
1.4 Rullaus / ilmarullaus len- nonjohdon tai kouluttajan anta- mien ohjeiden mukaan			P	→		M	
1.5 Toimenpiteet ja tarkistukset ennen lentoonlähtöä		P	→	→		M	
OSA 2							
2 Lentoonlähdöt							
2.1 Lentoonlähdöt (erilaisilla profiileilla)			P	→			
2.2 Lentoonlähtö sivutuulella (jos mahdollista)			P	→			
2.3 Lentoonlähtö suurimmalla sallitulla lentoonlähtömassalla (todellisella tai simuloitulla)			P	→			
2.4 Lentoonlähdöt, joissa si- muloitu moottorihäiriö:							
2.4.1 hieman ennen kuin saavu- tetaan lentoonlähdön ratkaisu- piste (TDP) tai määritelty piste lentoonlähdön jälkeen (DPATO)			P	→		M	
2.4.2 pian TDP:n tai DPATO:n saavuttamisen jälkeen			P*	→*		M*	

Lentoliikkeet/Menetelmät (myös miehistöyhteistyö)	Käytännön koulutus				Lentokoe/ Tarkastuslento		
	Väline, jolla koulutettu:				Kouluttajan kuittaus, kun koulutus valmis	Millä tarkastettu	Tarkastuslentäjän kuittaus, kun lentokoe tai tarkastuslento suoritettu
	OTD	FTD	FS	HEL			
OSA 3							
3 Lentoliikkeet ja -menetelmät							
3.1 Kaarrot			P	→			
3.2 Laskut, erilaisilla profiileilla			P	→			
3.2.1 Lasku, jossa simuloitu moottorihäiriö ennen kuin on saavutettu laskun ratkaisupiste (LDP) tai määritelty piste ennen laskua (DPBL)			P	→		M	
3.2.2 Lasku, jossa simuloitu moottorihäiriö LDP:n tai DPBL:n jälkeen			P	→		M	
3.3 Seuraavien järjestelmien käyttö normaalitoiminnassa ja poikkeustilanteissa:						M	(Kohdista 3.3.1 - 3.3.17 on valittava vähintään 3 pakollista kohtaa)
3.3.1 Moottori	P	→	→	→			
3.3.2 Ilmastointi (lämmitys, tuuletus)	P	→	→	→			
3.3.3 Pitot-staattinen järjestelmä	P	→	→	→			
3.3.4 Polttoainejärjestelmä	P	→	→	→			
3.3.5 Sähköjärjestelmä	P	→	→	→			
3.3.6 Hydraulijärjestelmä	P	→	→	→			
3.3.7 Ohjaimet ja trimmit	P	→	→	→			
3.3.8 Jäänesto- ja jäänpoistojärjestelmä	P	→	→	→			
3.3.9 Autopilotti / lennonohjausnäyttö (flight director)	P	→	→	→			
3.3.10 Vakautusjärjestelmät (SAS)	P	→	→	→			
3.3.11 Säättöka, radiokorkeusmittari, transponderi	P	→	→	→			
3.3.12 RNAV-järjestelmä	P	→	→	→			

Lentoliikheet/Menetelmät (myös miehistöyhteistyö)	Käytännön koulutus				Lentokoe/ Tarkastuslento		
	Väline, jolla koulutettu:				Kouluttajan kuittaus, kun koulutus valmis	Millä tarkastettu	Tarkastuslentäjän kuittaus, kun lentokoe tai tarkastuslento suoritettu
	OTD	FTD	FS	HEL		FS, HEL	
3.3.13 Laskutelinejärjestelmä	P	→	→	→			
3.3.14 Pyrstöroottorin ohjaukshäiriö (jos mahdollinen)			P	→			
3.3.15 Pyrstöroottorin ohjauksen täydellinen menetys (jos mahdollinen)			P	Tätä harjoitusta ei saa suorittaa ilmaluoksella			
3.3.16 Apuvoimalaite (APU)	P	→	→	→			
3.3.17 Radiot, suunnistuslaitteet, mittarit, lennonhallintajärjestelmä (FMS)	P	→	→	→			
3.4 Toiminta poikkeus- ja pakkotilanteissa						M	Kohdista 3.4.1 - 3.5 on valittava vähintään 3 pakollista kohtaa
3.4.1 Toimenpiteet tulipalossa (mukaan lukien evakuointi, jos tarkoituksenmukaista)		P	→	→			
3.4.2 Savun torjunta ja poisto		P	→	→			
3.4.3 Moottorihäiriöt, moottorin pysäytys ja uudelleenkäynnistys turvallisessa korkeudessa		P	→	→			
3.4.4 Polttoaineen poisto lennolla (simuloituna)		P	→	→			
3.4.5 Autorotaatioliuku			P*	→*		*	
3.4.6 Autorotaatiolasku tai autorotaatiolasku tehoa käyttäen			P	→			
3.4.7 Miehistön jäsenen toimintakyvyn menetys		P	→	→			
3.4.8 Muut pakkotilannemenetelmät helikopterin lentokäsikirjan mukaisesti		P	→	→			
3.5 Kaarrot 30 asteen kallistuksella 180° - 360° vasemmalle ja oikealle pelkästään mittarien avulla		P	→	→			

Lentoliikkeet/Menetelmät (myös miehistöyhteistyö)	Käytännön koulutus					Lentokoe/ Tarkastuslento	
	Väline, jolla koulutettu:				Kouluttajan kuittaus, kun koulutus valmis	Millä tarkastettu	Tarkastuslentäjän kuittaus, kun lento- koe tai tarkastus- lento suoritettu
	OTD	FTD	FS	HEL		FS, HEL	
OSA 4							
4 MITTARILENTOMENETELMÄT (lennettävä todellisissa tai jäljitellyissä IMC-olosuhteissa)							
4.1 Mittarilento-ohjauksen siirtymisen mittarilento-ohjaukseen mahdollisimman pian ilmaan nousun jälkeen			P*	→*			
4.2 Lähtö- ja saapumisreittien sekä lennonjohdon ohjeiden noudattaminen		P*	→*	→*		M*	
4.3 Odotusmenetelmät		P*	→*	→*			
4.4 ILS-lähestymiset CAT 1 -ratkaisukorkeuteen:							
4.4.1 käsin, ilman lennonohjausnäyttöä (flight director)			P*	→*		M*	
4.4.2 käsin, käyttäen lennonohjausnäyttöä			P*	→*			
4.4.3 automaattiohjauksella			P*	→*			
4.4.4 käsin, moottorihäiriötilanteessa. (Moottorihäiriön on oltava simuloituna loppulähestymistä varten ennen ulkomerkin ylitystä ja sitä on jäljiteltävä maakohtaiseen asti tai kunnes keskeytetyn lähestymisen menetelmä on suoritettu loppuun.)			P*	→*		M*	
4.5 Ei-tarkkuuslähestyminen minimilaskeutumiskorkeuteen (MDA/H)			P*	→*		M*	

Lentoliikkeet/Menetelmät (myös miehistöyhteistyö)	Käytännön koulutus					Lentokoe/ Tarkastuslento	
	Väline, jolla koulutettu:				Kouluttajan kuittaus, kun koulutus valmis	Millä tarkastettu	Tarkastuslentäjän kuittaus, kun lento- koe tai tarkastus- lento suoritettu
	OTD	FTD	FS	HEL			
<p>4.6 Kiertolähestyminen seuraavasti:</p> <p>(a) mittarilähestyminen kyseisen lentopaikan kiertolähestymisen minimilaskeutumiskorkeuteen jäljitellyissä IMC-olosuhteissa, jota seuraa:</p> <p>(b) kiertolähestyminen minimilaskeutumiskorkeudessa toiselle kiitotielle, jonka suunta poikkeaa vähintään 90° kohdan a) mittarilähestymisen loppulähestymissuunnasta.</p> <p>Huom: Jos kohtien a) ja b) tehtäviä ei voida lennonjohdollisista syistä suorittaa, huonon näkyvyyden kierros voidaan lentää simuloituna (näkyvyys alle 800 m).</p>			P*	→*			
4.7 Keskeytetyt lähestymiset							
4.7.1 Ylösveto kaikkien moottorien toimiessa ratkaisukorkeudesta tai minimilaskeutumiskorkeudesta			P*	→*			
4.7.2 Muita keskeytettyjä lähestymisiä			P*	→*			
4.7.3 Ylösveto moottorihäiriötilanteessa ratkaisukorkeudesta tai MDA:sta			P*	→*		M*	
4.7.4 IMC-autorotaatio tehoa käyttäen			P*	→*		M*	
OSA 5							
<p>5 Tyypikelpuutukseen liitettävä lisäoikeus mittarilähestymisiin, joissa käytetään alle 60 metrin (200 ft) ratkaisukorkeutta (CAT II/III)</p> <p>Tyypikelpuutuksen laajentamiseksi mittarilähestymisiin, joissa ratkaisukorkeus on alle 60 metriä (200 ft), on koulutettava seuraavat lentoliikkeet ja menetelmät.</p>							

Lentoliikkeet/Menetelmät (myös miehistöyhteistyö)	Käytännön koulutus				Lentokoe/ Tarkastuslento		
	Väline, jolla koulutettu:				Kouluttajan kuittaus, kun koulutus valmis	Millä tarkastettu	Tarkastuslentäjän kuittaus, kun lento- koe tai tarkastus- lento suoritettu
	OTD	FTD	FS	HEL			
Seuraavassa tarkoitettujen mittari- lähestymisten ja keskeytettyjen lähestymisten aikana on käytettävä kaikkia varusteita, jotka tyyppihy- väksynnän mukaan tarvitaan mittari- lähestymisiin käyttäen alle 60 metrin (200 ft) ratkaisukorkeutta.							
5.1 Keskeytetty lentoonlähtö (lento- lähtöminimistä)			P*	→*		M*	
5.2 ILS-lähestyminen lennonoh- jausjärjestelmää käyttäen siihen ratkaisukorkeuteen asti, johon hyväksyntää haetaan. Miehistön yhteistyömenetelmien noudatta- mista (tehtävänjako, vakiosanonnat ja niiden käyttö, keskinäinen val- vonta, tiedonvaihto ja avustami- nen) on erityisesti tarkkailtava.			P*	→*		M*	
5.3 Ylösveito kohdassa 5.2 tarkoitettujen lähes- tymisten jälkeen ratkaisukorkeu- desta. Siirtymäkoulutukseen on kuuluttava myös ylösveito, jonka syynä on (simuloitu) riittämätön kiitotienäkyvyys, nopeat tuulen muutokset (wind shear), ilma- aluksen poikkeaminen liiaksi on- nistuneen lähestymisen rajoista ja maalaitteiden tai ilma-aluksen laitteiden häiriö ennen ratkaisukor- keuden saavuttamista, sekä ylös- veito, jossa ilma-aluksen laitehäiriö. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että ylösvedossa käytetään määrättyä tai automaattisesti osoi- tettua ylösveitoasentoa.			P*	→*		M*	
5.4 Lasku(t) siten, että näköyhteys on saavutettu mittarilähestymisessä ratkaisukor- keuteen tultaessa. Jos se on kysei- sellä lennonohjausjärjestelmällä mahdollista, on suoritettava auto- maattilasku.			P*	→*		M*	
OSA 6							
6 Lisävarusteiden käyttö			P	→			

JAR-FCL 2.240, liite 3**[Tyyppikelpuutusta varten vaadittavan koulutuksen, lentokokeen ja tarkastuslennon sisältö yksi- ja monimoottorisilla yhden ohjaajan helikoptereilla]**

(Katso JAR-FCL 2.240 - 2.262)

[Katso JAR-FCL 2.160 & 2.165(a)(3), liite 1]

1 Taulukon merkkien selitykset:

P = Koulutetaan ilma-aluksen päällikön tehtävissä tyyppikelpuutuksen myöntämistä varten.

X = Suoritettava lentosimulaattorilla, jos sellainen on käytettävissä; muussa tapauksessa on käytettävä ilma-alusta, ellei toisin mainita.

2 Käytännön koulutus on annettava vähintään P-kirjaimella merkityllä koulutuslaitteella, ja se voidaan antaa nuolen (—>) osoittamilla korkeammantasoisilla laitteilla.

Koulutuslaitteista käytetään seuraavia lyhenteitä:

FS = Lentosimulaattori
FTD = Lentokoulutuslaite
HEL = Helikopteri
[ ]

3.1 Tähdellä (*) merkityt tehtävät on lennettävä todellisissa tai jäljitellyissä mittarisääolosuhteissa. Ne on suoritettava vain, jos hakija haluaa uusia mittarilentokelpuutuksen, jatkaa sen voimassaoloa tai laajentaa sen oikeudet toiseen helikopterityyppiin.

3.2 Mittarilento-osuus (osa 6) on suoritettava vain, jos hakija haluaa uusia mittarilentokelpuutuksen, jatkaa sen voimassaoloa tai laajentaa sen oikeudet toiseen helikopterityyppiin.

4 M-kirjain lentokoe/tarkastuslento -sarakeessa osoittaa tehtävän olevan pakollinen.

5 Käytännön koulutuksessa on käytettävä lentosimulaattoria, jos simulaattorin käyttö kuuluu hyväksytyyn tyyppikurssiin. Kurssin hyväksymisessä otetaan huomioon:

(a) käytettävän lentosimulaattorin hyväksyntä, josta määrätään JAR-STD:ssä;

(b) kouluttajan ja tarkastuslentäjän pätevyys;

(c) kurssilla annettavan reittitoiminnan mukaisen simulaattorikoulutuksen määrä;

(d) koulutettavan ohjaajan pätevyys ja aiempi kokemus reittitoiminnasta; ja

(e) uuden tyyppikelpuutuksen myöntämisen jälkeen valvonnan alaisena hankittavan reittilentokokemuksen määrä.

Lentoliikkeet/Menetelmät	Käytännön koulutus				Lentokoe/ Tarkastuslento		
	Väline, jolla koulutettu:				Kouluttajan kuittaus, kun koulutus valmis	Millä tarkastettu	Tarkastuslentäjän kuittaus, kun tarkas- tettu
	[ ]	FTD	FS	HEL		FS, HEL	
OSA 1							
1 Tarkastukset ja toimenpiteet ennen lentoa							
1.1 Helikopterin ulkopuolinen tarkastus; tarkastuskohteet ja tarkastuksen tarkoitus				P			
1.2 Ohjaamotarkistukset			P	→			
1.3 Toimenpiteet ennen moottorien käynnistystä, käynnistysmenetelmät, radio- ja suunnistuslaitteiden tarkistus, suunnistus- ja yhteydenpitotaajuuksien valinta ja asetus	[ ]	[P]	→	→		M	
1.4 Rullaus / ilmarullaus lennonjohdon tai kouluttajan antamien ohjeiden mukaan			P	→		M	
1.5 Toimenpiteet ennen lentoonlähtöä		P	→	→		M	
OSA 2							
2 Lentoonlähdöt							
2.1 Lentoonlähdöt (erilaisilla profiileilla)			P	→		M	
2.2 Lentoonlähtö sivutuulella (jos mahdollista)			P	→			
2.3 Lentoonlähtö suurimmalla sallitulla lentoonlähtömassalla (todellisella tai simuloitulla)			P	→			
2.4 Lentoonlähdöt, joissa jäljitetty moottorihäiriö:							
2.4.1 hieman ennen kuin saavutetaan lentoonlähdön ratkaisupiste (TDP) tai määritelty piste lentoonlähdön jälkeen (DPATO)			P	→		M	
2.4.2 pian TDP:n tai DPATO:n saavuttamisen jälkeen			P*	→*		M*	

Lentoliikkeet/Menetelmät	Käytännön koulutus				Lentokoe/ Tarkastuslento	
	Väline, jolla koulutettu:				Kouluttajan kuittaus, kun koulutus valmis	Millä tarkastettu
[ ]	FTD	FS	HEL		FS, HEL	
OSA 3						
3 Lentoliikkeet ja -menetelmät						
3.1 Nousu- ja liukukaarrot; oikaisut määrättyyn suuntaan		P	→	→		M
3.2 Kaarrot 30 asteen kallistuk- sella 180° - 360° vasemmalle ja oikealle pelkästään mittarien avulla, jos helikopterissa on tar- vittava varustus		P	→	→		M
OSA 4						
4 Autorotaatio						
4.1 Autorotaatioliuku			P*	→*		M*
4.2 Autorotaatiolasku tai autorotaatiolasku tehoa käyttäen			P	→		M
OSA 5						
5 Laskut						
5.1 Laskut			P	→		M
5.1.1 Lasku, jossa simuloitu moottorihäiriö ennen kuin on saavutettu laskun ratkaisupiste (LDP) tai määritelty piste ennen laskua (DPBL)			P	→		M
5.1.2 Lasku, jossa simuloitu moottorihäiriö LDP:n tai DPBL:n jälkeen			P	→		M
OSA 6						
6 Mittarilentomenetelmät, lennettävä todellisissa tai jäljitel- lyissä IMC-olosuhteissa						
6.1 Mittarilento-ohjeiden noudattaminen			P*	→*		M*

Lentoliikkeet/Menetelmät	Käytännön koulutus				Lentokoe/ Tarkastuslento		
	Väline, jolla koulutettu:				Kouluttajan kuittaus, kun koulutus valmis	Millä tarkastettu	Tarkastuslentäjän kuittaus, kun tarkas- tettu
	[ ]	FTD	FS	HEL		FS, HEL	
6.2 Odotusmenetelmät		P*	→*	→*			
6.3 ILS-lähestymiset CAT 1 - ratkaisukorkeuteen							
6.3.1 käsin, ilman lennonohjau- snäyttöä (flight director)			P*	→*		M*	
6.3.2 käsin, käyttäen lennonoh- jauksnäyttöä			P*	→*			
6.3.3 automaattiohjauksella			P*	→*			
6.4 NDB- tai VOR/LOC- lähestyminen minimilaskeutumis- korkeuteen (MDA/H)			P*	→*		M*	
6.5 Kiertolähestyminen seuraavas- ti: (a) mittarilähestyminen kyseisen lentopaikan kiertolähestymisen minimilaskeutumiskorkeuteen, jota seuraa: (b) kiertolähestyminen minimilas- keutumiskorkeudessa toiselle kiito- tielle, jonka suunta poikkeaa vä- hintään 90° kohdan a) mittarilä- hestymisen loppulähestymissuun- nasta. Huom: Jos kohtien a) ja b) tehtäviä ei voida lennonjohdollisista syistä suorittaa, huonon näkyvyyden kierros voidaan lentää simuloituna (näkyvyys alle 800 m).			P*	→*			
6.6 Keskeytetyt lähestymiset							
6.6.1 Ylösveto ratkaisukorkeudesta ILS-lähestymisen jälkeen			P*	→*		M*	
6.6.2 Muita keskeytettyjä lähesty- misiä			P*	→*			
6.6.3 Ylösveto moottorihäiriöti- lanteessa			P*	→*		M*	
6.7 IMC-autorotaatio tehoa käyt- täen			P*	→*		M*	

Lentoliikheet/Menetelmät	Käytännön koulutus				Lentokoe/ Tarkastuslento		
	Väline, jolla koulutettu:				Kouluttajan kuittaus, kun koulutus valmis	Millä tarkastettu	Tarkastuslentäjän kuittaus, kun tarkas- tettu
	[ ]	FTD	FS	HEL		FS, HEL	
OSA 7							
7 Seuraavien järjestelmien käyttö normaalitoiminnassa ja poikkeustilanteissa:						M	(Kohdista 7.1 - 7.16 on valittava vähintään 3 pakollista kohtaa)
7.1 Moottori	[ ]	[P]	→	→			
7.2 Ilmastointi (lämmitys, tuuletus)	[ ]	[P]	→	→			
7.3 Pitot-staattinen järjestelmä	[ ]	[P]	→	→			
7.4 Polttoainejärjestelmä	[ ]	[P]	→	→			
7.5 Sähköjärjestelmä	[ ]	[P]	→	→			
7.6 Hydraulijärjestelmä	[ ]	[P]	→	→			
7.7 Ohjaimet ja trimmit	[ ]	[P]	→	→			
7.8 Jäänesto- ja jäänpoistojärjestelmä	[ ]	[P]	→	→			
7.9 Autopilotti / lennonohjainäyttö (flight director)	[ ]	[P]	→	→			
7.10 Vakausjärjestelmät (SAS)	[ ]	[P]	→	→			
7.11 Säättuka, radiokorkeusmittari, transponderi	[ ]	[P]	→	→			
7.12 RNAV-järjestelmä	[ ]	[P]	→	→			
7.13 Laskutelinejärjestelmä	[ ]	[P]	→	→			
7.14 Pyrstöroottorin ohjaushäiriö (jos mahdollinen)			P	→			
7.15 Pyrstöroottorin ohjauksen täydellinen menetys (jos mahdollinen)			P	X			
7.16 Radiot, suunnistuslaitteet, mittarit, lennonhallintajärjestelmä (FMS)	[ ]	[P]	→	→			

Lentoliikkeet/Menetelmät	Käytännön koulutus				Lentokoe/ Tarkastuslento	
	Väline, jolla koulutettu:			Kouluttajan kuittaus, kun koulutus valmis	Millä tarkastettu	Tarkastuslentäjän kuittaus, kun tarkas- tettu
	[ ]	FTD	FS	HEL		FS, HEL
OSA 8						
8 Toiminta poikkeus- ja pakkotilanteissa						
8.1 Toimenpiteet tulipalossa (mukaan lukien evakuointi, jos tarkoituksenmukaista)						M
8.2 Savun torjunta ja poisto		P	→	→		M
8.3 Muut pakkotilannemenetelmät helikopterin lentokäsikirjan mukaisesti		P	→	→		M
8.4 Moottorihäiriö, moottorin pysäytys ja uudelleenkäynnistys turvallisessa korkeudessa		P	→			
OSA 9						
9 Lisävarusteiden käyttö			P	→		

[Muutos 1, 01.12.00]

[JAR-FCL 2.245(b)(3), liite 1

Muilla helikoptereilla suoritettujen tarkastuslentojen hyvittäminen tyyppikelpuutusten voimassaolon jatkamista varten

[Katso JAR-FCL 2.245(b)(3) ja JAR-FCL 2.245(c)]

Tässä liitteessä luetellaan ne yksimoottoriset määntämööttörikäyttöiset helikopterityypit ja niitä vastaavat lupakirjamerkinntät, joiden tyyppikelpuutusten voimassaoloa voidaan jatkaa samalla tarkastuslennolla kohdan JAR-FCL 2.245(b)(3) mukaisesti.

Valmistaja	Helikopterityyppi ja lupakirjamerkintä
Agusta-Bell	
- yksimoottorinen, mäntä	Bell47
Bell Helicopters	
- yksimoottorinen, mäntä	Bell47
Brantley	
- yksimoottorinen, mäntä	BrantleyB2
Breda Nardi	
- yksimoottorinen, mäntä	HU269
Enstrom	
- yksimoottorinen, mäntä	ENF28
Hiller	
- yksimoottorinen, mäntä	UH12
Hughes/Schweitzer	
- yksimoottorinen, mäntä	HU269
Westland	
- yksimoottorinen, mäntä	Bell47

]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.261(a), liite 1**Tyypikelpuutuksia varten vaadittaviin lentokokeisiin ja tarkastuslentoihin liittyvät teoriakoulutusvaatimukset**

[Katso JAR-FCL 2.261(a)]

[Katso AMC FCL 2.261(a)]

1 Teoriaopettajan on oltava valtuutettu kouluttaja, jolla on tarvittava tyypikelpuus, tai muu kouluttaja, jolla on riittävä kokemus ilmailun alalta ja joka tuntee kyseisen ilma-aluksen, esim. lentomekaanikko, huoltomekaanikko, lennonvalmistelija.

2 Teoriakoulutukseen on kuuluttava kohdassa AMC FCL 2.261(a) luetellut asiat siltä osin kuin kyseistä helikopterityyppiä varten on tarkoituksenmukaista.

[3 Uuden tyypikelpuutuksen saamiseen usean ohjaajan helikopteria varten vaaditaan kirjallinen tai tietokoneella suoritettava koe, johon on kuuluttava vähintään sata monivalintatehtävää. Tehtävien on jakauduttava tarkoituksenmukaisesti koulutusohjelman eri oppiaineiden kesken. Alin hyväksyttävä koetulos on 75 % jokaisessa koulutusohjelman pääoppiaineessa.]

4 Uuden tyypikelpuutuksen saamiseen yhden ohjaajan helikopteria varten vaaditaan kirjallinen [tai tietokoneella suoritettava] koe. Monivalintatehtävien määrä riippuu helikopterin vaativuudesta. Alin hyväksyttävä koetulos on 75 %.

5 Teoriakokeissa, jotka liittyvät usean ohjaajan helikopterien ja monimoottoristen yhden ohjaajan helikopterien tarkastuslentoihin, on käytettävä monivalintatehtäviä tai muita soveltuvia menetelmiä.

[Muutos 1, 01.12.00]

LUKU G - HELIKOPTERILIIKENNELENTÄJÄN LUPAKIRJA - ATPL(H)

JAR-FCL 2.265 Vähimmäisikä

Helikopteriliikenne lentäjän lupakirjan hakijan on oltava vähintään 21-vuotias.

JAR-FCL 2.270 Lääketieteellinen kelpoisuus

Helikopteriliikenne lentäjän lupakirjan hakijalla on oltava voimassa oleva luokan 1 lääketieteellinen kelpoisuustodistus. Helikopteriliikenne lentäjän lupakirjan mukaisten oikeuksien käyttämiseen vaaditaan voimassa oleva luokan 1 lääketieteellinen kelpoisuustodistus.

JAR-FCL 2.275 Oikeudet ja ehdot

(a) *Oikeudet.* Edellyttäen, että muut JAR-vaatimukset täyttyvät, helikopteriliikenne lentäjän lupakirjan haltijalla on oikeus:

(1) käyttää kaikkia helikopteriyksityislentäjän ja helikopteriansiolentäjän lupakirjan haltijan oikeuksia; ja

(2) toimia päällikkönä tai perämiehenä helikopterissa, kun sitä käytetään ilmakuljetukseen.

(b) *Ehdot.* Helikopteriliikenne lentäjän lupakirjan hakija, joka täyttää kohdissa JAR-FCL 2.265, 2.270 ja 2.280 - 2.295 määrättyt ehdot, täyttää helikopteriliikenne lentäjän lupakirjan ja lentokokeessa käytetyn helikopterin tyyppikelpuutuksen myöntämiseksi asetetut vaatimukset.

JAR-FCL 2.280 Lentokokemus ja lentoajan hyväksi laskeminen

(a) Helikopteriliikenne lentäjän lupakirjan hakijalla on oltava helikopterin ohjaajana vähintään 1000 tunnin lentokokemus [[katso myös JAR-FCL 2.050(a)(3)], josta enintään 100 tuntia saa olla hankittu lentosimulaattorilla. Tuntimäärään on sisällyttävä vähintään:

(1) 350 tuntia usean ohjaajan miehistön jäsenenä helikoptereilla, joiden FAR/JAR-27:n ja 29:n tai vastaavien vaatimusten mukainen tyyppi hyväksyntä edellyttää vähimmäismie-

histöön kuuluvan IFR-lentotoiminnassa kaksi ohjaajaa, tai 350 tuntia helikoptereilla, joiden käyttöön vaaditaan JAR-OPS:n mukaan kaksi ohjaajaa;

(2) 250 tuntia ilma-aluksen päällikkönä, tai vähintään 100 tuntia ilma-aluksen päällikkönä ja 150 tuntia perämiehenä hoitaen ilma-aluksen päällikön tehtäviä päällikön valvonnassa edellyttäen, että valvontamenetelmä on viranomaista tyydyttävä;

(3) 200 tuntia matkalentoja, joista vähintään 100 tuntia ilma-aluksen päällikkönä, tai perämiehenä hoitaen ilma-aluksen päällikön tehtäviä päällikön valvonnassa edellyttäen, että valvontamenetelmä on viranomaista tyydyttävä;

(4) 70 tuntia mittariaikaa, josta enintään 30 tuntia saa olla mittariaikaa maassa; ja

(5) 100 tuntia yölentoja ilma-aluksen päällikkönä tai perämiehenä.

(b) Jos hakijalla on ohjaajan lupakirja tai vastaava muuta ilma-alusryhmää varten, hänen hyväkseen lasketaan näillä muilla ilma-alusryhmillä lennetty lentoaika siten kuin kohdassa JAR-FCL 2.155(a) määrätään, lukuun ottamatta lentokoneella hankittua lentokokemusta, jolla voidaan korvata enintään 50 % kaikista (a) kohdan lentoaikavaatimuksista.

(c) Vaadittava kokemus on oltava hankittu ennen JAR-FCL 2.295:ssä tarkoitetun lentokoneen suorittamista.

JAR-FCL 2.285 Teoriatiedot
(Katso JAR-FCL 2.285, liite 1)

(a) *Kurssi.* Helikopteriliikenne lentäjän lupakirjan hakijan on oltava saanut teoriakoulutuksensa hyväksytyillä kurssilla hyväksytyssä lentokoulutusorganisaatiossa (FTO) tai hyväksytyyn tietopuoliseen opetukseen erikoistuneen organisaation hyväksytyillä kurssilla. Jos hakija ei ole saanut teoriakoulutusta yhdistetyn kurssin aikana, hänen on suoritettava JAR-FCL 2.285:n liitteessä 1 vaadittu kurssi. Heli-

kopteriansiolentäjän lupakirjan ja mittarilentokelpuutuksen haltija täyttää helikopteriliikennelentäjän teoriakoulutusvaatimukset.

(b) *Koe.* Helikopteriliikennelentäjän lupakirjan hakijan on oltava osoittanut JAR-FCL:n luvun J vaatimusten mukaisesti, että hänen teoriatietonsa ovat sillä tasolla, jota helikopteriliikennelentäjän lupakirjan haltijan oikeudet edellyttävät.

JAR-FCL 2.290 Lentokoulutus
[Katso AMC FCL 2.261(d)]

Helikopteriliikennelentäjän lupakirjan hakijalla on oltava JAR-FCL:n mukaisesti myönnetty tai hyväksytty helikopteriansiolentäjän lupakirja ja monimoottoristen helikopterien mittarilentokelpuus, ja hänen on oltava saanut kohdassa JAR-FCL 2.261(d) vaadittu miehistöyhteistyökoulutus [katso AMC FCL 2.261(d)].

JAR-FCL 2.295 Taidot

(a) Helikopteriliikennelentäjän lupakirjan hakijan on oltava osoittanut pystyvänsä suorittamaan JAR-FCL 2.240:n ja 2.295:n liitteissä 1 ja 2 vaaditut menetelmät ja lentoliikkeet sillä pätevyydellä, jota helikopteriliikennelentäjän lupakirjan haltijan oikeudet edellyttävät, ilma-aluksen päällikkönä sellaisella helikopterilla, jonka FAR/JAR 27:n ja 29:n tai vastaavien vaatimusten mukainen tyyppi hyväksyntä edellyttää vähimmäismiehistöön kuuluvan IFR-lentotoiminnassa kaksi ohjaajaa, tai sellaisella helikopterilla, jonka käyttöön vaaditaan JAR-OPS:n mukaan kaksi ohjaajaa.

(b) Helikopteriliikennelentäjän lupakirjaa varten vaadittava lentokoe voi toimia samalla kertaa lentokokeena lupakirjan myöntämiseksi ja tarkastuslentona kokeessa käytettävän helikopterin tyyppikelpuutuksen voimassaolon jatkamiseksi. Se voidaan myös yhdistää lentokokeeseen, joka vaaditaan usean ohjaajan helikopterin tyyppikelpuutusta varten.

JAR-FCL 2.285, liite 1**Ositettu teoriakurssi helikopteriliikennelentäjän lupakirjaa (ATPL(H)) varten**

(Katso JAR-FCL 2.285)

[Katso AMC FCL 2.470(a)]

1 Kurssin päämääränä on kouluttaa sellaiset ohjaajat, jotka eivät ole saaneet teoriakoulutusta yhdistetyn kurssin aikana, sille tietotasolle, joka vaaditaan helikopteriliikennelentäjän lupakirjaa varten.

2 Ositetulle helikopteriliikennelentäjän teoriakurssille osallistuvan hakijan on saatava hyväksytyyn lentokoulutusorganisaation koulutuspäällikön valvonnassa 650 tuntia (1 oppitunti = 60 minuuttia) liikennelentäjän teoriakoulutusta 18 kuukauden kuluessa. Hakijalla on oltava helikopteriyksityslentäjän lupakirja.

Jos hakijalla on mittarilentokelpuus helikoptereita varten, teorituntimäärää voidaan vähentää 200 tunnilla. Koulutus voidaan myös antaa vain teoriakoulutukseen erikoistuneessa hyväksytyssä organisaatiossa siten kuin JAR-FCL 2.055:n liitteessä 2 määrätään, jolloin tämän organisaation koulutuspäällikkö vastaa kurssin valvonnasta.

3 Lentokoulutusorganisaation on varmistettava, että hakijalla on ennen kurssille hyväksymistään riittävät tiedot matematiikasta ja fysiikasta, jotta hänen on helpompi ymmärtää kurssin opetus sisältö.

4 Koulutuksen on katettava kaikki AMC FCL 2.470(a):ssa määrättyjen asiaankuuluvien koulutusohjelmien kohdat. Hyväksytyyn kurssiin olisi sisällyttävä luokkahuonetyöskentelyä, ja siihen voi kuulua esimerkiksi interaktiivista videokoulutusta, dia-ääniesityksiä, opiskelua koulutuslaitteella, tietokoneavusteista opetusta ja muiden viranomaisen hyväksymien opetusvälineiden käyttöä. Viranomaisen niin salliessa voidaan kurssin osana käyttää myös hyväksytyjä etäopiskelukursseja (kirjekursseja).

LUKU H - OPETTAJAKELPUUTUKSET (Helikopterit)

JAR-FCL 2.300 Koulutus - Yleistä
(Katso JAR-FCL 2.300, liite 1)

(a) Lentokoulutusta ohjaajan lupakirjan tai kelpuutuksen myöntämistä varten saa antaa ainoastaan henkilö, jolla on:

(1) ohjaajan lupakirja, jossa on opettajakelpuus; tai

(2) JAA:n jäsenvaltion myöntämä erityislupa, kun:

(i) uusi helikopterityyppi otetaan käyttöön; tai

(ii) kyseessä on museoilma-alus tai erikoisvalmisteinen helikopteri, jota varten kenelläkään ei ole opettajakelpuutusta; tai

[(iii) koulutus annetaan JAA:n jäsenvaltioiden ulkopuolella eikä kouluttajalla ole JAR-FCL:n mukaista lupakirjaa (katso JAR-FCL 2.300, liite 1)].

(b) Synteettistä lentokoulutusta saa antaa ainoastaan henkilö, jolla on lennonopettajan, tyypikouluttajan tai mittarilentokouluttajan kelpuus tai simulaattorikouluttajan valtuutus helikoptereita varten.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.305 Opettajakelpuutukset ja valtuutus - Jaottelu

Opettajakelpuutuksia on neljää eri lajia:

(a) Lennonopettajakelpuus - helikopterit (FI(H))

(b) Tyypikouluttajan kelpuus - helikopterit (TRI(H))

(c) Mittarilentokouluttajan kelpuus - helikopterit (IRI(H))

(d) Simulaattorikouluttajan valtuutus - helikopterit (SFI(H)).

JAR-FCL 2.310 Opettajakelpuutukset - Yleistä

(a) *Edellytykset.* Kaikilla opettajilla on oltava vähintään saman tasoisen lupakirja, kelpuus ja pätevyys kuin se, jota varten he antavat opetusta (ellei toisin määrätä), ja oikeus toimia ilma-alueen päällikkönä kyseisen koulutuksen aikana.

(b) *Toimiminen useassa tehtävässä.* Mikäli opettaja täyttää tässä luvussa määritellyt pätevyys- ja kokemusvaatimukset jokaisen suorittamansa tehtävän osalta, kelpuus ei ole rajoitettu toimintaan vain yhdessä tehtävässä lennonopettajana (FI), tyypikouluttajana (TRI) tai mittarilentokouluttajana (IRI).

(c) *Hyvitykset muiden kelpuutusten hankkimista varten.* Ne opettamiseen ja oppimiseen liittyvät taidot, jotka opettajakelpuutuksen haltija on jo osoittanut nykyistä kelpuutustaan varten, voidaan laskea hänen hyväkseen muita opettajakelpuutuksia haattaessa.

JAR-FCL 2.315 Opettajakelpuutukset - Voimassaoloaika

[(a) Kaikki opettajakelpuutukset ja simulaattorikouluttajan valtuutukset ovat voimassa kolmen vuoden ajan.

(b) Jos hakija ei ole suorittanut kaikkia tarkastuslennon osia hyväksytysti ennen opettajakelpuutuksen voimassaolon päättymistä, hän ei saa käyttää kelpuutuksen mukaisia oikeuksia ennen kuin uusi tarkastuslento on hyväksytysti suoritettu.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.320 Lennonopettajakelpuus (FI(H)) - Vähimmäisikä

Lennonopettajakelpuutuksen hakijan on oltava vähintään 18-vuotias.

JAR-FCL 2.325 FI(H) - Rajoitetut oikeudet

(a) *Rajoitusten voimassaolo.* Kelpuutuksen oikeudet ovat rajoitetut, kunnes lennonopettajakelpuutuksen haltija on antanut vähintään 100 tuntia lennonopetusta ja sen lisäksi valvonut vähintään 25 oppilaan yksinlentoa. Rajoitukset poistetaan, kun edellä mainitut vaatimukset on täytetty ja valvova lennonopettaja on antanut puoltavan lausuntonsa.

(b) *Rajoitukset.* Rajoitettu kelpuutus oikeuttaa antamaan tarkoitusta varten hyväksytyt lennonopettajan valvonnassa:

(1) lennonopetusta helikopteryksityislentäjän lupakirjaa varten (tai yhdistettyjen kurssien niissä osissa, jotka vastaavat helikopteryksityislentäjän lupakirjan tasoa) sekä yksimoottoristen helikopterien tyyppikelpuuksia varten, lukuun ottamatta ensimmäiselle päivällä tai yöllä suoritettavalle yksinlennolle ja yksin lennettävälle päivä- tai yömatkalennolle hyväksymistä; ja

(2) yölentokoulutusta edellyttäen, että rajoitetun lennonopettajakelpuutuksen haltijalla on yölentokelpuus helikoptereita varten.

JAR-FCL 2.330 FI(H) - Oikeudet ja vaatimukset

(Katso JAR-FCL 2.325)

(Katso JAR-FCL 2.365)

(Katso JAR-FCL 2.330 & 2.345, liite 1)

(Katso AMC FCL 2.395)

[Lennonopettajakelpuutuksen haltijalla (rajoituksista määrätään kohdassa JAR-FCL 2.325) on oikeus antaa lennonopetusta:]

(a) helikopteryksityislentäjän lupakirjaa varten sekä yksimoottoristen yhden ohjaajan helikopterien tyyppikelpuuksia varten edellyttäen, että tyyppikoulutusta antava lennonopettaja on lentänyt kyseisellä tyypillä vähintään 15 tuntia viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana;

(b) helikopteriansiolentäjän lupakirjaa varten edellyttäen, että hänellä on vähintään 500 tunnin lentokokemus helikopterin ohjaajana, josta vähintään 200 tuntia lennonopettajana;

(c) yölentoa varten edellyttäen, että hänellä on yölentokelpuus helikoptereita varten;

(d) mittarilentokelpuutusta varten edellyttäen, että:

(1) hänellä on vähintään 200 tunnin kokemus mittarilentosääntöjen (IFR) mukaisesta toiminnasta helikoptereilla, josta enintään 50 tuntia saa olla mittariaikaa maassa lentosimulaattorilla tai FNPT II:lla; ja

(2) hän on suorittanut oppilaana hyväksytyt kurssin, johon on kuulunut vähintään 5 tuntia lentokoulutusta helikopterilla, lentosimulaattorilla tai FNPT II:lla (katso AMC FCL 2.395) ja läpäissyt vaadittavan lentokokeen siten kuin JAR-FCL 2.330 & 2.345:n liitteessä 1 määrätään;

(e) monimoottoristen yhden ohjaajan helikopterien tyyppikelpuuksia varten edellyttäen, että hän täyttää kohtien JAR-FCL 2.365(a), (b), (d) ja (f) vaatimukset ja:

(1) hänellä on vähintään 50 tunnin lentokokemus monimoottoristen yhden ohjaajan helikopterien päällikkönä, josta vähintään 5 tuntia lentokokeessa käytettävällä helikopterityypillä;

(2) hän on suorittanut oppilaana hyväksytyt kurssin, johon on kuulunut vähintään 5 tuntia lentokoulutusta kyseisen tyypin helikopterilla tai lentosimulaattorilla (katso AMC FCL 2.395); ja

(3) hän on läpäissyt monimoottoristen yhden ohjaajan helikopterien lennonopettajakelpuutukseen vaadittavan lentokokeen, josta määrätään JAR-FCL 2.330:n ja 2.345:n liitteessä 1;

(f) helikopterilennonopettajan kelpuutusta varten edellyttäen, että:

(1) hän on toiminut opettajana helikopterissa vähintään 500 tuntia;

(2) hän on osoittanut kykynsä antaa lennonopettajakoulutusta suorittamalla JAR-FCL 2.330 & 2.345:n liitteen 1 mukaisen lentokokeen lennonopettajien tarkastuslentäjälle; ja

(3) viranomainen on valtuuttanut hänet tähän toimintaan.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.335 FI(H) - Pääsyaatimukset
(Katso JAR-FCL 2.240,
liite 3)
[Katso AMC FCL 2.470(b)]

Ennen hyväksytyn lennonopettajakurssin aloittamista:

(a) hakijalla on oltava vähintään 300 tunnin lentokokemus. Tästä päällikkökokemusta on oltava vähintään 100 tuntia, jos hakijalla on helikopteriliikennelentäjän tai helikopteriansiolentäjän lupakirja, ja 200 tuntia, jos hänellä on helikopteryksityislentäjän lupakirja;

(b) hakijan on oltava täyttänyt kohdassa AMC FCL 2.470(b) mainitut helikopteriansiolentäjän teoriakoulutusvaatimukset;

(c) hakijan on oltava saanut vähintään 10 tuntia mittarilentokoulutusta, josta enintään viisi tuntia saa olla mittariaikaa maassa FNPT II:lla tai lentosimulaattorilla;

(d) hakijalla on oltava vähintään 20 tunnin matkalentokokemus ilma-aluksen päällikkönä; ja

(e) hakijan on oltava läpäissyt erityinen tarkastuslento kurssille hyväksymistä varten enintään 6 kuukautta ennen kurssin alkua. Tarkastuslennon vastaanottajan on oltava lennonopettaja, jolla on JAR-FCL 2.330(f):n mukainen pätevyys, ja sen on perustuttava JAR-FCL 2.240:n liitteessä 3 vaadittuun tarkastuslento. Tämän tarkastuslennon perusteella arvioidaan, ovatko hakijan taidot riittävät kurssin suorittamiseen.

JAR-FCL 2.340 FI(H) - Kurssi
(Katso AMC FCL 2.340)

(a) Lennonopettajakelpuutuksen hakijan on oltava suorittanut hyväksytty teoria- ja lentokoulutuskurssi hyväksytyssä lentokoulutusorganisaatiossa (katso AMC FCL 2.340).

(b) Kurssin tarkoituksena on kouluttaa hakija antamaan opetusta yksityislentäjän lupakirjan tasolle yksimootorisilla yhden ohjaajan

helikoptereilla. Lentokoulutukseen on kouluttava vähintään 30 tuntia lentoharjoituksia, joista 25 tuntia on oltava opettajan kanssa suoritettavia koululentoja. Jäljelle jäävät viisi tuntia voivat olla oppilaiden keskenään suoritettavia lentoja, joilla kaksi hakijaa lentää yhdessä harjoitellakseen lentotehtävien näyttämistä oppilaalle. 25 tunnin koululennoista viisi tuntia voidaan suorittaa viranomaisen tarkoitusta varten hyväksymällä lentosimulaattorilla tai FNPT:llä. Lentokokeeseen käytettävää aikaa ei lasketa mukaan kurssin koulutusaikaan.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.345 FI(H) - Taidot
(Katso JAR-FCL 2.330 &
2.345, liitteet 1 ja 2)

Lennonopettajakelpuutuksen hakijan on osoitettava viranomaisen tarkoitusta varten määrämälle tarkastuslentäjälle JAR-FCL 2.330 & 2.345:n liitteiden 1 ja 2 mukaisesti, että hänen taitonsa ovat riittävät lentopilaan kouluttamiseen helikopteryksityislentäjän lupakirjan myöntämiseen vaadittavalle tasolle. Tarkastuslento kuuluu myös tehtävänanto, lennon jälkeinen palaute ja tietopuolinen opetus.

JAR-FCL 2.350 FI(H) - Kelpuutuksen myöntäminen

Lennonopettajakelpuutuksen hakija, joka täyttää kohdissa JAR-FCL 2.310, 2.315 ja 2.335 - 2.345 määrätyt ehdot, täyttää lennonopettajakelpuutuksen myöntämiseksi asetetut vaatimukset. Alkuvaiheessa kelpuutusta koskevat JAR-FCL 2.325:ssä mainitut rajoitukset.

JAR-FCL 2.355 FI(H) - Voimassaolon jatkaminen ja uusiminen
(Katso JAR-FCL 2.330 &
2.345, liitteet 1 ja 2)
[Katso AMC FCL 2.355
(a)(2)]
(Katso IEM FCL 2.355)

(a) Lennonopettajakelpuutuksen voimassaolon jatkamiseksi haltijan on täytettävä kaksi seuraavista kolmesta vaatimuksesta:

(1) oltava antanut kelpuutuksen voimassaoloaikana [helikoptereilla lennonopet-

tajana, mittarilentokouluttajana tai tarkastuslentäjänä] vähintään 100 tuntia lennonopeudesta, josta vähintään 30 tuntia (määrään voi sisältyä myös lentokokeita ja tarkastuslentoja) lennonopettajakelpuutuksen voimassaolon päättymispäivää edeltäneiden 12 kuukauden kuluessa;

(2) oltava osallistunut viranomaisen hyväksymään lennonopettajan kertauskoulutukseen [katso AMC FCL 2.355(a)(2)] kelpuutuksen voimassaolon päättymispäivää edeltäneiden 12 kuukauden kuluessa;

(3) oltava suorittanut kelpuutuksen voimassaolon päättymispäivää edeltäneiden 12 kuukauden kuluessa tarkastuslentona JAR-FCL 2.330:n ja 2.345:n liitteissä 1 ja 2 vaadittu lentokoe.

(b) Jos kelpuutuksen voimassaolo on päätynyt, hakijan on täytettävä edellä alakohdissa (a)(2) ja (a)(3) mainitut vaatimukset 12 kuukauden kuluessa ennen kelpuutuksen uusimista.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.360 Tyypikouluttajan kelpuus (TRI(H)) - Oikeudet
[Katso AMC FCL 2.261(d)]

Helikopterityypikouluttajan kelpuutuksen haltijalla on oikeus antaa lupakirjan haltijoille opetusta helikopterityypikelpuutuksia varten sekä tarvittaessa miehistöyhteistyökoulutusta [katso JAR-FCL 2.261(d) ja AMC FCL 2.261(d)].

JAR-FCL 2.365 TRI(H) - Vaatimukset
(Katso AMC FCL 2.365)

Tyypikouluttajakelpuutuksen myöntämiseksi:

(a) hakijan on oltava hyväksytysti suorittanut hyväksyty tyypikouluttajakurssi [hyväksytyssä lento- tai tyypikoulutusorganisaatiossa] (katso AMC FCL 2.365);

(b) yksi- ja monimooottoristen yhden ohjaajan helikopterien tyypikouluttajakelpuutusta varten hakijalla on oltava vähintään 500 tunnin lentokokemus helikopterin ohjaajana;

(c) usean ohjaajan helikopterien tyypikouluttajakelpuutusta varten hakijalla on oltava vähintään 1000 tunnin lentokokemus helikopterin ohjaajana, josta vähintään 350 tuntia usean ohjaajan helikoptereilla;

(d) hakijan on oltava hakemusta edeltäneiden 12 kuukauden kuluessa lentänyt päällikkönä tai perämiehenä kyseisellä helikopterityypillä tai samankaltaisella tyypillä, jonka käyttöön on viranomaisen suostumus, vähintään 30 lentotuntia, joihin on kuulunut vähintään 10 lentoonlähtöä ja laskua. Näistä tunneista enintään 15 saa olla suoritettu lentosimulaattorilla; ja

(e) hakijan on oltava antanut täydellisen tyypikurssin aikana kyseisellä helikopterityypillä tai lentosimulaattorilla vähintään 3 tuntia lennonopetusta viranomaisen tätä tarkoitusta varten valtuuttaman tyypikouluttajan valvonnassa ja häntä tyydyttävästi.

(f) Ennen oikeuksien laajentamista muihin helikopterityyppeihin:

(1) [hakijan on oltava hakemusta edeltäneiden 12 kuukauden kuluessa lentänyt päällikkönä tai perämiehenä kyseisellä helikopterityypillä tai samankaltaisella tyypillä, jonka käyttöön on viranomaisen suostumus, vähintään 15 lentotuntia, joihin on kuulunut 10 lentoonlähtöä ja laskua. Näistä tunneista enintään 7 saa olla suoritettu lentosimulaattorilla;]

(2) hakijan on oltava hyväksytysti suorittanut hyväksytyn tyypikouluttajakurssin asiaankuuluva tekninen opetussisältö (katso AMC FCL 2.365); ja

(3) hakijan on oltava antanut täydellisen tyypikurssin aikana kyseisellä helikopterityypillä tai lentosimulaattorilla vähintään 3 tuntia lennonopetusta viranomaisen tätä tarkoitusta varten valtuuttaman tyypikouluttajan valvonnassa.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.370 TRI(H) - Voimassaolon jatkaminen ja uusiminen
(Katso AMC FCL 2.365)

(a) Helikopterityypikouluttajan kelpuutuksen voimassaolon jatkamiseksi hakijan on

I L M A I L U L A I T O S
LENTOTURVALLISUUSHALLINTO

KANSALLINEN MUUTOSSIVU JAR-FCL 2:EEN

**JAR-FCL-komitea on kokouksessaan 3/2000 hyväksynyt Suomessa noudatettavaksi
JAR-FCL-vaatimusten kohtaan 2.355 (a)(1) seuraavan poikkeuksen:**

(1) lennonopettajan, joka hakee kelpuutuksensa voimassaolon jatkamista vuoden 2000 aikana, on oltava antanut lennonopetusta vähintään 30 tuntia lennonopettajan kelpuutuksen voimassaolon päättymispäivää edeltäneiden 12 kuukauden kuluessa. Mittarilennonopettajan oikeuksien voimassaolon jatkaminen edellyttää, että näistä 30 tunnista vähintään 10 tuntia on mittarilentokelpuutusta varten annettua opetusta.

Lennonopettajan, joka hakee kelpuutuksensa voimassaolon jatkamista vuoden 2001 aikana, on oltava antanut lennonopetusta vähintään 60 tuntia kelpuutuksen voimassaoloaikana (3 vuotta), josta vähintään 30 tuntia lennonopettajan kelpuutuksen voimassaolon päättymispäivää edeltäneiden 12 kuukauden kuluessa. Mittarilennonopettajan oikeuksien voimassaolon jatkaminen edellyttää, että näistä 30 tunnista vähintään 10 tuntia on mittarilentokelpuutusta varten annettua opetusta.

Lennonopettajan, joka hakee kelpuutuksensa voimassaolon jatkamista vuoden 2002 aikana, on täytettävä kohdan (a)(1) vaatimukset ilman poikkeuksia.

kelpuutuksen voimassaolon päättymispäivää edeltävien 12 kuukauden kuluessa:

(1) opetettava yksi seuraavista täydellisen tyyppi-, kertaus- tai määräaikaikurssin osista:

(i) yksi vähintään kolme tuntia kestävä simulaattoriharjoitus; tai

(ii) yksi vähintään yhden tunnin kestävä lentoharjoitus, johon kuuluu vähintään kaksi lentoonlähtöä ja laskua;

tai

(2) saatava viranomaista tyydyttävä tyyppikouluttajan kertauskoulutus.

(b) Jos kelpuutuksen voimassaolo on päätynyt, hakijan on oltava:

(1) lentänyt hakemusta edeltäneiden 12 kuukauden kuluessa päällikkönä tai perämiehenä kyseisellä helikopterityypillä tai samankaltaisella tyypillä, jonka käyttöön on viranomaisen suostumus, vähintään 30 lentotuntia, mukaan lukien lentoonlähdöt ja laskut. Näistä tunneista enintään 15 saa olla suoritettu lentosimulaattorilla;

(2) hyväksytysti suorittanut ne hyväksytyt tyyppikouluttajakurssin osat, jotka viranomaisen on katsonut asianmukaisiksi (katso AMC FCL 2.365) ottaen huomioon hakijan viimeaikaisen kokemuksen; ja

(3) antanut täydellisen tyyppikurssin aikana kyseisellä helikopterityypillä tai lentosimulaattorilla vähintään 3 tuntia lennonopetusta viranomaisen tätä tarkoitusta varten ilmoittaman tyyppikouluttajan valvonnassa.

JAR-FCL 2.375 Tyhjä

JAR-FCL 2.380 Tyhjä

JAR-FCL 2.385 Tyhjä

JAR-FCL 2.390 **Mittarilentokouluttajan kelpuus (IRI(H)) - Oikeudet**

Mittarilentokouluttajan kelpuutuksen haltijan oikeudet on rajoitettu lennonopetuksen antamiseen mittarilentokelpuutuksen (IR(H)) myöntämistä varten.

JAR-FCL 2.395 **IRI(H) - Vaatimukset**
(Katso JAR-FCL 2.330 & 2.345, liitteet 1 ja 2)
(Katso AMC FCL 2.395)

Mittarilentokouluttajan kelpuutuksen hakijan on oltava:

(a) hankkinut vähintään 500 tunnin lentokokemus mittarilentosääntöjen (IFR) mukaisesta toiminnasta[, josta vähintään 250 tuntia helikoptereilla];

(b) hyväksytysti suorittanut [hyväksytyssä lentokoulutusorganisaatiossa] hyväksytty kurssi (katso AMC FCL 2.395), johon on kuulunut tietuopuolista opetusta ja vähintään 10 tuntia lentokoulutusta helikopterilla, lentosimulaattorilla tai FNPT II:lla; ja

(c) läpäissyt JAR-FCL 2.330 & 2.345:n liitteissä 1 ja 2 vaadittu lentokoe.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.400 **IRI(H) - Voimassaolon jatkaminen ja uusiminen**

(a) Mittarilentokouluttajan kelpuutuksen voimassaolon jatkamiseksi haltijan on täytettävä kohdassa JAR-FCL 2.355(a) mainitut vaatimukset.

(b) Jos kelpuutuksen voimassaolo on päätynyt, haltijan on täytettävä kohdan JAR-FCL 2.355(b) vaatimukset ja muut viranomaisen mahdollisesti asettamat vaatimukset.

JAR-FCL 2.405 **Simulaattorikouluttajan valtuutus (SFI(H)) - Oikeudet**

Simulaattorikouluttajan valtuutuksen haltijalla on oikeus antaa synteettistä lentokoulutusta tyyppikelpuutuksia varten sekä miehistöyhteistyökoulutusta [katso JAR-FCL 2.261(d)].

JAR-FCL 2.410 SFI(H) - Vaatimukset
(Katso JAR-FCL 2.240,
liite 1)
(Katso AMC FCL 2.365)

(a) Simulaattorikouluttajan valtuutuksen myöntämiseksi:

(1) hakijalla on oltava tai oltava aiemmin ollut JAA:n jäsenvaltion myöntämä ammatillentäjän lupakirja tai viranomaisesta tyydyttävä muu kuin JAR-FCL:n mukainen ammatillentäjän lupakirja;

(2) hakijan on oltava suorittanut kyseisen helikopterin tyypikurssin simulaattoriosuus [hyväksytyssä lento- tai tyypikoulutusorganisaatiossa];

(3) hakijalla on oltava vähintään 1000 tunnin lentokokemus usean ohjaajan helikopterien ohjaajana;

(4) hakijan on oltava suorittanut hyväksytty tyypikouluttajakurssi (katso AMC FCL 2.365);

(5) hakijan on oltava opettanut kyseisellä helikopterityypillä täydellisen tyypikurssin aikana ainakin yksi vähintään kolme tuntia kestävä lentosimulaattoriharjoitus viranomaisen tätä tarkoitusta varten ilmoittaman tyypikouluttajan valvonnassa ja häntä tyydyttävästi;

(6) hakijan on oltava suorittanut hakemusta edeltäneiden 12 kuukauden kuluessa JAR-FCL 2.240:n liitteessä 1 vaadittu tarkastuslento kyseisen helikopterityypin lentosimulaattorilla; ja

(7) hakijan on oltava ollut hakemusta edeltäneiden 12 kuukauden kuluessa vähintään yhden lentotunnin ajan tarkkailijana kyseisen helikopterityypin ohjaamossa.

(b) Jos oikeudet halutaan laajentaa muihin usean ohjaajan helikopterityyppeihin:

(1) hakijan on oltava hyväksytysti suorittanut kyseisen helikopterin tyypikurssin simulaattoriosuus; ja

(2) hakijan on oltava opettanut kyseisellä helikopterityypillä täydellisen tyypii-

kurssin aikana ainakin yksi vähintään kolme tuntia kestävä lentosimulaattoriharjoitus viranomaisen tätä tarkoitusta varten ilmoittaman tyypikouluttajan valvonnassa.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.415 SFI(H) - Voimassaolon jatkaminen ja uusiminen

(a) Simulaattorikouluttajan valtuutuksen voimassaolon jatkamiseksi hakijan on valtuutuksen voimassaoloajan 12 viimeisen kuukauden kuluessa:

(1) opetettava yksi vähintään kolme tuntia kestävä simulaattoriharjoitus täydellisen tyypin-, kertaus- tai määräaikaikurssin osana; tai

[(2) oltava suorittanut JAR-FCL 2.240:n liitteessä 1 vaadittu tarkastuslento kyseisen tyypin lentosimulaattorilla.]

(b) Jos valtuutuksen voimassaolo on päätynyt, hakijan on oltava:

(1) suorittanut kyseisen helikopterin tyypikurssin simulaattoriosuus;

(2) hyväksytysti suorittanut hyväksytty tyypikouluttajakurssi viranomaisen sopivaksi katsomalla tavalla (katso AMC FCL 2.365); ja

(3) opettanut kyseisellä helikopterityypillä täydellisen tyypikurssin aikana ainakin yksi vähintään kolme tuntia kestävä lentosimulaattoriharjoitus viranomaisen tätä tarkoitusta varten ilmoittaman tyypikouluttajan valvonnassa ja häntä tyydyttävästi.

[Muutos 1, 01.12.00]

[JAR-FCL 2.300, liite 1

Vaatimukset, joiden mukaan opettajalle, jolla ei ole JAR-FCL-lupakirjaa, voidaan antaa erityislupa opettaa lento- tai tyyppikoulutusorganisaatiossa JAA:n jäsenvaltioiden ulkopuolella

[Katso JAR-FCL 2.300(a)(2)(iii)]

1 (a) Jotta opettaja voi antaa opetusta JAR-FCL-lupakirjaa ja siihen liittyviä mittarilentokelpuutuksia varten:

- (i) hänellä on oltava vähintään sellainen ICAO Annex 1:n mukaan myönnetty ansiolentäjän lupakirja ja kelpuutukset, jotka kyseinen JAA:n ulkopuolinen valtio vaatii vastaavan koulutuksen antamiseen siinä valtiossa rekisteröidyillä ilma-aluksilla;
- (ii) hänellä on oltava helikopterin ohjaajana vähintään 500 tunnin lentokokemus, josta vähintään 200 tuntia lennonopettajana aiottua koulutusta vastaavissa tehtävissä. Lisäksi hänen on täytettävä kohtien JAR-FCL 2.330(a), (b), (c), (d) ja/tai (e) kokemusvaatimukset;
- (iii) hänen on oltava suorittanut tarvittavat JAR-FCL:n mukaisesti hyväksytyt teoria- ja lentokoulutuskurssit. Kurssia voidaan viranomaisen hyväksymällä tavalla muuttaa niin, että huomioon otetaan hakijan aiempi koulutus ja kokemus. Kurssiin on kuitenkin kuuluttava vähintään 30 tuntia teoriakoulutusta ja 15 tuntia koululentoja, joilla opettajana toimii sellainen lennonopettaja, jolla on JAR-FCL-lupakirja ja kohdan JAR-FCL 2.330(f) mukainen kelpuus;
- (iv) hänen on oltava hyväksytysti suorittanut kohdassa JAR-FCL 2.345 vaadittu lentokoe;
- (v) viranomaisen päättää erityisluvan voimassaoloajasta, joka on kuitenkin enintään 3 vuotta;
- (vi) edellä olevien (i) - (iv) kohtien mukaan myönnetty erityislupa uusitaan ja sen voimassaoloa jatketaan kohdan JAR-FCL 2.355 mukaisesti.

(b) Erityislupaa koskevat seuraavat rajoitukset:

- (i) koulutusta ei saa antaa opettajakelpuutuksia varten;
- (ii) koulutusta ei saa antaa JAA:n jäsenvaltioissa;
- (iii) koulutusta saa antaa vain sellaisille oppilaille, jotka osaavat riittävästi sitä kieltä, jolla opetus annetaan;
- (iv) koulutusta saa antaa yhdistetyllä liikennelentäjäkurssilla vain niiltä osin kuin opettaja voi osoittaa, että hänellä on aiottua koulutusta varten riittävä kokemus siten kuin kohdassa 1(a)(ii) vaaditaan;
- (v) miehistöyhteistyökoulutusta ei saa antaa.

2 (a) Jotta opettaja voi antaa opetusta JAR-FCL:n mukaista tyyppikelpuutusta varten:

- (i) hänellä on oltava vähintään sellainen ICAO Annex 1:n mukaan myönnetty lupakirja ja kelpuutukset, jotka kyseinen JAA:n ulkopuolinen valtio vaatii vastaavan koulutuksen antamiseen siinä valtiossa rekisteröidyillä ilma-aluksilla;

- (ii) hänen on täytettävä tyypikouluttajana toimiakseen kohtien JAR-FCL 2.365(a) ja (d) vaatimukset ja simulaattorikouluttajana toimiakseen kohtien JAR-FCL 2.410(a)(3) ja (7) vaatimukset;
  - (iii) hänen on oltava antanut tyypikouluttajana [TRI(H) tai vastaava] vähintään 100 tuntia lennonopetusta tai simulaattorikoulutusta;
  - (iv) viranomaisen päättää erityisluvan voimassaoloajasta, joka on kuitenkin enintään 3 vuotta;
  - (v) opettajan on täytettävä kohdan JAR-FCL 2.370 vaatimukset, jos hän toimii tyypikouluttajana, ja kohdan JAR-FCL 2.415 vaatimukset, jos hän toimii simulaattorikouluttajana.
- (b) Erityislupaa koskevat seuraavat rajoitukset:
- (i) koulutusta ei saa antaa opettajakelpuutuksia varten;
  - (ii) koulutusta ei saa antaa JAA:n jäsenvaltioissa;
  - (iii) koulutusta saa antaa vain sellaisille oppilaille, jotka osaavat riittävästi sitä kieltä, jolla opetus annetaan;
  - (iv) miehistöyhteistyökoulutusta ei saa antaa.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.330 & 2.345, liite 1**Lentokokeen, tarkastuslennon ja suullisen teoriakuulustelun järjestäminen lennonopettajakelpuutusta (FI(H)) varten**

(Katso JAR-FCL 2.330, 2.345, 2.355 ja 2.395)

1 Lennonopettajakelpuutusta varten vaadittavasta lentokokeesta määrätään JAR-FCL 2.330 & 2.345:n liitteessä 2. Kokeeseen kuuluvat maassa suoritettavat suulliset teoriakuulustelut, tehtävänanto ennen lentoa ja lennon jälkeinen palaute sekä opetusnäytteet, jotka annetaan lentokokeen aikana helikopterissa.

2 Hakijan on oltava saanut koulutusta samalla helikopterityypillä, jota lentokokeessa käytetään. Kokeessa käytettävän helikopterin on täytettävä JAR-FCL 2.055:n liitteen 1a kohdan 25 vaatimukset.

3 Hakijan on oltava suorittanut vaadittu koulutus ennen lentokoetta. Lentokoulutusorganisaation on esitettävä hakijaa koskeva koulutuskirjanpito tarkastuslentäjän niin vaatiessa.

4 Kokeen osa 1, suullinen teoriakuulustelu, jakautuu kahteen osaan:

(a) Hakija pitää koetilanteessa oppitunnin muille "oppilaille", joista yksi on tarkastuslentäjä. Näyteoppitunnin aihe on valittava osan 1 kohdista a - h. Näyteoppitunnin valmisteluun käytettävästä ajasta on sovittava tarkastuslentäjän kanssa etukäteen. Hakija voi käyttää apunaan asianmukaista kirjallisuutta. Näyteoppitunti ei saisi kestää yli 45 minuuttia.

(b) Tarkastuslentäjä kuulustelee suullisesti hakijan tiedot osan 1 kohdista a - i sekä opettamista ja oppimista koskevasta lennonopettajakurssin sisällöstä.

5 Osat 2, 3 ja 7 vaaditaan lennonopettajakelpuutuksen saamiseen yksimoottorisia yhden ohjaajan helikoptereita varten. Näihin osiin sisältyy tehtäviä, joiden tarkoituksena on osoittaa kyky toimia lennonopettajana (t.s. opetusnäytteitä) ja jotka tarkastuslentäjä on valinnut lennonopettajakurssien lentokoulutusohjelmista (katso AMC FCL 2.340 ja 2.395). Hakijan on osoitettava, että hänellä on lennonopettajalta vaadittavat taidot, mukaan lukien tehtävänanto, lennonopetus ja palautteen antaminen.

6 Osa 4 on tarkoituksellisesti jätetty tyhjäksi. Siihen voidaan merkitä muita tarkastuslentäjän valitsemia opetusnäytteitä, jotka on ilmoitettu hakijalle ennen lentokoetta.

7 Osa 5 sisältää ne lisätehtävät (opetusnäytteet), jotka vaaditaan monimoottoristen yhden ohjaajan helikopterien lennonopettajakelpuutusta varten. Tämä osa on suoritettava monimoottorisella yhden ohjaajan helikopterilla, lentosimulaattorilla tai FNPT II:lla. Jos käytetään simulaattoria tai FNPT:tä, sillä on jäljiteltävä monimoottorista helikopteria. Tämä osa on suoritettava osien 2, 3, 4 (jos se on käytössä) ja 7 lisäksi.

8 Osa 6 on tarkoituksellisesti jätetty tyhjäksi. Tähän osaan merkitään tarkastuslentäjän valitsemat lisätehtävät (opetusnäytteet), jotka vaaditaan mittarilentokouluttajan kelpuutuksen saamiseen ja joista on sovittu hakijan kanssa ennen lentokoetta. Nämä tehtävät liittyvät mittarilentokelpuutuksen koulutusvaatimuksiin.

9 Lentokokeen aikana hakijan on oltava sillä paikalla, jolla lennonopettaja normaalisti istuu. "Oppilaana" toimii tarkastuslentäjä tai toinen lennonopettaja. Hakijan on selitettävä harjoitukset ja näytettävä "oppilaalle" niiden suoritus, milloin se on tarkoituksenmukaista. Tämän jälkeen "oppilas" suorittaa saman harjoituksen tehden tyypillisiä kokemattoman oppilaan virheitä. Hakijan on korjattava virheet suullisesti ja tarvittaessa puututtava ohjaamiseen.

10 Osat 1 ja 2 - 7 (siltä osin kuin vaaditaan) on suoritettava kuuden kuukauden kuluessa. Kaikki osat olisi kuitenkin pyrittävä suorittamaan samana päivänä, mikäli se on mahdollista. Jos hakijan suoritus hylätään missä tahansa osien 2, 3 ja 4 (jos vaaditaan) ja 5/6 (jos tulevat kyseeseen) tehtävässä, hänen on suoritettava uusintakoe, johon kuuluvat kaikki tehtävät. Jos suoritus hylätään osassa 1, se voidaan uusia erikseen.

11 Tarkastuslentäjä voi keskeyttää kokeen missä tahansa vaiheessa, jos hän katsoo, että hakijan osoittamat lento- tai opetustaidot edellyttävät kokeen suorittamista uudelleen.

[12 Tarkastuslentäjän on toimittava ilma-aluksen päällikkönä, paitsi jos toinen lennonopettaja on tarkastuslentäjän suostumuksella nimetty lennolle ilma-aluksen päälliköksi. Vastuu lennosta määräytyy kansallisten määräysten mukaisesti.]

13 Lentokokeessa on käytettävä JAR-FCL 2.330 & 2.345:n liitteessä 2 vaadittua lentokokeen sisältöä ja osia. Viranomainen voi päättää lentokoe- ja hakemuslomakkeen muodosta (katso IEM FCL 2.330).

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.330 & 2.345, liite 2

Lennonopettajakelpuutusta (FI(H)) varten vaadittavan lentokokeen, suullisen teoriakuulustelun ja tarkastuslennon sisältö

(Katso JAR-FCL 2.330 ja 2.345)

(Katso IEM FCL 2.330)

OSA 1 SUULLINEN TEORIAKUULUSTELU	
a	Ilmailun säädökset
b	Ilma-aluksen yleistuntemus
c	Suoritusarvot ja lennonsuunnittelu
d	Ihmisen suorituskyky ja rajoitukset
e	Sääoppi
f	Lentosuunnistus
g	Lentotoiminta
h	Lennoteoria
i	Koulutusjärjestelyt

OSISTA 2 JA 3 VALITTU PÄÄTEHTÄVÄ:

OSA 2 LENTOON LIITTYVÄ OPETUS ENNEN LENTOA	
a	Visuaalinen esitys
b	Sisällön tarkkuus
c	Opetuksen selkeys
d	Puheen selkeys
e	Opetustekniikka
f	Apuvälineiden käyttö
g	Oppilaan aktivoiminen

OSA 3 LENTO	
a	Suorituksen näyttäminen
b	Näyttämisen ja puheen synkronointi
c	Virheiden korjaaminen
d	Helikopterin käsittely
e	Opetustekniikka
f	Hyvä ilmailutapa ja turvallisuus
g	Paikannus, ilmatilan käyttö
OSA 4 MUUT TEHTÄVÄT	
a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
OSA 5 MONIMOOTTORISILLA HELIKOPTEREILLA SUORITETTAVAT TEHTÄVÄT	
a	¹ Toimenpiteet moottorihäiriön sattuessa pian lentoonlähdon jälkeen
b	¹ Yksimoottorilähestyminen ja ylösveto
c	¹ Yksimoottorilähestyminen ja lasku
d	
e	
f	
g	

¹ Nämä tehtävät on suoritettava lentokokeessa, joka vaaditaan monimoottoristen yhden ohjaajan helikopterien opettajakelpuutukseen.

OSA 6 MITTARILENTO	
a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
OSA 7 LENNON JÄLKEINEN PALAUTE	
a	Visuaalinen esitys
b	Sisällön tarkkuus
c	Opetuksen selkeys
d	Puheen selkeys
e	Opetustekniikka
f	Apuvälineiden käyttö
g	Oppilaan aktivoiminen

LUKU I - TARKASTUSLENTÄJÄT (Helikopterit)

JAR-FCL 2.420 Tarkastuslentäjät - Jaottelu

Tarkastuslentäjiä on viittä eri lajia:

- (a) tarkastuslentäjä (FE(H))
- (b) tyyppitarkastuslentäjä (TRE(H))
- (c) mittaritarkastuslentäjä (IRE(H))
- (d) lennonopettajien tarkastuslentäjä (FIE(H))
- (e) simulaattoritarkastuslentäjä (SFE(H)).

JAR-FCL 2.425 Tarkastuslentäjät - Yleistä (Katso AMC FCL 2.425) (Katso IEM FCL 2.425)

(a) Edellytykset

(1) Tarkastuslentäjällä on oltava vähintään saman tasoinen lupakirja tai kelpuus kuin se, johon vaadittavia lentokokeita tai tarkastuslentoja hänet valtuutetaan vastaanottamaan. Ellei toisin määrätä, hänellä on oltava myös oikeus antaa opetusta kyseistä lupakirjaa tai kelpuutusta varten.

(2) Tarkastuslentäjällä on oltava lentokokeessa tai tarkastuslennolla käytettävän ilma-aluksen päälliköltä vaadittu pätevyys ja hänen on täytettävä kohtien JAR-FCL 2.435 - 2.460 kokemusvaatimukset. Jos pätevää tarkastuslentäjää ei ole saatavilla, valtuutus voidaan viranomaisen harkinnan mukaan antaa myös sellaiselle tarkastuslentäjälle tai tarkastajalle, joka ei täytä edellä mainittuja opettaja- tai tyyppikelpuutusvaatimuksia.

(3) Tarkastuslentäjän valtuutuksen hakijan on oltava vastaanottanut siinä tarkastuslentäjän tehtävässä, jota varten valtuutusta haetaan, vähintään yksi lentokoe, johon on kuulunut tarkastettavan neuvonta ennen lentoa, lentokokeen vastaanottaminen, tarkastettavan suorituksen arviointi, palautteen antaminen lennon jälkeen ja tarvittavien asiakirjojen täyttö. Tämä tarkastuslentäjän valtuutukseen vaadittava koe suoritetaan viranomaisen tarkastajan tai viranomaisen kyseistä

tarkoitusta varten erikseen valtuuttaman kokeneen tarkastuslentäjän valvonnassa.

(b) *Toimiminen useassa tehtävässä.* Mikäli tarkastuslentäjä täyttää tässä luvussa määritellyt pätevyys- ja kokemusvaatimukset jokaisen suorittamansa tehtävän osalta, valtuutus ei ole rajoitettu toimintaan vain yhdessä tehtävässä [FE(H), TRE(H), IRE(H) tai FIE(H)].

(c) *JAR-vaatimusten noudattaminen.* Tarkastuslentäjät valtuutetaan kohdan JAR-FCL 2.030 mukaisesti. Tarkastuslentäjän on noudatettava viranomaisen määräämiä tai hyväksymiä järjestelyitä tarkastuslentäjien toiminnan yhdenmukaistamiseksi (katso AMC FCL 2.425 ja IEM FCL 2.425).

(d) *Lupakirjaan tehtävät merkinnät.* Jos voimassaolon jatkamista koskevat merkinnät tekee tarkastuslentäjä, hän:

(1) merkitsee kyseessä olevan kelpuutuksen, tarkastuslennon suorituspäivän, voimassaolon päättymispäivän ja valtuutusnumeronsa sekä kuittaa merkinnän;

(2) toimittaa alkuperäisen lentokokeen lausuntolomakkeen lupakirjan myöntäjäviranomaiselle ja säilyttää itsellään jäljennöksen lomakkeesta.

JAR-FCL 2.430 Tarkastuslentäjät - Valtuutuksen voimassaolo

Tarkastuslentäjän valtuutus myönnetään enintään kolmeksi vuodeksi. Valtuutuksen voimassaoloa jatketaan viranomaisen harkinnan mukaan.

JAR-FCL 2.435 Tarkastuslentäjä (FE(H)) - Oikeudet ja vaatimukset

[Tarkastuslentäjällä on oikeus ottaa vastaan:]

(a) [lentokokeita helikopteryksityislentäjän lupakirjan myöntämiseksi sekä lentokokeita ja tarkastuslentoja yhden ohjaajan helikopterien tyyppikelpuutuksia varten edellyttäen, että hänellä on helikopterin ohjaajana vähintään

1000 tunnin lentokokemus, josta vähintään 250 tuntia lennonopetusta;]

(b) [lentokokeita helikopteriansiolentäjän lupakirjan myöntämiseksi sekä lentokokeita ja tarkastuslentoja yhden ohjaajan helikopterien tyyppikelpuutuksia varten edellyttäen, että hänellä on helikopterin ohjaajana vähintään 2000 tunnin lentokokemus, josta vähintään 250 tuntia lennonopetusta.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.440 Tyypitarkastuslentäjä (TRE(H)) - Oikeudet ja vaatimukset

Tyypitarkastuslentäjällä on oikeus ottaa vastaan:

(a) usean ohjaajan helikoptereilla

(i) lentokokeita tyyppikelpuutusten myöntämiseksi;

(ii) tarkastuslentoja usean ohjaajan helikopterien tyyppikelpuutusten voimassaolon jatkamiseksi tai uusimiseksi;

(iii) tarkastuslentoja mittarilentokelpuutusten voimassaolon jatkamiseksi tai uusimiseksi, jos tyypitarkastuslentäjällä on voimassa oleva helikopterien mittarilentokelpuus;

(iv) lentokokeita helikopteriliikennelentäjän lupakirjan myöntämiseksi;

edellyttäen, että tarkastuslentäjällä on vähintään 1500 tunnin lentokokemus usean ohjaajan helikopterien ohjaajana, josta vähintään 500 tuntia päällikkönä, ja hänellä on tai on aiemmin ollut tyyppikouluttajan (TRI(H)) kelpuus tai valtuutus.

(b) yhden ohjaajan helikoptereilla

(i) lentokokeita tyyppikelpuutusten myöntämiseksi;

(ii) tarkastuslentoja yhden ohjaajan helikopterien tyyppi- ja mittarilentokelpuutusten voimassaolon jatkamiseksi tai uusimiseksi;

edellyttäen, että tarkastuslentäjällä on ammattilentäjän lupakirja helikoptereita varten

ja tarvittaessa voimassa oleva helikopterien mittarilentokelpuus sekä vähintään 750 tunnin lentokokemus helikopterin ohjaajana.

JAR-FCL 2.445 Tyhjä

JAR-FCL 2.450 Mittaritarkastuslentäjä (IRE(H)) - Oikeudet ja vaatimukset

Mittaritarkastuslentäjällä on oikeus ottaa vastaan lentokokeita mittarilentokelpuutusten myöntämiseksi ja tarkastuslentoja niiden voimassaolon jatkamiseksi tai uusimiseksi edellyttäen, että hänellä on vähintään 2000 tunnin lentokokemus helikopterin ohjaajana. Tähän määrään on sisällyttävä vähintään 300 tuntia IFR-lentoaikaa, josta 200 tuntia lennonopettajana.

JAR-FCL 2.455 Simulaattoritarkastuslentäjä (SFE(H)) - Oikeudet ja vaatimukset

Simulaattoritarkastuslentäjällä on oikeus ottaa vastaan tarkastuslentoja usean ohjaajan helikopterien tyyppi- ja mittarilentokelpuutuksia varten lentosimulaattorissa edellyttäen, että hänellä on helikopteriliikennelentäjän lupakirja, vähintään 1000 tunnin lentokokemus usean ohjaajan helikopterien ohjaajana ja oikeus toimia simulaattorikouluttajana (SFI(H)) (katso JAR-FCL 2.405).

JAR-FCL 2.460 Lennonopettajien tarkastuslentäjä (FIE(H)) - Oikeudet ja vaatimukset

Lennonopettajien tarkastuslentäjällä on oikeus ottaa vastaan lentokokeita lennonopettajakelpuutusten myöntämiseksi ja tarkastuslentoja niiden voimassaolon jatkamiseksi tai uusimiseksi edellyttäen, että hänellä on helikopterin ohjaajana vähintään 2000 tunnin lentokokemus, josta vähintään 100 tuntia helikopterilennonopettajan kelpuutuksen hakijoiden kouluttajana.

**LUKU J - TEORIAKOULUTUSVAATIMUKSET JA TEORIAKOKEIDEN JÄRJESTÄMINEN
AMMATTILENTÄJÄN LUPAKIRJOJA JA MITTARILENTOKELPUUTUKSIA VARTEN****JAR-FCL 2.465 Vaatimukset**

Ammattilentäjän lupakirjan tai mittarilentokelpuutuksen hakijan on osoitettava, että hänen teoritietonsa ovat sillä tasolla, jota kyseisen lupakirjan tai kelpuutuksen haltijan oikeudet edellyttävät, suorittamalla teoriakokeet hyväksytysti siten kuin kohdissa JAR-FCL 2.470 - 2.495 vaaditaan.

JAR-FCL 2.470 Teoriakokeiden sisältö
[Katso AMC FCL 2.470(a),
(b) ja (c)]

(a) Helikopteriliikennelentäjän lupakirjan hakijan on osoitettava, että hänen teoritietonsa ovat hänelle myönnettäviä oikeuksia vastaavalla tasolla seuraavissa oppiaineissa: Ilmailun säädökset, ilma-aluksen yleistuntemus, suoritusarvot ja lennonsuunnittelu, ihmisen suorituskyky ja rajoitukset, sääoppi, lentosuunnistus, lentotoiminta, lennonteoriat ja radiopuhelinliikenne. Oppiaineiden jakamisesta osakokeisiin ja niihin käytettävästä ajasta sovitaan JAA:n jäsenvaltioiden sisällä [katso AMC FCL 2.470(a)].

(b) Helikopteriansiolentäjän lupakirjan hakijan on osoitettava, että hänen teoritietonsa ovat hänelle myönnettäviä oikeuksia vastaavalla tasolla seuraavissa oppiaineissa: Ilmailun säädökset, ilma-aluksen yleistuntemus, suoritusarvot ja lennonsuunnittelu, ihmisen suorituskyky ja rajoitukset, sääoppi, lentosuunnistus, lentotoiminta, lennonteoriat ja radiopuhelinliikenne. Oppiaineiden jakamisesta osakokeisiin ja niihin käytettävästä ajasta sovitaan JAA:n jäsenvaltioiden sisällä [katso AMC FCL 2.470(b)].

(c) Helikopterien mittarilentokelpuutuksen hakijan on osoitettava, että hänen teoritietonsa ovat hänelle myönnettäviä oikeuksia vastaavalla tasolla seuraavissa oppiaineissa: Ilmailun säädökset / lentotoiminta, ilma-aluksen yleistuntemus, suoritusarvot ja lennonsuunnittelu, ihmisen suorituskyky ja rajoitukset, sääoppi, lentosuunnistus ja radiopuhelinliikenne. Oppiaineiden jakamisesta osakokeisiin ja näihin käytettävästä ajasta

sovitaan JAA:n jäsenvaltioiden sisällä [katso AMC FCL 2.470(c)].

JAR-FCL 2.475 Kysymykset
(Katso IEM FCL 2.475)

(a) *Kysymyspankki.* Koulutusohjelmiin [katso AMC FCL 2.470(a), (b) ja (c)] liittyvät kysymykset säilytetään JAA:n koekysymyspankissa (Central Question Bank). Kysymyspankkiin tallennettavat kysymykset laaditaan englannin kielellä tietokonekäsitteilyyn soveltuvassa muodossa noudattaen kohdassa IEM FCL 2.475(a) annettuja ohjeita ja käyttäen lyhenteitä [katso IEM FCL 2.475(b)]. Kysymykset ovat monivalintatehtäviä. Viranomaisella voi käyttää kysymyksiä kokeissa harkintansa mukaan siten kuin JAR-FCL 2.480:ssa vaaditaan.

(b) *Julkaiseminen.* JAA julkaisee ajoittain näytteitä kysymyksistä ja monivalintatehtävien vastausvaihtoehdoista.

JAR-FCL 2.480 Kokeiden järjestäminen
[Katso AMC FCL 2.470(a),
(b) ja (c)]
(Katso IEM FCL 2.480)

(a) *Yleistä.* JAA:n jäsenvaltio antaa hakijalle mahdollisuuden suorittaa vaaditut kokeet tässä luvussa määrättyjen menettelyjen mukaisesti. Täydelliseen lupakirja- tai kelpuutuskokeeseen sisältyy kuulustelu kaikista kohdissa AMC FCL 2.470(a), (b) ja (c) luetelluista oppiaineista. Viranomaisella voi sallia sellaisen helikopteriliikennelentäjän lupakirjan hakijan, joka yrittää suorittaa kaikki oppiaineet, suorittavan vaaditut koetehtävät kahdessa osassa. Nämä kaksi osasuoritusta lasketaan yhteensä yhdeksi yritykseksi. Tällaisissa tapauksissa kumpaankin osaan kuuluvista oppiaineista ja kokeiden välisestä ajasta päättää viranomaisella.

(b) *Kieli.* Kokeet pidetään viranomaisen tarkoituksenmukaiseksi katsomalla kielellä tai kielillä. Viranomaisella ilmoittaa hakijoille, millä kielellä tai kielillä kyseisen viranomaisen kokeet järjestetään.

(c) *Sisältö.* Viranomainen valitsee koekysymykset kysymyspankista noudattaen yhteisesti sovittua menetelmää [katso IEM FCL 2.480 (valmisteilla)], jonka avulla jokaisen oppiaineen koko koulutusohjelma tulee kateuksi. Kysymysten sisältöä ei muuteta, paitsi jos se on tarpeen kansalliselle kielelle tai kielille kääntämisen helpottamiseksi. Laske-mista tai kaavioiden tulkintaa edellyttävien tehtävien vastaustapaa voidaan muuttaa sellaiseen muotoon, jota viranomainen pitää tarkoituksenmukaisena. Radiopuhelinliikenteen koe voidaan viranomaisen niin päättäessä järjestää erillään muiden oppiaineiden kokeista. Hakijan, joka on aikaisemmin suorittanut hyväksytysti joko VFR- tai IFR-radiopuhelinliikenteen kokeen tai molemmat, ei tarvitse suorittaa näitä kokeen osia uudelleen.

(d) *Suulliset kuulustelut.* Kirjallisia tai tietokoneella suoritettavia kokeita ei voi korvata suullisilla kuulusteluilla.

(e) *Välineet.* Viranomainen antaa hakijoiden käyttöön koekysymyksiin vastaamisessa tarvittavat kartat ja taulukot sekä muistilla varustetun nelilaskimen. Hakija ei saa käyttää muita elektronisia laskukoneita tai muistilaitteita.

[(f) *Henkilöllisyyden tarkistaminen.* Hakijan henkilöllisyys tarkistetaan ennen koetta.

(g) *Luottamuksellisuus.* Koetehtävät ovat luottamuksellisia, kunnes kyseisiä tehtäviä ei enää käytetä.]

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.485 Hakijan velvollisuudet

(a) Hakijan on suoritettava koko koesarja samassa JAA:n jäsenvaltiossa.

(b) Hakijan on annettava kokeen järjestäjälle viranomaiselle sitä tyydyttävä [kirjallinen] osoitus siitä, että kokeisiin valmistautuminen on tapahtunut JAR-FCL:n mukaisesti.

(c) Jos viranomainen katsoo, ettei hakija kokeen aikana noudata määrättyjä koemennettelyjä, rikkomuksen vakavuus arvioidaan ja hakijan suoritus saatetaan hylätä kokonaan tai tietyssä oppiaineessa.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.490 Hyväksytyt suorituksen kriteerit

(a) Osakokeen hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan vähintään 75 % kyseisen osakokeen enimmäispistemäärästä. Vääristä vastauksista ei anneta virhepisteitä.

(b) Kokeen osittaiseen hyväksymiseen vaaditaan hyväksytty tulos vähintään 50 prosentissa kaikista kokeeseen kuuluvista osakoikeista. Jos koe suoritetaan ensimmäisellä yrityskerralla kahdessa osassa, osittaisesta hyväksymisestä päätetään hyväksytyjen suoritusten kokonaismäärän perusteella.

(c) Jos hakijan suoritus on osittain hyväksytty, hänen on suoritettava uudelleen kaikki hyväksymättä jääneet osakokeet. Uusinta-koetta ei saa suorittaa useassa osassa. Mikäli hakija ei ole läpäissyt koetta kolmella yrityskerralla, hänen on suoritettava koko koe uudelleen siten kuin kyseessä olisi ensimmäinen yritys. Ennen kokeen uudelleen suorittamista hakijan on hankittava lisäkoulutusta siten kuin viranomainen määrää.

(d) Edellyttäen, että muut JAR-vaatimukset täyttyvät, hakijan katsotaan suorittaneen lupakirjaa tai kelpuutusta varten vaadittavan teoriakokeen hyväksytysti, kun hän on saanut hyväksytyt tulokset kaikista vaadituista oppiaineista 12 kuukauden kuluessa, jos kyseessä on ansiolentäjän lupakirja tai mittarilentokelpuutus, ja 18 kuukauden kuluessa, jos kyseessä on liikennelentäjän lupakirja. Tämä aika lasketaan sen kalenterikuukauden lopusta, [jolloin hakija ensimmäisen kerran yritti kokeen suorittamista].

(e) Jos hakija ei saa edellä (d) kohdassa määrätyn enimmäisajan kuluessa hyväksytyä tulosta kaikista vaadittavista kokeista tai JAR-FCL:n sallimasta pienemmästä määrästä osakoikeita, hänen on suoritettava koko koe uudelleen siten kuin kyseessä olisi ensimmäinen yritys.

[Muutos 1, 01.12.00]

JAR-FCL 2.495 Hyväksytyt suorituksen voimassaolo

[(a)] JAR-FCL 2.490:n mukainen teoriakokeen hyväksytty suoritus on voimassa helikopteriansiolentäjän lupakirjan tai mittari-

I L M A I L U L A I T O S
LENTOTURVALLISUUSHALLINTO

KANSALLINEN MUUTOSSIVU JAR-FCL 2: EEN

JAR-FCL-komitea on kokouksessaan 6/2000 muuttanut JAR-FCL-vaatimusten kohdan 2.490 (b), (c), (d) ja (e) tekstin kuulumaan seuraavasti:

(b) Edellyttäen, että muut JAR-vaatimukset täyttyvät, hakijan katsotaan suorittaneen lupakirjaa tai kelpuutusta varten vaadittavan teoriakokeen hyväksytysti, kun hän on saanut hyväksytyt tulokset kaikista vaadituista osakokeista 18 kuukauden kuluessa. Tämä aika lasketaan sen kalenterikuukauden lopusta, jolloin hakija ensimmäisen kerran yritti teoriakokeen suorittamista.

(c) Ammattilentäjän lupakirjoja ja mittarilentokelpuutusta varten hakijan on suoritettava koko teoriakoe uudelleen mikäli hän on saanut hylätyn tuloksen mistä tahansa osakokeesta neljällä yrityskerralla tai hän ei ole suorittanut teoriakoetta hyväksytysti kuudella yrityskerralla. Nämä yrityskerrat on käytettävä kohdassa (b) mainitun ajan kuluessa. Ennen koko teoriakokeeseen uudelleen osallistumistaan hakijan on saatava lisäkoulutusta siten kuin viranomaisen määrää.

(d) Jos hakija ei saa edellä (b) ja (c) alakohdissa määrättyjen enimmäisaikojen kuluessa hyväksytyä tulosta kaikista vaadittavista osakokeista on hänen suoritettava koko teoriakoe uudelleen siten kuin kyseessä olisi ensimmäinen yritys.

lentokelpuutuksen myöntämistä varten 36 kuukauden ajan siitä päivästä, jona hakija ensimmäisen kerran sai vaadituista kokeista hyväksytyn tai osittain hyväksytyn tuloksen.

[(b) Jos mittarilentokelpuus on hankittu edellä olevan (a) kohdan mukaisesti, helikopteriliikennelentäjän teoriakokeen hyväksytty suoritus on voimassa liikennelentäjän lupakirjan myöntämistä varten 7 vuoden ajan helikopteriansiolentäjän lupakirjaan merkityn mittarilentokelpuutuksen viimeisestä voimassaolopäivästä.]

[Muutos 1, 01.12.00]

ILMAILULAITOS
LENTOTURVALLISUUSHALLINTO

KANSALLINEN MUUTOSSIVU JAR-FCL 2:EEN

JAR-FCL-komitea on kokouksessaan 6/2000 muuttanut JAR-FCL-vaatimusten kohdan 2.495 (a) tekstin kuulumaan seuraavasti:

(a) JAR-FCL 2.490:n mukainen teoriakokeen hyväksytty suoritus on voimassa helikopteriansiolentäjän lupakirjan tai mittarilentokelpuutuksen myöntämistä varten 36 kuukauden ajan siitä päivästä, jona hakija sai teoriakokeesta hyväksytyt tulokset.